

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

**«ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ»**

ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ ΒΙΚΤΩΡΙΑ - ΑΜ:2005277

ΠΑΝΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ - ΑΜ:2005230

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

Καλαμάτα 2012

Ευχαριστίες

Στο σημείο αυτό θεωρούμε υποχρέωσή μας να ευχαριστήσουμε τον επιβλέποντα καθηγητή μας **κ. Παπακωνσταντινίδη Λεωνίδα** για την πολύτιμη καθοδήγησή του.

Επιπλέον, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τους αιρετούς της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας για την συμμετοχή τους στην παρούσα έρευνα.

Επιπρόσθετα, οφείλουμε να αφιερώσουμε την πτυχιακή μας εργασία στις οικογένειές μας που μας συμπαραστάθηκαν όλα τα χρόνια της φοίτησής μας στο ΑΤΕΙ Καλαμάτας.

Περίληψη

Η παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματοποιείται στα πλαίσια της εκπόνησης πτυχιακών εργασιών του Τμήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Σχολής Οικονομίας - Διοίκησης, του ΑΤΕΙ Καλαμάτας.

Αντικείμενο της έρευνας αποτελεί το νέο σύστημα διοίκησης των τοπικών υποθέσεων στον δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και το πέρασμα από τον Καποδίστρια στον Καλλικράτη. Η Περιφέρεια που ερευνάται είναι η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.

Στο πρώτο μέρος της εργασίας παρουσιάζεται η φυσιογνωμία της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, η οποία βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα της Ελλάδας και αποτελείται από τους Νομούς Κοζάνης, Γρεβενών, Καστοριάς και Φλώρινας. Αναλύονται τα γεωφυσικά και πληθυσμιακά – δημογραφικά δεδομένα, αναλύεται το Περιφερειακό Ακαθάριστο Προϊόν, η απασχόληση και η ανεργία, καθώς και η ποιότητα ζωής (υγεία – πρόνοια, παιδεία).

Στο δεύτερο μέρος της εργασίας παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας, η οποία πραγματοποιήθηκε στους αιρετούς της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Τα αποτελέσματα αυτά απεικονίζονται τόσο με την μορφή πινάκων, όσο και με την μορφή διαγραμμάτων.

Τέλος παραθέτονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την έρευνα.

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	III
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ	V
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	VIII
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ	5
Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	5
1.1 Γεωφυσικά δεδομένα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας	6
1.1.1 Συνολική έκταση.....	6
1.1.2 Κατανομή έκτασης - Χρήσεις γης	7
1.2 Πληθυσμιακά – δημογραφικά δεδομένα.....	7
1.2.1 Πληθυσμιακή πυκνότητα	7
1.2.2 Διαχρονικές μεταβολές.....	8
1.2.3 Πληθυσμός κατά ηλικιακές ομάδες και φύλο.....	9
1.3 Περιφερειακό Ακαθάριστο Προϊόν	11
1.3.1 ΑΕΠ ανά Περιφερειακή Ενότητα	12
1.3.1.1 Νομός Κοζάνης.....	12
1.3.1.2 Νομός Γρεβενών	13
1.3.1.3 Νομός Καστοριάς	13
1.3.1.4 Νομός Φλώρινας.....	14
1.3.2 Τομείς παραγωγής.....	15
1.4 Απασχόληση - Ανεργία	17
1.4.1 Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός.....	17
1.4.2 Τομεακή σύνθεση της απασχόλησης.....	19
1.4.3 Επίπεδο εκπαίδευσης εργατικού δυναμικού.....	20
1.5 Ποιότητα ζωής	21

1.5.1 Υγεία – πρόνοια.....	21
1.5.2 Παιδεία.....	22
2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ	24
Η ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΥΣ ΑΙΡΕΤΟΥΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.....	24
2.1 Δείγμα	24
2.2 Τρόπος ανάλυσης και επεξεργασίας των δεδομένων	24
2.3 Αποτελέσματα της έρευνας.....	25
2.3.1 Ταυτότητα ερωτώμενου.....	25
2.3.2 Θεσμικό Πλαίσιο Αιρετής Περιφέρειας.....	37
2.3.3 Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης.....	46
2.3.3.1 Εφαρμογή της διοικητικής μεταρρύθμισης στην περιφέρεια	46
2.3.3.2 Κοινωνική οικονομία και εθελοντισμός, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση	73
2.3.4 Οικονομική πολιτική – Πόροι.....	80
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	88
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	93
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	94
ΟΝΟΜΑΤΑ ΑΙΡΕΤΩΝ ΠΟΥ ΕΛΑΒΑΝ ΜΕΡΟΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ.....	94
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	96
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ.....	96

Περιεχόμενα πινάκων

Πίνακας 1.1 Διαχρονικές μεταβολές.....	9
Πίνακας 1.2 Πληθυσμός Περιφέρειας αμφοτέρων των φύλων	9
Πίνακας 1.3 Πληθυσμός Περιφέρειας αρρένων	10
Πίνακας 1.4 Πληθυσμός Περιφέρειας Θηλέων	10
Πίνακας 1.5 Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός.....	17
Πίνακας 1.6 Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας.....	19
Πίνακας 1.7 Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας (συνέχεια πίνακα 1.6)....	19
Πίνακας 1.8 Κέντρα Υγείας.....	21
Πίνακας 1.9 Φαρμακεία	22
Πίνακας 2.1 Φύλο ερωτώμενου	25
Πίνακας 2.2 Ηλικίες.....	26
Πίνακας 2.3 Επίπεδο εκπαίδευσης.....	27
Πίνακας 2.4 Απασχόληση.....	28
Πίνακας 2.5 Αυτοδιοικητική εμπειρία αιρετών	29
Πίνακας 2.6 Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης	30
Πίνακας 2.7 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα..	31
Πίνακας 2.8 Προηγούμενη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.....	32
Πίνακας 2.9 Συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα.....	33
Πίνακας 2.10 Προηγούμενη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα	34
Πίνακας 2.11 Κίνητρα συμμετοχής	35

Πίνακας 2.12 Αξιολόγηση του νέου θεσμού της αιρετής περιφέρειας.....	37
Πίνακας 2.13 Σημαντικά προβλήματα θεσμικού πλαισίου	38
Πίνακας 2.14 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου	39
Πίνακας 2.15 Ορισμός αντιπεριφερειάρχων.....	41
Πίνακας 2.16 Νέο σύστημα εποπτείας	42
Πίνακας 2.17 Οι πολίτες στην διαμόρφωση πολιτικών και περιφερειακού σχεδιασμού	43
Πίνακας 2.18 Συμμετοχή πολιτών στη διαμόρφωση πολιτικών.....	44
Πίνακας 2.19 Αποτελεσματικό σύστημα αποκεντρωμένης διοίκησης.....	45
Πίνακας 2.20 Ετοιμότητα Περιφερειακού Συμβουλίου	46
Πίνακας 2.21 Περίοδος προσαρμογής.....	47
Πίνακας 2.22 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός.....	48
Πίνακας 2.23 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΠΣ.....	49
Πίνακας 2.24 Κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας.....	50
Πίνακας 2.25 Περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας	54
Πίνακας 2.26 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων.....	58
Πίνακας 2.27 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων.....	62
Πίνακας 2.28 Οικονομική ανάπτυξη περιφέρειας	66
Πίνακας 2.29 Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος.....	67
Πίνακας 2.30 Βελτίωση επισκεψιμότητας.....	69
Πίνακας 2.31 Απορρόφηση κοινοτικών πόρων.....	71
Πίνακας 2.32 Συνεργασία περιφέρειας με τους δήμους.....	72
Πίνακας 2.33 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας.....	73

Πίνακας 2.34 Τομείς δραστηριοποίησης σε κοινωνική επιχείρηση	74
Πίνακας 2.35 Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας.....	76
Πίνακας 2.36 Τομείς για προμήθεια υπηρεσιών.....	77
Πίνακας 2.37 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών	78
Πίνακας 2.38 Τομείς για αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών	79
Πίνακας 2.39 Χρηματοδότηση των περιφερειών από την κεντρική διοίκηση	80
Πίνακας 2.40 Τοπικές πηγές εσόδων	81
Πίνακας 2.41 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα	85
Πίνακας 2.42 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα	86
Πίνακας 2.43 Παραχώρηση υπηρεσιών σε ιδιώτες	87

Περιεχόμενα διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1.1 Ποσοστά ανεργίας - απασχόλησης	18
Διάγραμμα 1.2 Τομεακή σύνθεση απασχόλησης	20
Διάγραμμα 2.1 Φύλο ερωτώμενου.....	25
Διάγραμμα 2.2 Ηλικίες	26
Διάγραμμα 2.3 Επίπεδο εκπαίδευσης	27
Διάγραμμα 2.4 Απασχόληση	28
Διάγραμμα 2.5 Αυτοδιοικητική εμπειρία αιρετών.....	29
Διάγραμμα 2.6 Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης.....	30
Διάγραμμα 2.7 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα	31
Διάγραμμα 2.8 Προηγούμενη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.....	32
Διάγραμμα 2.9 Συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα	33
Διάγραμμα 2.10 Προηγούμενη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα	34
Διάγραμμα 2.11 Κίνητρα συμμετοχής.....	35
Διάγραμμα 2.12 Αξιολόγηση του νέου θεσμού της αιρετής περιφέρειας	37
Διάγραμμα 2.13 Σημαντικά προβλήματα θεσμικού πλαισίου	38
Διάγραμμα 2.14 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου	40
Διάγραμμα 2.15 Ορισμός αντιπεριφερειάρχων	41
Διάγραμμα 2.16 Νέο σύστημα εποπτείας.....	42

Διάγραμμα 2.17 Οι πολίτες στην διαμόρφωση πολιτικών και περιφερειακού σχεδιασμού.....	43
Διάγραμμα 2.18 Συμμετοχή πολιτών στη διαμόρφωση πολιτικών	44
Διάγραμμα 2.19 Αποτελεσματικό σύστημα αποκεντρωμένης διοίκησης	45
Διάγραμμα 2.20 Ετοιμότητα Περιφερειακού Συμβουλίου	46
Διάγραμμα 2.21 Περίοδος προσαρμογής.....	47
Διάγραμμα 2.22 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός.....	48
Διάγραμμα 2.23 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΠΣ.....	49
Διάγραμμα 2.24 Κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας (1η Προτεραιότητα).....	51
Διάγραμμα 2.25 Κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας (2η Προτεραιότητα).....	51
Διάγραμμα 2.26 Κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας (3η Προτεραιότητα).....	52
Διάγραμμα 2.27 Κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας (4η Προτεραιότητα).....	52
Διάγραμμα 2.28 Κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας (1-4 Προτεραιότητες)	53
Διάγραμμα 2.29 Περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας (1η προτεραιότητα)	54
Διάγραμμα 2.30 Περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας (2η προτεραιότητα)	55
Διάγραμμα 2.31 Περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας (3η προτεραιότητα)	55
Διάγραμμα 2.32 Περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας (4η προτεραιότητα)	56
Διάγραμμα 2.33 Περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας (1-4 προτεραιότητες)	56
Διάγραμμα 2.34 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων (1η προτεραιότητα)	59
Διάγραμμα 2.35 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων (2η προτεραιότητα)	59

Διάγραμμα 2.36 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων (3η προτεραιότητα)	60
Διάγραμμα 2.37 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων (4η προτεραιότητα)	60
Διάγραμμα 2.38 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων (1-4 προτεραιότητες)	61
Διάγραμμα 2.39 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων (1η προτεραιότητα)	63
Διάγραμμα 2.40 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων (2η προτεραιότητα)	63
Διάγραμμα 2.41 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων (3η προτεραιότητα)	64
Διάγραμμα 2.42 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων (4η προτεραιότητα)	64
Διάγραμμα 2.43 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων (1-4 προτεραιότητες)	65
Διάγραμμα 2.44 Οικονομική ανάπτυξη περιφέρειας.....	66
Διάγραμμα 2.45 Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος.....	67
Διάγραμμα 2.46 Βελτίωση επισκεψιμότητας	69
Διάγραμμα 2.47 Απορρόφηση κοινοτικών πόρων.....	71
Διάγραμμα 2.48 Συνεργασία περιφέρειας με τους δήμους.....	72
Διάγραμμα 2.49 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας	73
Διάγραμμα 2.50 Τομείς δραστηριοποίησης σε κοινωνική επιχείρηση.....	74
Διάγραμμα 2.51 Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας	76
Διάγραμμα 2.52 Τομείς για προμήθεια υπηρεσιών	77

Διάγραμμα 2.53 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών.....	78
Διάγραμμα 2.54 Τομείς για αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών.....	79
Διάγραμμα 2.55 Χρηματοδότηση των περιφερειών από την κεντρική διοίκηση.....	80
Διάγραμμα 2.56 Τοπικές πηγές εσόδων (1η προτεραιότητα).....	81
Διάγραμμα 2.57 Τοπικές πηγές εσόδων (2η προτεραιότητα).....	82
Διάγραμμα 2.58 Τοπικές πηγές εσόδων (3η προτεραιότητα).....	82
Διάγραμμα 2.59 Τοπικές πηγές εσόδων (4η προτεραιότητα).....	83
Διάγραμμα 2.60 Τοπικές πηγές εσόδων (1-4 προτεραιότητες)	83
Διάγραμμα 2.61 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα.....	85
Διάγραμμα 2.62 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα	86
Διάγραμμα 2.63 Παραχώρηση υπηρεσιών σε ιδιώτες.....	87

Εισαγωγή

Αντικείμενο της έρευνας

Αντικείμενο της έρευνας αποτελεί το νέο σύστημα διοίκησης των τοπικών υποθέσεων στον δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και το πέρασμα από τον Καποδίστρια στον Καλλικράτη.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων των αιρετών για το νέο σύστημα διοίκησης ως θεσμού και τις δυνατότητες αποτελεσματικής εφαρμογής του στον συγκεκριμένο δήμο.

Γενική υπόθεση

Γενική υπόθεση της έρευνας αποτελεί η καταλληλότητα και η αποτελεσματικότητα του νέου συστήματος διοίκησης της Β΄θμιας Αυτοδιοίκησης (Περιφέρειες) με το πρόγραμμα Καλλικράτης.

Καθορισμός περιοχής της έρευνας

Η Περιφέρεια που ερευνάται είναι η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, η οποία μαζί με την Περιφέρεια Ηπείρου, ανήκει στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας.

Αλλαγή διοικητικού πλαισίου στους Δήμους: πέρασμα από τον Καποδίστρια στον Καλλικράτη

Με το Νόμο 2539/97, «Διοικητική μεταρρύθμιση του Καποδίστρια», δημιουργήθηκαν λιγότεροι και ισχυρότεροι Δήμοι με υποχρεωτική συνένωση, που συνέβαλε στον εκσυγχρονισμό του Διοικητικού συστήματος στη χώρα μας. Με βάση

το πρόγραμμα «Ιωάννης Καποδίστριας» η οργάνωση του κράτους συγκροτούνταν από την Κεντρική Διοίκηση και τη Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Σχετικά με τη Τοπική Αυτοδιοίκηση αυτή συγκροτείται σε Πρώτου βαθμού Αυτοδιοίκηση που είναι οι Δήμοι και οι Κοινότητες και στη Δευτέρου βαθμού Αυτοδιοίκηση που είναι οι Νομαρχίες. Πριν την διοικητική μεταρρύθμιση «Ιωάννης Καποδίστριας» υπήρχαν 457 δήμοι και 5.318 κοινότητες οι οποίες συγχωνευτήκαν σε 900 δήμους και 133 κοινότητες¹.

Με το Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», καθιερώνεται νέα δομή του κράτους. Η νέα αρχιτεκτονική της τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελείται από τους δήμους και τις περιφέρειες, οι οποίες συγκροτούν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης². Οι Δήμοι που δημιουργήθηκαν μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη» περιορίστηκαν σε 325 από τους 900 δήμους και τις 133 κοινότητες.

Συγκροτούνται επίσης 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις ως ενιαίες μονάδες για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες του κράτους³. Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας, με έδρα τα Ιωάννινα, απαρτίζεται δε από 8 Περιφερειακές Ενότητες & 30 Δήμους⁴.

¹ Ν. 2539/4-12-97 (ΦΕΚ-244 Α') «Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης»

² Ν. 3852/2010, (ΦΕΚ 87 Α') «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»

³ Πρόγραμμα "Καλλικράτης" - διοικητική διαίρεση, <http://www.apdhpdm.gov.gr/portal/index.php/component/content/article/103-program-kallikrates-administrative-division.html>, αναρτήθηκε 26 Ιανουαρίου 2011

⁴ Π.Δ. 141 - Οργανισμός της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, ΦΕΚ Α' 234 / 27.12.2010

Μεθοδολογία της έρευνας

Το είδος της έρευνας που πραγματοποιήθηκε ήταν ποσοτική με την τεχνική του ερωτηματολογίου. Το ερωτηματολόγιο χωρίζεται σε τέσσερις βασικές ενότητες.

Οι ερωτήσεις αφορούν στο πρώτο μέρος την ταυτότητα των αιρετών και στο δεύτερο το θεσμικό πλαίσιο της αιρετής περιφέρειας. Το τρίτο μέρος αφορά την εφαρμογή της διοικητικής μεταρρύθμισης και συγκεκριμένα την εφαρμογή της διοικητικής μεταρρύθμισης στην περιφέρεια όπου εξετάζεται κάθε φορά και την κοινωνική οικονομία και τον εθελοντισμό, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση. Το τέταρτο μέρος μελετά την οικονομική πολιτική και τους πόρους των περιφερειών. Στο τελευταίο και πέμπτο μέρος οι αιρετοί καλούνται να απαντήσουν προαιρετικά σε μια ανοιχτή ερώτηση που αφορά το όραμά τους για την περιφέρεια κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής περιφερειακής διακυβέρνησης.

Επιπλέον το ερωτηματολόγιο χωρίζεται σε τέσσερις διαφορετικές ενότητες. Η δομή του έχει ως εξής:

- Ερωτήσεις μοναδικής απάντησης,
- Ερωτήσεις σύνθετες μοναδικής απάντησης,
- Ερωτήσεις με διπλές απαντήσεις,
- Ερωτήσεις πολλαπλών απαντήσεων χωρίς ιεράρχηση,
- Ερωτήσεις ιεράρχησης.

Δείγμα έρευνας

Το σύνολο των αιρετών της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας που έλαβε μέρος την έρευνα, αντιστοιχεί σε 39 αιρετούς. Από αυτούς, 34 είναι Περιφερειακοί Σύμβουλοι. Επιπλέον έλαβαν μέρος στην έρευνα ο Αντιπεριφερειάρχης Κοζάνης, ο Αντιπεριφερειάρχης Φλώρινας, ένας Γραμματέας Περιφερειακού Συμβουλίου, ένας Αντιπρόεδρος Περιφερειακού Συμβουλίου και ένας Πρόεδρος Περιφερειακού Συμβουλίου.

Πηγές πληροφόρησης

Πρωτογενείς πηγές πληροφόρησης αποτελούν τα ερωτηματολόγια προς τους αφετούς της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Δευτερογενείς πηγές αποτελούν τα ΦΕΚ που αναλύουν το πρόγραμμα «Καποδίστριας» και το πρόγραμμα «Καλλικράτης» (Ν. 2539/1997 & Ν. 3852/2010 αντίστοιχα), το διαδίκτυο, καθώς και τα στοιχεία από την Ελληνική Στατιστική Αρχή.

1^ο Κεφάλαιο

Η φυσιогνωμία της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας αποτελείται από τις εξής 4 Περιφερειακές Ενότητες⁵:

- Περιφερειακή Ενότητα Γρεβενών
  - Δήμος Γρεβενών
  - Δήμος Δεσκάτης

- Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης
  - Δήμος Βοΐου
  - Δήμος Εορδαίας
  - Δήμος Κοζάνης
  - Δήμος Σερβίων - Βελβεντού

- Περιφερειακή Ενότητα Καστοριάς
  - Δήμος Καστοριάς
  - Δήμος Νεστορίου
  - Δήμος Ορεστίδος

- Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας
  - Δήμος Αμυνταίου
  - Δήμος Πρεσπών
  - Δήμος Φλώρινας

---

⁵ Σύσταση – συγκρότηση Δήμων, Περιφερειών και Αποκεντρωμένης Διοίκησης, πρόγραμμα Καλλικράτης, Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Απρίλιος 2010.

Πηγή: <http://www.apdhp-dm.gov.gr/portal/>

1.1 Γεωφυσικά δεδομένα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

1.1.1 Συνολική έκταση

Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα της Ελλάδας. Αποτελείται από τους Νομούς Κοζάνης, Γρεβενών, Καστοριάς και Φλώρινας και έχει έδρα την Κοζάνη, που αποτελεί την Πρωτεύουσα του ομώνυμου Νομού. Η Δυτική Μακεδονία έχει έκταση 9.451 χλμ² και καταλαμβάνει το 7,2 % της συνολικής έκτασης της χώρας.

1.1.2 Κατανομή έκτασης - Χρήσεις γης

Είναι περιοχή κατ' εξοχήν ορεινή, με το 82 % του εδάφους της να καλύπτεται από ορεινές και ημιορεινές εκτάσεις. Η Περιφέρεια έχει σημαντικούς φυσικούς πόρους όπως ενεργειακά ορυκτά, μεταλλεύματα, δάση (50 % της συνολικής της έκτασης), και βοσκότοπους.

Η Περιφέρεια διαθέτει πολλά και πλούσια οικοσυστήματα. Όλες οι λίμνες αποτελούν σημαντικούς υδροβιότοπους, ενώ οι ορεινοί όγκοι φιλοξενούν σπάνια και αξιόλογα είδη χλωρίδας και πανίδας. Δύο από τους δέκα εθνικούς δρυμούς της χώρας βρίσκονται μέσα στα όρια της Περιφέρειας. Ο οικολογικός πλούτος της Περιφέρειας είναι χωρικά συγκεντρωμένος σε τρεις κύριες ζώνες. Την οροσειρά της Πίνδου στο δυτικό άκρο, τον κεντρικό άξονα Πρέσπες- Βίτσι- Σινιάτσικο και Βούρινος και τη ΝΔ λωρίδα Βελβενδός- λίμνη Πολύφυτου. Οι δύο πρώτες ζώνες λόγω της ελάχιστης και ήπιας ανθρωπογενούς παρέμβασης έχουν διατηρήσει τους μηχανισμούς ανανέωσης και επιβίωσης των οικοσυστημάτων που φιλοξενούν καθώς επίσης και τα αισθητικά τους χαρακτηριστικά. Επιπλέον διαθέτει το 65% των επιφανειακών υδάτων της χώρας (10 λίμνες, υδρογραφικό δίκτυο Αλιάκμονα και άλλων ποταμών).

1.2 Πληθυσμιακά – δημογραφικά δεδομένα

1.2.1 Πληθυσμιακή πυκνότητα

Σύμφωνα με στοιχεία του 2001 της ΕΣΥΕ ο πληθυσμός της Δυτικής Μακεδονίας ανέρχεται σε 294.317 κατοίκους και αντιστοιχεί στο 2,9 % του συνολικού πληθυσμού της χώρας⁶. Η πληθυσμιακή πυκνότητα της Περιφέρειας είναι 32 κάτοικοι ανά τετρ. χλμ. έναντι 79,7 της χώρας. Ο αστικός πληθυσμός κατέχει το 29% του συνολικού πληθυσμού, ο ημιαστικός το 15% και ο αγροτικός το 56% αντίστοιχα.

---

⁶ ΕΣΥΕ, 2001

1.2.2 Διαχρονικές μεταβολές

Με πρωτεύουσα την Κοζάνη, ο νομός Κοζάνης συγκεντρώνει ποσοστό 1,4% του πληθυσμού της χώρας με τάση αύξησης, αφού είχε το 7ο μεγαλύτερο ποσοστό φυσικής αύξησης του πληθυσμού το 1999 (υπεροχή γεννήσεων/1.000 κατοίκους: 1,2), και υψηλή αναλογία γάμων ανά 1.000 κατοίκους (5,4 με μέσο χώρας 5,1). Μεταξύ των απογραφών 1991 και 2001 (από τα μέχρι σήμερα επίσημα στοιχεία για το 2001 της ΕΣΥΕ), ο πληθυσμός του νομού αυξήθηκε 3,3%, αύξηση χαμηλότερη από του συνόλου της χώρας (6,9%).

Με πρωτεύουσα τα Γρεβενά, ο νομός Γρεβενών συγκεντρώνει ποσοστό 0,3% του πληθυσμού της χώρας με τάση μείωσης, αφού σημειώνεται φυσική μείωση του πληθυσμού (υπεροχή γεννήσεων/1.000 κατοίκους: -4,7 το 1998 και -3,1 το 1999). Μεταξύ των απογραφών 1991 και 2001 ο πληθυσμός του νομού αυξήθηκε 3,2% (από τα μέχρι σήμερα επίσημα στοιχεία για το 2001 της ΕΣΥΕ).

Με πρωτεύουσα την Καστοριά, ο νομός Καστοριάς συγκεντρώνει ποσοστό 0,5% του πληθυσμού της χώρας. Η τάση μείωσης του πληθυσμού αντιστράφηκε τα έτη 1997 και 1998 αφού σημειώθηκε φυσική αύξηση του πληθυσμού, επανήλθε όμως το 1999 με υπεροχή γεννήσεων/1.000 κατοίκους -0,7 (από τα μέχρι σήμερα επίσημα στοιχεία της ΕΣΥΕ). Μεταξύ των απογραφών 1991 και 2001 ο πληθυσμός του νομού αυξήθηκε 1,5%, αύξηση πολύ μικρότερη από του συνόλου της χώρας (6,9%) (από τα μέχρι σήμερα επίσημα στοιχεία της ΕΣΥΕ).

Με πρωτεύουσα τη Φλώρινα, ο νομός Φλώρινας συγκεντρώνει ποσοστό 0,5% του πληθυσμού της χώρας. Το υψηλό ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού σταδιακά περιορίζεται ελαφρά (υπεροχή γεννήσεων/1.000 κατοίκους: -0,8 το 1996, -0,2 το 1999). Μεταξύ των απογραφών 1991 και 2001 ο πληθυσμός του νομού αυξήθηκε 3,1% (από τα μέχρι σήμερα επίσημα στοιχεία της ΕΣΥΕ).

Πίνακας 1.1 Διαχρονικές μεταβολές

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	1981	1991	2001	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
				1981-1991	1991-2001
Ν. Κοζάνης	147.051	150.386	155.324	2,3%	3,3%
Ν. Γρεβενών	36.360	36.760	37.937	1,1%	3,2%
Ν. Καστοριάς	52.675	52.693	53.483	0%	1,5%
Ν. Φλώρινας	52.985	53.121	54.768	0,3%	3,1%
Σύνολο Περιφέρειας	289.071	293.015	301.512	1,4%	2,9%

Πηγή: ΕΣΥΕ (Απογραφές 1981 – 1991 – 2001)

1.2.3 Πληθυσμός κατά ηλικιακές ομάδες και φύλο

Παρακάτω παρουσιάζεται ο πληθυσμός της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας ανά Νομό και κατά φύλο και ηλικιακές ομάδες.

Πίνακας 1.2 Πληθυσμός Περιφέρειας αμφοτέρων των φύλων

Περιφέρεια / Νομός	Αμφοτέρων των φύλων							
	Σύνολο	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	294.317	47.795	40.270	63.687	55.420	32.607	45.722	8.816
ΝΟΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	32.567	4.390	3.516	6.143	5.824	4.400	6.842	1.452
ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	53.702	8.265	7.543	11.991	10.829	5.787	7.677	1.610
ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ	153.939	26.171	21.056	34.081	29.157	16.585	22.642	4.247
ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ	54.109	8.969	8.155	11.472	9.610	5.835	8.561	1.507

Πηγή: ΕΣΥΕ (2001)

Πίνακας 1.3 Πληθυσμός Περιφέρειας αρρένων

Περίφεια / Νομός	Σύνολο	Άρρενες						
		0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
ΔΥΤΙΚΗ ΚΕΛΔΟΝΙΑ	148.389	24.612	21.286	32.696	29.041	15.878	21.358	3.518
ΝΟΜΟΣ ΕΒΕΝΩΝ	16.345	2.285	1.826	3.197	3.067	2.105	3.257	608
ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	27.513	4.310	4.162	6.148	5.646	2.955	3.616	676
ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ	76.997	13.423	10.853	17.295	15.217	7.996	10.560	1.653
ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ	27.534	4.594	4.445	6.056	5.111	2.822	3.925	581

Πηγή: ΕΣΥΕ (2001)

Πίνακας 1.4 Πληθυσμός Περιφέρειας Θηλέων

Περίφεια / Νομός	Σύνολο	Θήλειες						
		0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
ΔΥΤΙΚΗ ΚΕΛΔΟΝΙΑ	145.928	23.183	18.984	30.991	26.379	16.729	24.364	5.298
ΝΟΜΟΣ ΕΒΕΝΩΝ	16.222	2.105	1.690	2.946	2.757	2.295	3.585	844
ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	26.189	3.955	3.381	5.843	5.183	2.832	4.061	934
ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ	76.942	12.748	10.203	16.786	13.940	8.589	12.082	2.594
ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ	26.575	4.375	3.710	5.416	4.499	3.013	4.636	926

Πηγή: ΕΣΥΕ (2001)

Από τους παραπάνω πίνακες συμπεραίνουμε ότι οι πιο παραγωγικές ηλικίες, μεταξύ 25 και 39 ετών, παραμένουν στον τόπο τους. Αυτό είναι πολύ θετικό καθώς μας δείχνει ότι προσπαθούν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη της περιοχής τους. Δυστυχώς όμως, όπως θα δούμε και παρακάτω, η ανεργία πλήττει και την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.

1.3 Περιφερειακό Ακαθάριστο Προϊόν

Το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π της Περιφέρειας ανέρχεται στο 89% του μέσου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π της χώρας για το έτος 1999, παρουσιάζοντας σημαντική κάμψη σε σχέση με το ανάλογο του 1989 που ήταν 103,6 %⁷. Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας κατατασσόμενη στην 21^η θέση, βρίσκεται ανάμεσα στις φτωχότερες περιφέρειες της Ε.Ε με το Α.Ε.Π της να αντιστοιχεί στο 62% του μέσου Α.Ε.Π της Ε.Ε (1996). Η θέση της έχει βελτιωθεί σαφώς σε σχέση με το έτος 1986 (58% του Α.Ε.Π της Ε.Ε). Η Περιφέρεια από τα καταγεγραμμένα στοιχεία παράγει το 2,6% του Α.Ε.Π του εθνικού ποσοστού. Ο πρωτογενής τομέα κατέχει το 13,4% της παραγωγής, ο δευτερογενής το 47,5% και ο τριτογενής το 39,1% του Περιφερειακού Α.Ε.Π.

Από τον ενεργειακό τομέα (παραγωγή ηλεκτρισμού) και τα ορυχεία λιγνίτη προέρχεται 14% και 8% αντίστοιχα του ακαθάριστου προϊόντος της περιφέρειας. Με κατά κεφαλή προϊόν 12.620,71€ το 2001, κατατάσσεται 3η με βάση το κριτήριο αυτό με 105,7% του μέσου όρου της Ελλάδας, με τη βελτίωση από το 101% του έτους 1999 να οφείλεται στη μείωση του πληθυσμού που προέκυψε από την απογραφή του έτους 2001. Στους κατοίκους της αντιστοιχεί 73% του μέσου κατά κεφαλή προϊόντος στην Ευρωπαϊκή Ένωση (σύνολο Ελλάδας 69% το 2001). Με δηλωθέν εισόδημα 3.610,11€ ανά κάτοικο το 2000 (77% του μέσου όρου Ελλάδας, άνοδος 7%), οι κάτοικοί της πλήρωσαν το 2000 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 258,28€ έναντι

---

⁷ Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, (2002), *Επιχειρησιακό Σχέδιο στο πλαίσιο Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας»* εκπονήθηκε από την ένωση εταιρειών AN.KO A.E. - Lamans s.a. - Infogroup s.a. - B.A. Consultancy A.E.

μέσου χώρας 384,49€. Στην περιφέρεια αναλογεί 2,6% των φορολογουμένων (+ 6,5% το 2000), 2,2% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (+7%) και 1,9% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (+4,9%).

1.3.1 ΑΕΠ ανά Περιφερειακή Ενότητα

1.3.1.1 Νομός Κοζάνης

Ο Ν. Κοζάνης παράγει το 1,7% του ακ. εγχώριου προϊόντος της χώρας, από το οποίο 22% προέρχεται από την παραγωγή ενέργειας (σταθμοί ΔΕΗ Πτολεμαΐδας, Αγ. Δημητρίου, Καρδιάς), με συμμετοχή 19% στο συνολικό προϊόν του ενεργειακού τομέα της χώρας⁸. Με κατά κεφαλή προϊόν 14.381,73€. κατατάσσεται 3ος με βάση το κριτήριο αυτό με 121% του μέσου όρου της Ελλάδας το 2001. Οι κάτοικοί του καταναλώνουν το 91% του οικιακού ρεύματος του μέσου Έλληνα και τους αναλογούν 23 αυτοκίνητα ανά 100 κατοίκους (το 2000 με μέσο όρο χώρας 30). Το 2001 οι πωλήσεις νέων επιβατικών Ι.Χ. αυξήθηκαν 9%, η 3η μεγαλύτερη αύξηση, ενώ στο σύνολο της χώρας μειώθηκαν 3%. Ο νομός έχει υψηλό δείκτη οικοδομικής δραστηριότητας με 1,1 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους (η 11^η υψηλότερη αναλογία στη χώρα το 1999). Με δηλωθέν εισόδημα 4.109,07€ ανά κάτοικο το 2000 (άνοδος 8%, 91% του μέσου όρου της Ελλάδας) και καταθέσεις 3.522,06€ ανά κάτοικο το 1999, οι κάτοικοί του πλήρωσαν το 2000 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 340,47€ έναντι μέσου όρου για τη χώρα 384,49€. Σε αυτόν αναλογεί 1,4% των φορολογουμένων (άνοδος 5,7% το 2000) και 1,3% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (άνοδος 8,1%).

---

⁸ Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, (2002), *Επιχειρησιακό Σχέδιο στο πλαίσιο Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας»* εκπονήθηκε από την ένωση εταιρειών ΑΝ.ΚΟ Α.Ε. - Lamans s.a. – Infogroup s.a. – Β.Α. Consultancy Α.Ε.

1.3.1.2 Νομός Γρεβενών

Ο Ν. Γρεβενών παράγει 0,3% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της χώρας. Στη γεωργία αναλογεί το 32% του προϊόντος του νομού (η υψηλότερη συμμετοχή στη χώρα) και εκεί παράγεται 1,1% του συνολικού γεωργικού προϊόντος της χώρας⁹. Με κατά κεφαλή προϊόν 9.949,81€ κατατάσσεται 32ος με βάση το κριτήριο αυτό με 84% του μέσου όρου της Ελλάδας το 2001. Οι κάτοικοί του έχουν την 6η υψηλότερη κατανάλωση οικιακού ρεύματος (101% του μέσου Έλληνα), τους αναλογούν 11 αυτοκίνητα ανά 100 κατοίκους το 2000 (μέσος όρος χώρας 30 το 2000) και λόγω της ανοικοδόμησης μετά τον σεισμό του 1995 έχει υψηλή, αλλά φθίνουσα, αναλογία νέων κατοικιών ανά 100 κατοίκους (2,2 το 1999). Με δηλωθέν εισόδημα 2.412,61€ ανά κάτοικο το 2000 (άνοδος 5,3%, 51% του μέσου όρου της Ελλάδας) και καταθέσεις 2.776,55€ ανά κάτοικο το 1999, οι κάτοικοί του πλήρωσαν το 2000 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 123,27€, έναντι μέσου όρου για τη χώρα 384,49€. Σε αυτόν αναλογεί 0,3% των φορολογουμένων (άνοδος 6,9% το 2000) και 0,2% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (αύξηση 5%).

1.3.1.3 Νομός Καστοριάς

Ο Ν. Καστοριάς παράγει 0,5% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της χώρας. Το 7% του προϊόντος του προέρχεται από τη μεταποίηση (με σημαντική δραστηριότητα την κατεργασία γούνας). Με κατά κεφαλή προϊόν 11.299,93€, κατατάσσεται 23ος με βάση το κριτήριο αυτό με 95% του μέσου όρου της Ελλάδας το 2001¹⁰. Οι κάτοικοί του καταναλώνουν το 92% του οικιακού ρεύματος του μέσου Έλληνα και έχουν την 7η μεγαλύτερη αναλογία αυτοκινήτων ανά 100 κατοίκους το 2000 (26,7 έναντι μέσου όρου χώρας 30), οι πωλήσεις τους όμως αυξάνονται με χαμηλότερο ρυθμό, 6% το

⁹ Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, (2002), *Επιχειρησιακό Σχέδιο στο πλαίσιο Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας»* εκπονήθηκε από την ένωση εταιρειών ΑΝ.ΚΟ Α.Ε. - Lamans s.a. – Infogroup s.a. – Β.Α. Consultancy Α.Ε.

¹⁰ Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, (2002), *Επιχειρησιακό Σχέδιο στο πλαίσιο Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας»* εκπονήθηκε από την ένωση εταιρειών ΑΝ.ΚΟ Α.Ε. - Lamans s.a. – Infogroup s.a. – Β.Α. Consultancy Α.Ε.

2001 έναντι 8% το 2000. Με δηλωθέν εισόδημα 2.993,75€ ανά κάτοικο το 2000 (άνοδος 2,7%, 64% του μέσου όρου της Ελλάδας), καταθέσεις 4.050,37€ ανά κάτοικο το 1999, οι κάτοικοί του πλήρωσαν το 2000 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 197,71€ έναντι μέσου όρου για τη χώρα 384,49€. Σε αυτόν αναλογεί 0,5% των φορολογουμένων (άνοδος 7,4% το 2000) και 0,3% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (άνοδος 2,6%). Είναι η 5η παραγωγός περιοχή μίλων της χώρας με 9,5% της συνολικής παραγωγής το 2000 (4η το 1999 με 13%).

1.3.1.4 Νομός Φλώρινας

Ο Ν. Φλώρινας παράγει το 0,4% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της χώρας. Με κατά κεφαλή προϊόν 10.566,17€ κατατάσσεται 25ος με βάση το κριτήριο αυτό με 89% του μέσου όρου της Ελλάδας το 2001¹¹. Οι κάτοικοί του καταναλώνουν το 73% του οικιακού ρεύματος του μέσου Έλληνα, έχουν υψηλότερο του μέσου όρου δείκτη οικοδομικής δραστηριότητας το 1999, με 1 νέα κατοικία ανά 100 κατοίκους (0,8 στη χώρα) και τους αναλογούν 15 αυτοκίνητα ανά 100 κατοίκους (το 2000 με μέσο όρο χώρας 30). Το 2001 οι πωλήσεις νέων επιβατικών Ι.Χ. αυξήθηκαν 3,8%, 9ος στην κατάταξη, ενώ στο σύνολο της χώρας οι πωλήσεις μειώθηκαν 3%. Με δηλωθέν εισόδημα 3.228,55€ ανά κάτοικο το 2000 (άνοδος 8%, 69% του μέσου όρου της Ελλάδας), οι κάτοικοί του πλήρωσαν κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 196,65€ έναντι μέσου όρου για τη χώρα 384,49€. Σε αυτόν αναλογεί 0,4% των φορολογουμένων (άνοδος 7,6% το 2000) και 0,3% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (αύξηση 8%).

Στη γεωργία αναλογεί 21% του προϊόντος του νομού και εκεί παράγεται 1,1% του συνολικού γεωργικού προϊόντος της χώρας. Στη βιομηχανία αναλογεί το 17% του προϊόντος του νομού (7% ορυχεία-μεταλλεία, 6% κατασκευές). Είναι η 8η παραγωγός περιοχή μίλων με 2% της παραγωγής της χώρας.

---

¹¹ Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, (2002), *Επιχειρησιακό Σχέδιο στο πλαίσιο Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας»* εκπονήθηκε από την ένωση εταιρειών AN.KO A.E. - Lamans s.a. - Infogroup s.a. - B.A. Consultancy A.E.

1.3.2 Τομείς παραγωγής

Ο τομέας πρωτογενούς παραγωγής είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένος στους τρεις από τους τέσσερις Νομούς της Περιφέρειας και συγκεκριμένα στους Νομούς Γρεβενών, Φλώρινας και Καστοριάς και λιγότερο στον Νομό Κοζάνης.

Το ΑΕΠ του πρωτογενή τομέα κατέχει το 11% του ΑΕΠ του αντίστοιχου της χώρας, ποσοστό που είναι ιδιαίτερα σημαντικό. Έντονη χαρακτηρίζεται η τάση εγκατάλειψης της κτηνοτροφίας, ενώ παρά το φυσική παρουσία πλούσιου υδάτινου δυναμικού, το ποσοστό των αρδευόμενων εκτάσεων βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα.

Κύρια γεωργικά προϊόντα παραγόμενα στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας είναι τα μήλα, τα γεώμηλα, τα δημητριακά εν γένει (ειδικότερα το σιτάρι και ο αραβόσιτος). Στην Περιφέρεια αναλογεί το 16% της εθνικής παραγωγής μήλων και το 15% της συνολικής παραγωγής σίτου. Εξέχουσα θέση των προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας κατέχουν τα φασόλια, τα διάφορα γαλακτοκομικά προϊόντα (πολλά από το οποία χαρακτηρίζονται ως ΠΟΠ), τα κηπευτικά κ.α. Επιπλέον καλλιεργείται ο κρόκος και είναι η μοναδική περιφέρεια στην οποία γίνεται παραγωγή του.

Ισχυρός χαρακτηρίζεται ο δευτερογενής τομέας της παραγωγικής δραστηριότητας της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας έστω και αν τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει μείωση του ποσοστού συμμετοχής του στο συνολικό Ακαθάριστο Προϊόν της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

Τη μεγαλύτερη μεταποιητική δραστηριότητα στην Περιφέρεια κατέχουν οι νομοί Κοζάνης και Καστοριάς. Το μεγάλο ποσοστό συμμετοχής του δευτερογενούς τομέα στο ΑΕΠ οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στις εξορυκτικές δραστηριότητες και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην περιοχή Πτολεμαΐδας - Κοζάνης - Αμυνταίου Φλώρινας. Στη Δυτική Μακεδονία παράγεται το 70% της συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας, εκ των οποίων το 50% ανήκει στο Νομό Κοζάνης. Σημαντική θέση κατέχει ο κλάδος δέρματος – γούνας που συγκεντρώνεται στο νομό Καστοριάς

και την περιοχή της Σιάτιστας, κλάδος που τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα.

Σε ότι αφορά στον τριτογενή τομέα της παραγωγικής δραστηριότητας, το εμπόριο και οι υπηρεσίες στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας δεν αποτελούνται από μεγάλο αριθμό καταστημάτων και απασχολουμένων – εργαζόμενων, κυρίως λόγω της γεωγραφικής απομόνωσής της από τα αστικά κέντρα. Στον κλάδο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών οι δραστηριότητες που είναι ανεπτυγμένες είναι αποκλειστικά αυτών των χρηματοπιστωτικών οργανισμών και των ασφαλειών ενώ στην Κοζάνη έχει ιδρυθεί και λειτουργεί Συνεταιριστική Τράπεζα.

Ιδιαίτερη δράση επιδεικνύουν τα εμποροβιοτεχνικά επιμελητήρια της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και το λιανικό εμπόριο εκσυγχρονίζεται, αναβαθμίζονται οι εμπορικές υπηρεσίες και συγκεντρώνεται στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας. Γενικά, στον τομέα των αποθηκείσεων (λειτουργούν ήδη επιχειρήσεις Logistics), του εμπορίου και των υπηρεσιών δημιουργούνται νέες συνθήκες με την προοπτική των αγορών της Βαλκανικής που συνορεύουν με τη Δυτική Μακεδονία. Σημαντικά χαμηλότερα από το αντίστοιχο λιανικό βρίσκεται το χονδρικό εμπόριο.

Η τουριστική ανάπτυξη στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας είναι ιδιαίτερα χαμηλή. Πρόκειται για περιοχή υποδοχής χαμηλού αριθμού τουριστών, στη συντριπτική τους πλειοψηφία Ελλήνων. Η ξενοδοχειακή υποδομή της Περιφέρειας είναι ανεπαρκής. Ωστόσο, ο τουρισμός στην Περιφέρεια παρουσιάζει έντονη αυξητική πορεία τα τελευταία χρόνια.

1.4 Απασχόληση - Ανεργία

1.4.1 Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός

Παρακάτω παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας ανά Νομό.

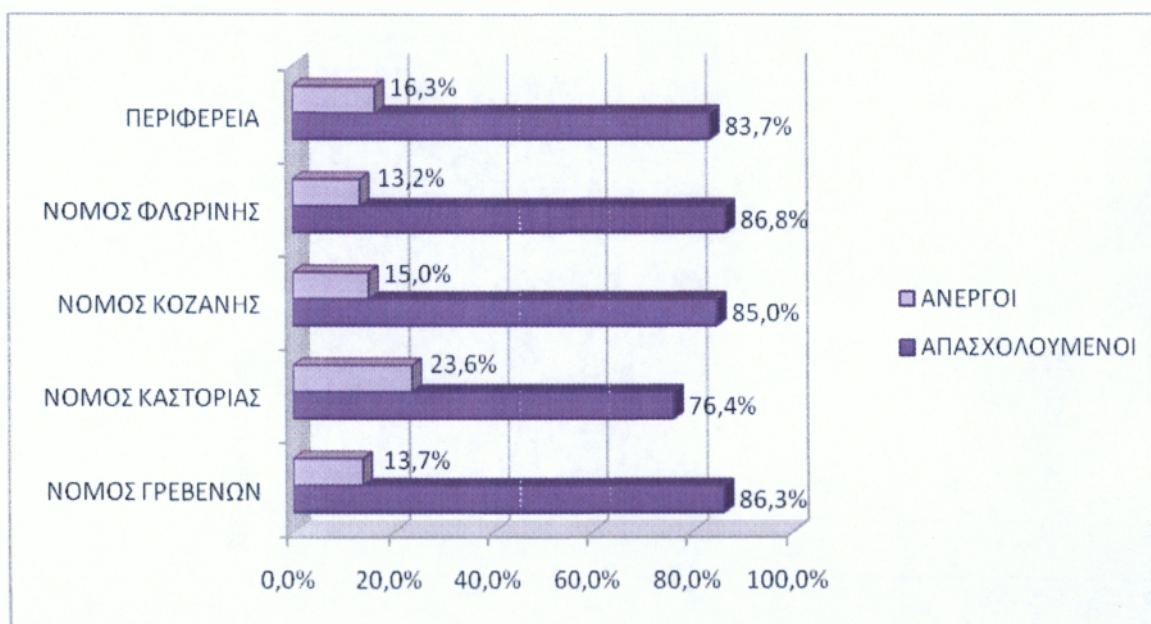
Πίνακας 1.5 Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός

Περιφέρεια / Νομός / Φύλο	Οικονομικώς ενεργοί				Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι	Ανεργοί		
			Σύνολο	Από αυτούς "νέοι"	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	12.165	10.497	1.668	1.130	17.544
ΝΟΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	12.165	10.497	1.668	1.130	17.544
Άρρενες	7.759	6.750	1.009	619	7.092
Θήλυς	4.406	3.747	659	511	10.452
ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	22.507	17.188	5.319	2.018	25.956
Άρρενες	14.293	11.468	2.825	924	10.514
Θήλυς	8.214	5.720	2.494	1.094	15.442
ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ	57.056	48.501	8.555	4.451	80.065
Άρρενες	38.363	33.176	5.187	2.225	30.057
Θήλυς	18.693	15.325	3.368	2.226	50.008
ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ	20.504	17.795	2.709	1.657	27.771
Άρρενες	13.668	11.999	1.669	980	10.888
Θήλυς	6.836	5.796	1.040	677	16.883

Πηγή: ΕΣΥΕ (2001)

Ο παραπάνω πίνακας μας οδηγεί σε ένα μόνο συμπέρασμα: τα επίπεδα ανεργίας είναι πολύ υψηλά, κυρίως στις γυναίκες της Περιφέρειας και δυστυχώς οι περισσότεροι άνεργοι (γυναίκες και άντρες) είναι "νέοι" που σημαίνει ότι είτε έχουν απολυθεί πρόσφατα, είτε δεν έχουν καταφέρει να βρουν κάποια απασχόληση σε αυτή την δύσκολη χρονική περίοδο που διανύει η χώρα.

Τα ποσοστά ανεργίας εμφανίζονται παρακάτω τόσο για όλη την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, όσο και για κάθε νομό ξεχωριστά.

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 1.1 Ποσοστά ανεργίας - απασχόλησης

Από το παραπάνω διάγραμμα, παρατηρούμε ότι ο Νομός Καστοριάς συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας που φτάνει το 23,6%. Οι υπόλοιποι τρεις Νομοί, κυμαίνονται περίπου στα ίδια επίπεδα. Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας παρουσιάζει υψηλό ρυθμό ανεργίας, επειδή δεν υπάρχουν θέσεις απασχόλησης, με αποτέλεσμα την εσωτερική μετακίνηση προς άλλες περιοχές της Ελλάδος, ή όπως συμβαίνει το τελευταίο διάστημα με πολλούς νέους, την μετακίνηση προς την ΕΕ και τις ΗΠΑ, ελπίζοντας σε ένα καλύτερο μέλλον.

1.4.2 Τομεακή σύνθεση της απασχόλησης

Στους πίνακες που ακολουθούν, εμφανίζονται οι κλάδοι στους οποίους απασχολείται ο πληθυσμός της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, ανά Νομό.

Πίνακας 1.6 Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας

Νομός	Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας								
	Γεωργία κτηνοτροφία θήρα δασοκομία	Αλιεία	Ορυχεία λατομεία	Μετα- ποιητικές βιομη- χανίες	Παροχή ηλεκτρι- κού ρεύματος φυσικού αερίου νερού	Κατασκευές	Εμπόριο επισκευές	Ξενοδοχεία εστιατόρια	Μεταφορές αποθήκευση επικοινωνία
ΝΟΜΟΣ ΒΕΝΩΝ	3548	41	16	789	75	1302	1015	552	388
ΝΟΜΟΣ ΓΟΡΙΑΣ	3632	29	39	5612	130	1172	2509	1102	599
ΝΟΜΟΣ ΣΑΛΗΣ	6612	22	2886	5215	5060	5993	7063	2727	2058
ΝΟΜΟΣ ΣΤΡΙΝΗΣ	4952	44	276	1182	999	1854	1905	953	768
ΝΟΜΟΣ ΦΕΡΕΙΑ	18744	136	3217	12798	6264	10321	12492	5334	3813

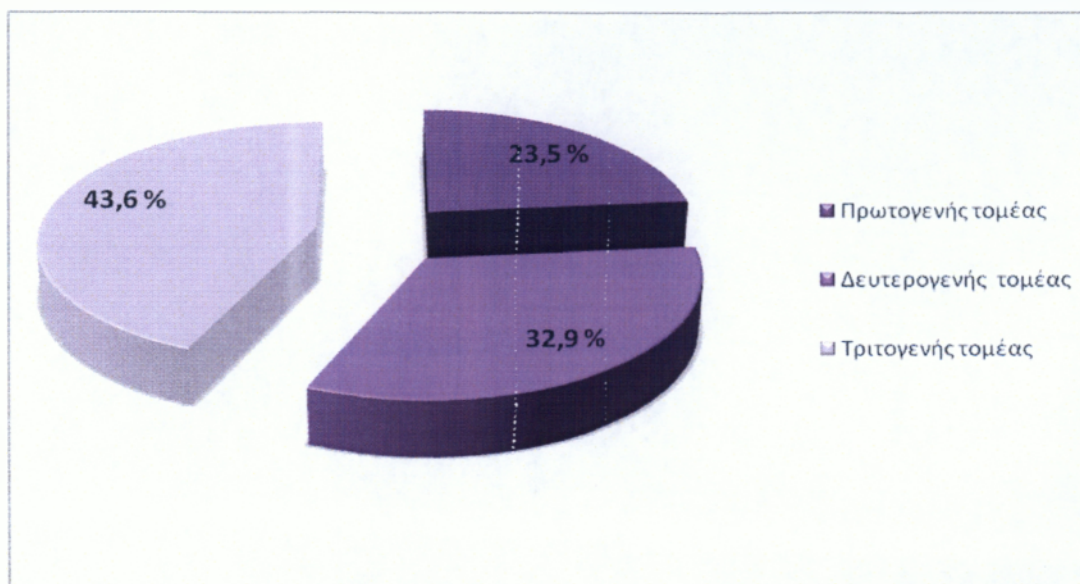
Πηγή: ΕΣΥΕ (2001)

Πίνακας 1.7 Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας (συνέχεια πίνακα 1.6)

Κωδικός οικονομικού κλάδου	Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας								
	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας εκμισθώσεις, επ/κές δραστη- ριότητες	Δημόσια διοίκηση, άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	Εκπαί- δευση	Υγεία, κοινωνική μέριμνα	Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα	Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχο- λούν προσω- πικό	Εταιρικοί οργανισμοί και όργανα	Δήλωσαν ασαφώς ή δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηρι- ότητας	"Νέοι"
51	394	1040	665	423	290	12	0	334	11
05	726	1521	1109	617	545	49	1	792	20
72	2103	3556	3623	1979	1507	111	0	1318	44
32	461	1665	1389	707	449	80	0	931	16
60	3684	7782	6786	3726	2791	252	1	3375	92

Πηγή: ΕΣΥΕ (2001)

Από τους πίνακες 1.6 και 1.7, διαπιστώνουμε ότι οι κλάδοι του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα απασχολούν τους περισσότερους εργαζόμενους. Με βάση λοιπόν τους πίνακες αυτούς, προκύπτει το παρακάτω διάγραμμα, στο οποίο έχουν συγκεντρωθεί τα ποσοστά των απασχολούμενων που εργάζονται στον κάθε τομέα.

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 1.2 Τομεακή σύνθεση απασχόλησης

Το 23,5 % των απασχολούμενων εργάζεται στον πρωτογενή τομέα, το 32,9 % στον δευτερογενή και το 43,6% στον τριτογενή. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια μείωση της απασχόλησης στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα και αύξηση στον τριτογενή. Παρόλο που η ξενοδοχειακή υποδομή της Περιφέρειας είναι ανεπαρκής.

1.4.3 Επίπεδο εκπαίδευσης εργατικού δυναμικού

Το γενικό επίπεδο μόρφωσης της Περιφέρειας θεωρείται χαμηλότερο από το αντίστοιχο της χώρας. Το εργατικό δυναμικό με εκπαίδευση μέχρι και το Δημοτικό ανέρχεται σε 45,2 % του ενεργού πληθυσμού, ενώ το 35,7 % κατέχει απολυτήριο Γυμνασίου ή Λυκείου και το 19,2% κατέχει πτυχίο ανώτερων ή ανώτατων σπουδών.

Το μορφωτικό επίπεδο του εργατικού δυναμικού στη Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας παραμένει χαμηλό, είτε επειδή οι νέοι από μικρή ηλικία απασχολούνται

στο πρωτογενή ή στο δευτερογενή τομέα προκειμένου να διασφαλίσουν ένα πρόσθετο εισόδημα στον οικογενειακό προϋπολογισμό, είτε επειδή λόγω της ανεργίας που πλήττει την περιοχή, προτιμούν να συνεχίσουν την λειτουργία της οικογενειακής επιχείρησης, από το να σπουδάσουν και να μην μπορούν να βρουν κάποια απασχόληση πάνω στο αντικείμενο των σπουδών τους.

1.5 Ποιότητα ζωής

1.5.1 Υγεία – πρόνοια

Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας διαθέτει σε κάθε Νομό και από ένα Δημόσιο Νοσοκομείο. Αυτά είναι τα εξής:

- Γενικό Νοσοκομείο Γρεβενών
- Γενικό Νοσοκομείο Καστοριάς
- Γενικό Νοσοκομείο Κοζάνης Μαμάτσειο
- Γενικό Νοσοκομείο Φλώρινας

Επιπλέον διαθέτει και έξι Κέντρα Υγείας. Πιο συγκεκριμένα, ο κάθε Νομός διαθέτει τα εξής:

Πίνακας 1.8 Κέντρα Υγείας

ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	6
N. Γρεβενών	1
N. Καστοριάς	1
N. Κοζάνης	3
N. Φλώρινης	1

Όσον αφορά τα φαρμακεία που υπάρχουν στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, αυτά είναι:

Πίνακας 1.9 Φαρμακεία

ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	231
Ν. Γρεβενών	25
Ν. Καστοριάς	45
Ν. Κοζάνης	132
Ν. Φλωρίνης	29

1.5.2 Παιδεία

Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας διαθέτει το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας στο οποίο συνολικά φοιτούν 2.340 φοιτητές. Τα Τμήματα και οι Σχολές από τα οποία αποτελείται είναι τα εξής:

- Ανεξάρτητα τμήματα
  - Τμήμα Βαλκανικών σπουδών
  - Τμήμα Μηχ/κων διαχείρισης ενεργειακών πόρων
  - Τμήμα Μηχανικών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών
- Σχολή Παιδαγωγική
  - Τμήμα Παιδ. Δημ. Εκπ/σης (παρ. Φλώρινας)
  - Τμήμα Παιδ. Νηπαγ. (παρ. Φλώρινας)
- Σχολή Καλών Τεχνών
  - Τμήμα Εικαστικών & Εφαρμοσμένων Τεχνών

Επιπλέον η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας διαθέτει το ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας στο οποίο συνολικά φοιτούν 9.931 φοιτητές. Τα Τμήματα και οι Σχολές από τα οποία αποτελείται είναι τα εξής:

- Ανεξάρτητα Τμήματα
  - Τμήμα διεθνούς εμπορίου (παρ. Καστοριάς)
  - Τμήμα δημοσίων σχέσεων & επικοινωνίας (παρ. Καστοριάς)

- Τμήμα εφαρμογών πληροφορικής στη διοίκηση και στην οικονομία (παρ. Γρεβενών)
- Τμήμα πληροφορικής & τεχνολογίας υπολογιστών (παρ. Καστοριάς)
- Σχολή τεχνολογικών εφαρμογών
- Τμήμα μηχανολογίας
- Τμήμα ηλεκτρολογίας
- Τμήμα γεωτεχνολογίας & περιβάλλοντος
- Τμήμα βιομηχανικού σχεδιασμού
- Τμήμα τεχνολογιών αντιρύπανσης
- Σχολή τεχνολογίας γεωπονίας
- Τμήμα φυτικής παράγωγης (παρ. Φλώρινας)
- Τμήμα ζωικής παράγωγης (παρ. Φλώρινας)
- Τμήμα εμπορίας & ποιοτικού ελέγχου αγροτικών προϊόντων (παρ. Φλώρινας)
- Σχολή διοίκησης & οικονομίας
- Τμήμα λογιστικής
- Τμήμα διοίκησης επιχειρήσεων
- Τμήμα χρηματοοικονομικών εφαρμογών

Όσον αφορά την Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, διαθέτει 78 Γυμνάσια (75 ημερήσια, 3 εσπερινά) και 36 Λύκεια (33 ημερήσια, 3 εσπερινά). Στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (και προσχολική αγωγή), η Περιφέρεια διαθέτει 129 Δημοτικά και 239 Νηπιαγωγεία.

2^ο Κεφάλαιο

Η έρευνα στους αιρετούς της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

2.1 Δείγμα

Στην παρούσα έρευνα πληθυσμό αποτέλεσαν 39 αιρετοί της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Από αυτούς, 34 είναι Περιφερειακοί Σύμβουλοι. Επιπλέον έλαβαν μέρος στην έρευνα ο Αντιπεριφερειάρχης Κοζάνης, ο Αντιπεριφερειάρχης Φλώρινας, ένας Γραμματέας Περιφερειακού Συμβουλίου, ένας Αντιπρόεδρος Περιφερειακού Συμβουλίου και ένας Πρόεδρος Περιφερειακού Συμβουλίου.

2.2 Τρόπος ανάλυσης και επεξεργασίας των δεδομένων

Για την επεξεργασία και στατιστική ανάλυση των πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν χρησιμοποιήσαμε την ποσοτική ανάλυση δεδομένων. Τα στοιχεία / δεδομένα κωδικοποιήθηκαν και καταχωρήθηκαν σε ένα αρχείο δεδομένων (data file) για να είναι εφικτή η στατιστική τους επεξεργασία. Μετά τον έλεγχο για την ακρίβεια των δεδομένων και τον προκαταρκτικό έλεγχο των προϋποθέσεων αρχίζει η ανάλυση των δεδομένων. Ακολούθησε η συγκέντρωση των αποτελεσμάτων σε μορφή κειμένου, γραφικών παραστάσεων και πινάκων των σημαντικών πορισμάτων της έρευνας.

2.3 Αποτελέσματα της έρευνας

2.3.1 Ταυτότητα ερωτώμενου

Πίνακας 2.1 Φύλο ερωτώμενου

ΕΡΩΤΗΣΗ 2 Φύλο ερωτώμενου		
Άρρεν	32	82%
Θήλυ	7	18%
	39	100%

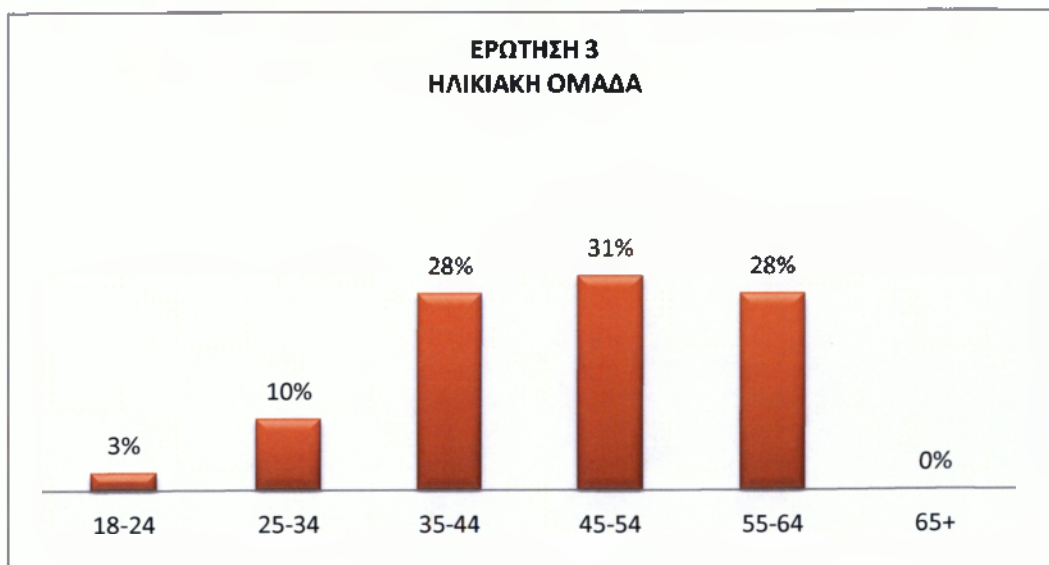

Διάγραμμα 2.1 Φύλο ερωτώμενου

Από το διάγραμμα παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των αιρετών της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας που πήραν μέρος στην έρευνα (82%) είναι άνδρες.

Πίνακας 2.2 Ηλικίες

ΕΡΩΤΗΣΗ 3 Ηλικιακή ομάδα		
18-24	1	3%
25-34	4	10%
35-44	11	28%
45-54	12	31%
55-64	11	28%
65+	0	0%
	39	100%

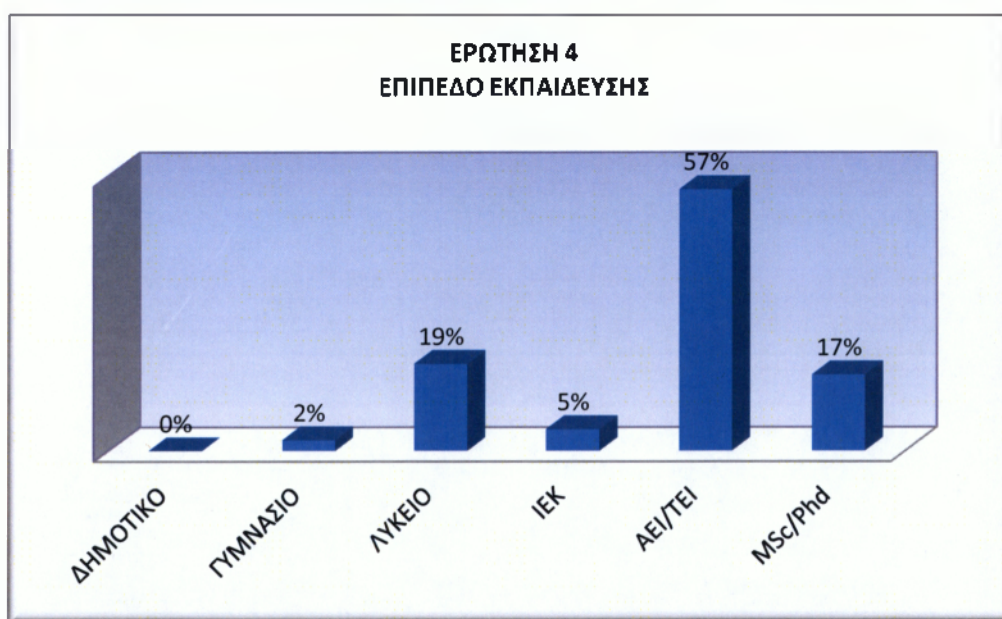

Διάγραμμα 2.2 Ηλικίες

Από το διάγραμμα παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των αιρετών βρίσκεται σε ηλικία μεταξύ 35 – 64 ετών. Πιο συγκεκριμένα το 31% των αιρετών βρίσκεται μεταξύ 45 – 54 ετών. Ένα 28% μεταξύ 35 – 44 ετών και επίσης ένα 28% βρίσκεται μεταξύ 55 – 64 ετών. Υπάρχει επίσης ένα 10% που είναι από 25 έως 34 ετών και ένα μόλις 3% είναι από 18 έως 24 ετών.

Πίνακας 2.3 Επίπεδο εκπαίδευσης

ΕΡΩΤΗΣΗ 4 Επίπεδο εκπαίδευσης		
Δημοτικό	0	0%
Γυμνάσιο	1	2%
Λύκειο	8	19%
Μεταλυκειακή Εκπαίδευση (ΙΕΚ)	2	5%
ΑΕΙ/ΤΕΙ	24	57%
Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό	7	17%
	42	100%

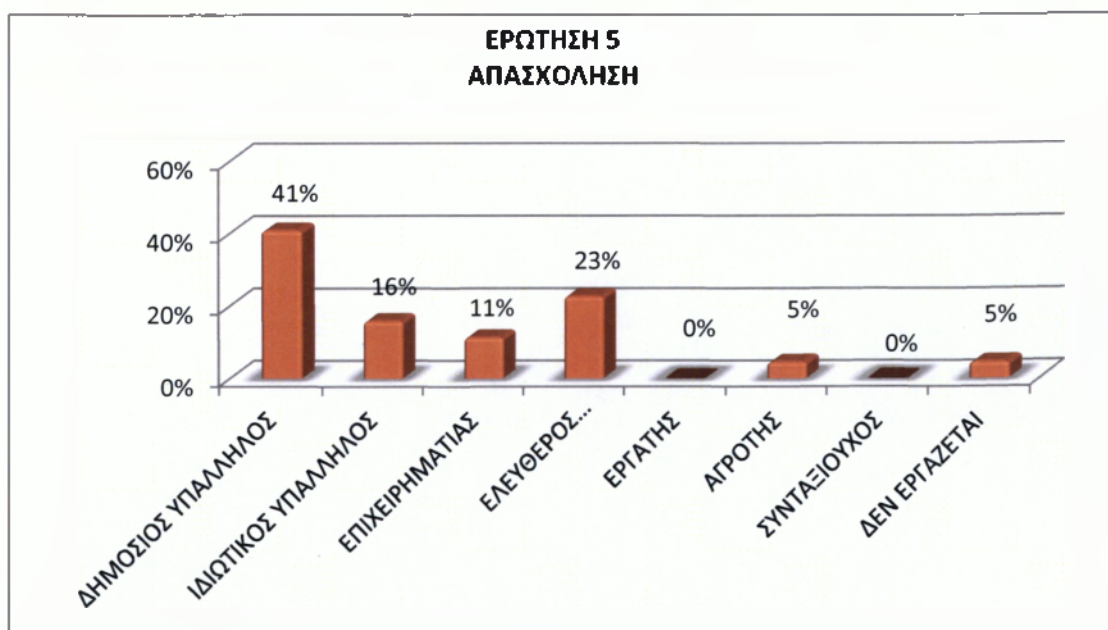

Διάγραμμα 2.3 Επίπεδο εκπαίδευσης

Το παραπάνω διάγραμμα μας πληροφορεί για το μορφωτικό επίπεδο των αιρετών. Παρατηρούμε ότι περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς (57%) είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ. Το 19% των αιρετών είναι απόφοιτοι Λυκείου, το 17% είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού/Διακτορικού, το 5% είναι απόφοιτοι ΙΕΚ και υπάρχει και ένα 2% που είναι απόφοιτοι Γυμνασίου.

Πίνακας 2.4 Απασχόληση

ΕΡΩΤΗΣΗ 5 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ		
ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	18	41%
ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	7	16%
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ	5	11%
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΣ	10	23%
ΕΡΓΑΤΗΣ	0	0%
ΑΓΡΟΤΗΣ	2	5%
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	0	0%
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ	2	5%
	44	100%

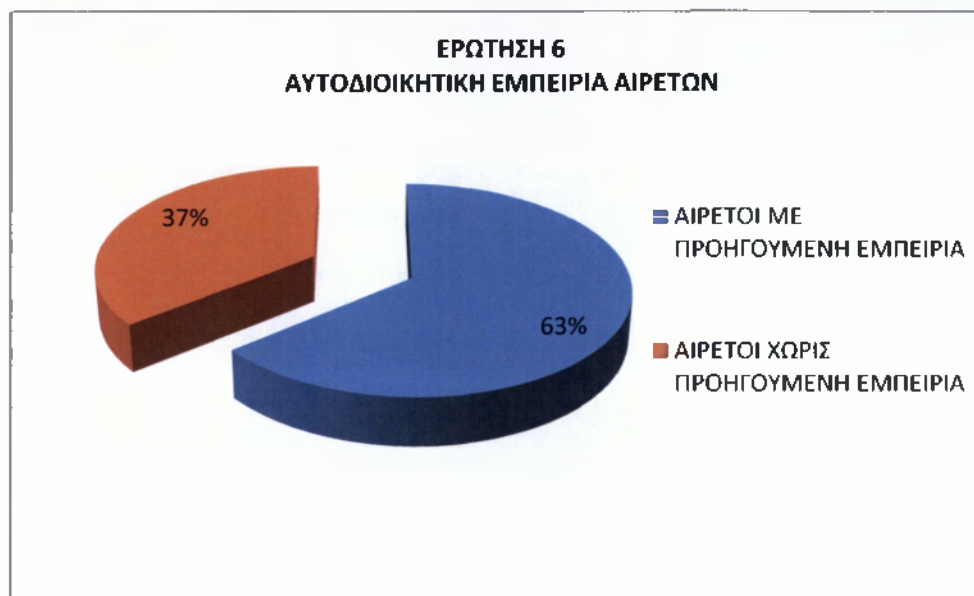
Διάγραμμα 2.4 Απασχόληση

Από το παραπάνω διάγραμμα διαπιστώνουμε ότι το μεγαλύτερο μέρος των αιρετών (41%) ήταν πριν την πρόσφατη εκλογή τους, δημόσιοι υπάλληλοι. Το 23% των αιρετών ήταν ελεύθεροι επαγγελματίες, το 16% ήταν ιδιωτικοί υπάλληλοι, το 11% ήταν επιχειρηματίες και από ένα 5% ήταν αγρότες ή δεν εργάζονταν.

Πίνακας 2.5 Αυτοδιοικητική εμπειρία αιρετών

ΕΡΩΤΗΣΗ 6 ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΙΡΕΤΩΝ		
ΑΙΡΕΤΟΙ ΜΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ	25	71%
ΑΙΡΕΤΟΙ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ	14	40%
	35	100%

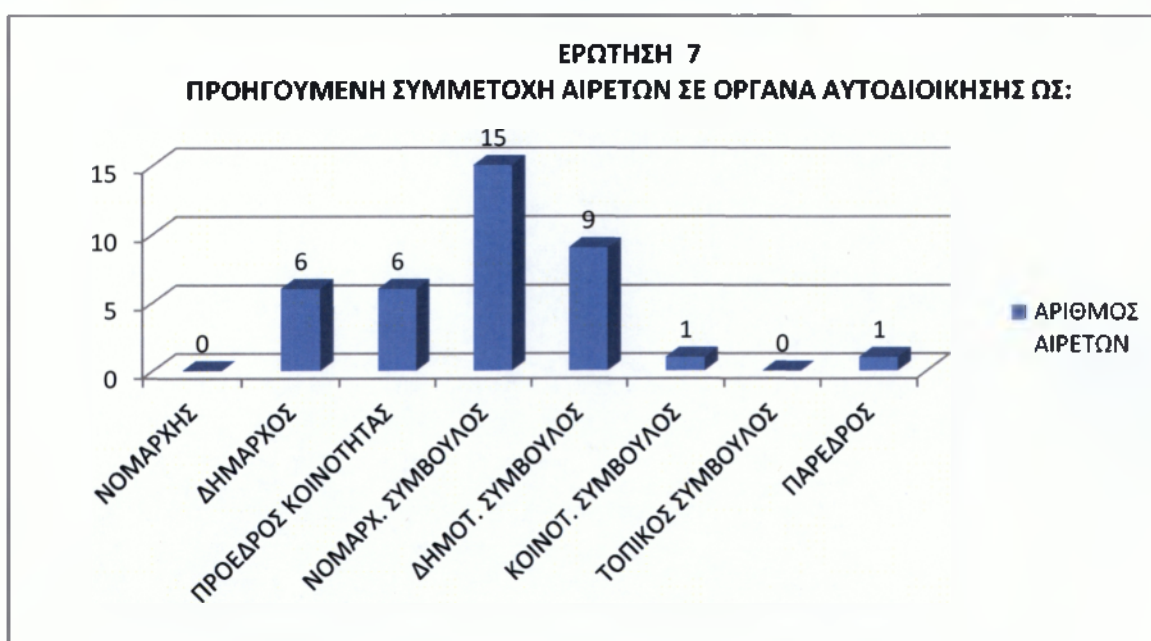

Διάγραμμα 2.5 Αυτοδιοικητική εμπειρία αιρετών

Από το παραπάνω διάγραμμα διαπιστώνουμε ότι το 63% των αιρετών είχαν και παλαιότερα αυτοδιοικητική εμπειρία, ενώ το 37% δεν είχε εμπειρία.

Πίνακας 2.6 Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης

ΕΡΩΤΗΣΗ 7 ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΑΙΡΕΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΑΥΤ/ΣΗΣ, ΩΣ:	
ΝΟΜΑΡΧΗΣ	0
ΔΗΜΑΡΧΟΣ	6
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	6
ΝΟΜΑΡΧ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	15
ΔΗΜΟΤ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	9
ΚΟΙΝΟΤ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	1
ΤΟΠΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	0
ΠΑΡΕΔΡΟΣ	1

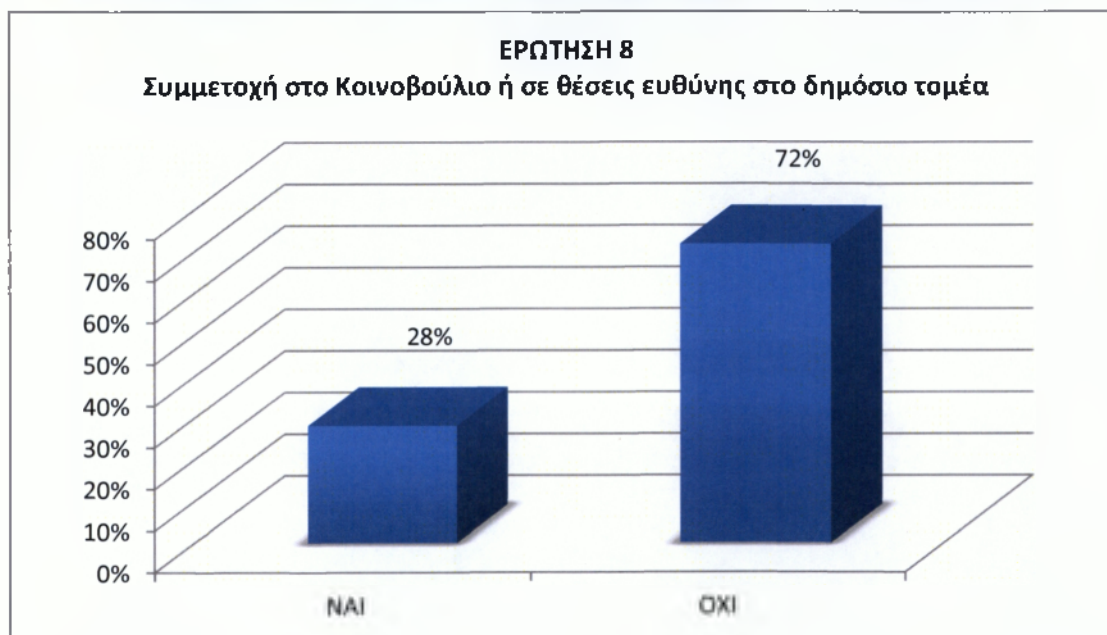

Διάγραμμα 2.6 Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης

Όσον αφορά τους αιρετούς που έχουν αυτοδιοικητική εμπειρία, 15 από αυτούς ήταν νομαρχιακοί σύμβουλοι, 9 ήταν δημοτικοί σύμβουλοι, 6 ήταν δήμαρχοι, επίσης 6 ήταν πρόεδροι κοινότητας, ένας ήταν κοινοτικός σύμβουλος και ένας ήταν πρόεδρος.

Πίνακας 2.7 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

ΕΡΩΤΗΣΗ 8 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα		
ΝΑΙ	11	28%
ΟΧΙ	28	72%
	39	100%

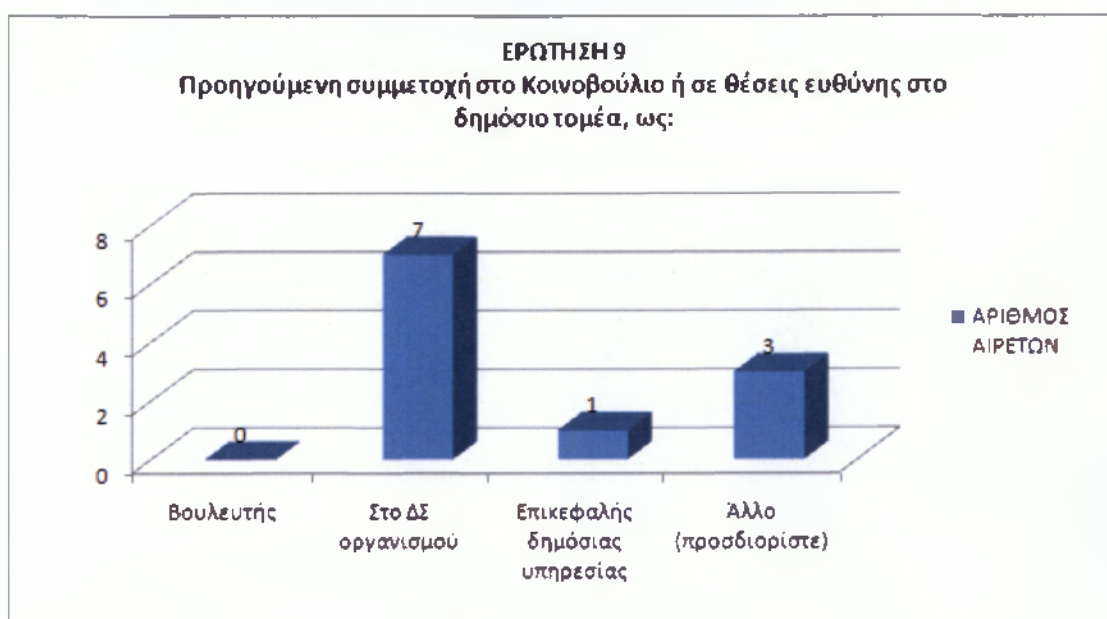

Διάγραμμα 2.7 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

Σύμφωνα με το διάγραμμα, οι περισσότεροι αιρετοί (72%) δεν έχουν συμμετάσχει στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα. Υπάρχει ένα 28% που έχει συμμετάσχει.

Πίνακας 2.8 Προηγούμενη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

ΕΡΩΤΗΣΗ 9 Προηγούμενη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα, ως:	
Βουλευτής	0
Στο ΔΣ οργανισμού	7
Επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας	1
Άλλο (προσδιορίστε)	3

Διάγραμμα 2.8 Προηγούμενη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

Όσον αφορά τους αιρετούς που έχουν συμμετάσχει στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα, 7 από αυτούς ήταν μέλη ΔΣ οργανισμού, ένας ήταν επικεφαλής δημόσιας διοίκησης και 3 είχαν κάποια άλλη θέση που δεν την προσδιορίζουν.

Πίνακας 2.9 Συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα

ΕΡΩΤΗΣΗ 10 Συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα		
ΝΑΙ	26	67%
ΟΧΙ	13	33%
	39	100%

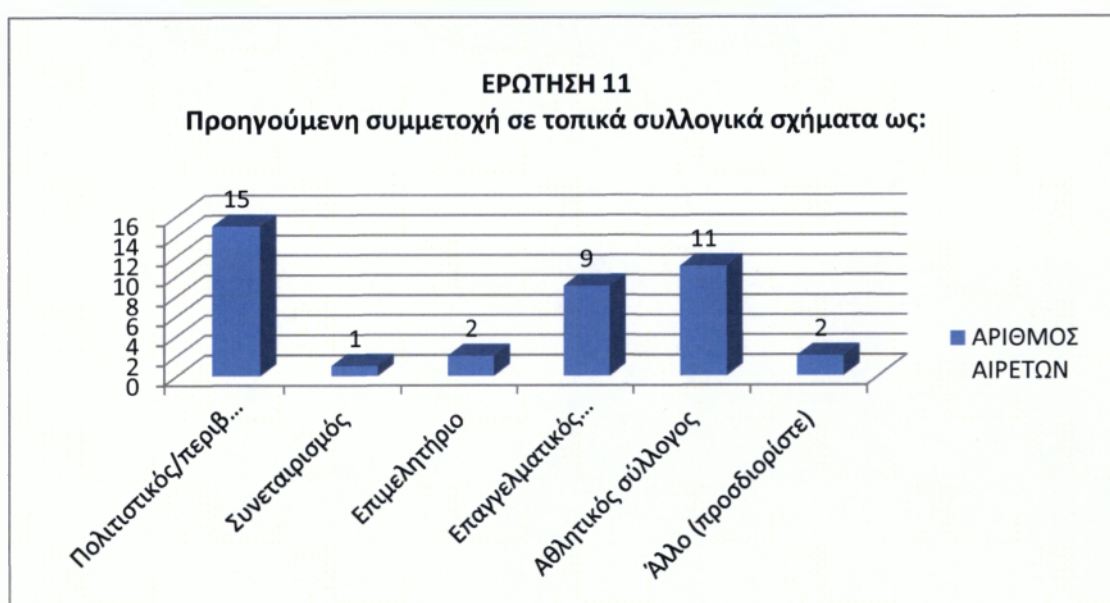

Διάγραμμα 2.9 Συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα

Σύμφωνα με το διάγραμμα, το 67% των αιρετών συμμετείχε παλαιότερα σε τοπικά συλλογικά σχήματα, ενώ το 33% δεν έχει συμμετάσχει.

Πίνακας 2.10 Προηγούμενη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα

ΕΡΩΤΗΣΗ 11 Προηγούμενη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα ως:	
Πολιτιστικός/περιβαλλοντικός σύλλογος	15
Συνεταιρισμός	1
Επιμελητήριο	2
Επαγγελματικός σύλλογος (προσδιορίστε) ¹	9
Αθλητικός σύλλογος	11
Άλλο (προσδιορίστε) ²	2

Διάγραμμα 2.10 Προηγούμενη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα

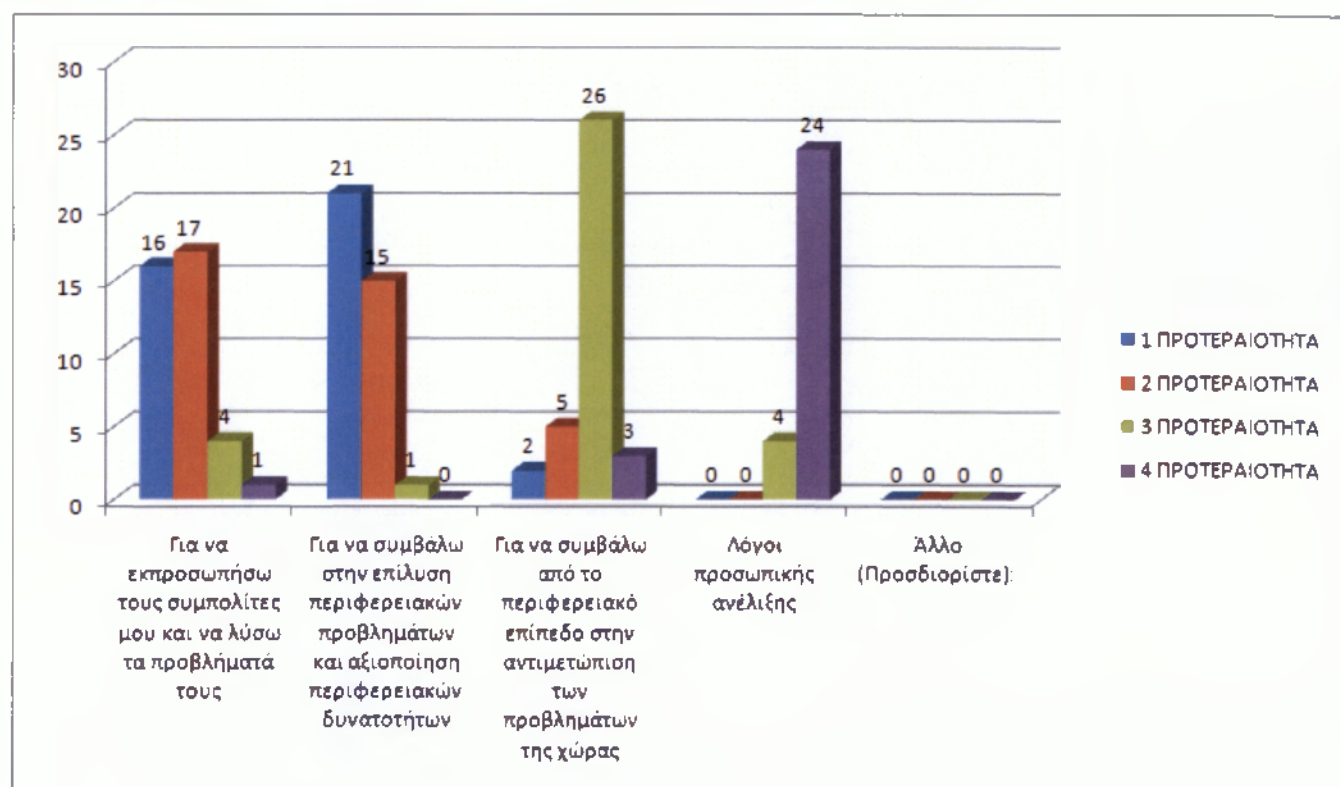
Όσον αφορά τους αιρετούς που συμμετείχαν παλαιότερα σε τοπικά συλλογικά σχήματα, 15 από αυτούς συμμετείχαν σε πολιτιστικό/περιβαλλοντικό σύλλογο, 11 σε αθλητικό σύλλογο, 9 σε επαγγελματικό σύλλογο, 2 συμμετείχαν σε επιμελητήριο, επίσης 2 συμμετείχαν σε συνδικαλιστικό όργανο και στην ΔΙΑΥΜΑ ΑΕ και ένας συμμετείχε σε συνεταιρισμό.

¹ Ιατρικός Σύλλογος Καστοριάς, Σύλλογος Υπάλληλων Εγνατίας Τράπεζας, Σωματείο ΔΕΗ

² ΔΙΑΔΥΜΑ ΑΕ, Συνδικαλιστικό όργανο

Πίνακας 2.11 Κίνητρα συμμετοχής

ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ			
	1	2	3	4
Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	16	17	4	1
Για να συμβάλω στην επίλυση περιφερειακών προβλημάτων και αξιοποίηση περιφερειακών δυνατοτήτων	21	15	1	0
Για να συμβάλω από το περιφερειακό επίπεδο στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της χώρας	2	5	26	3
Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	0	0	4	24
Άλλο (Προσδιορίστε):	0	0	0	0
max # απαντήσεων	0	17	26	24

Διάγραμμα 2.11 Κίνητρα συμμετοχής

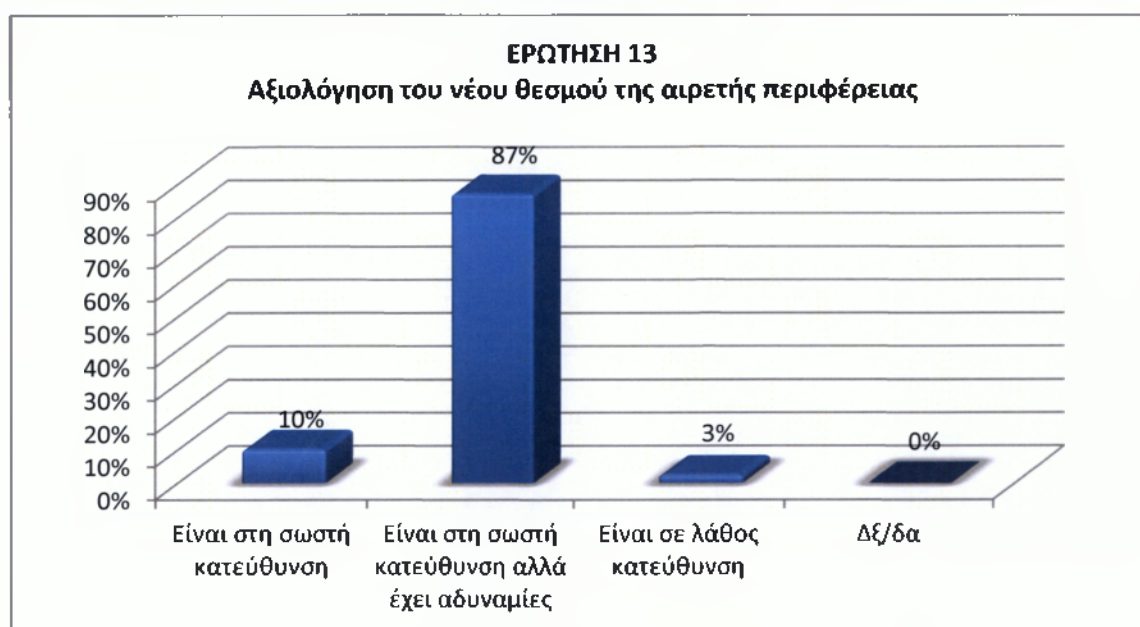
Σύμφωνα με το παραπάνω διάγραμμα, οι περισσότεροι αιρετοί δηλώνουν ότι έλαβαν μέρος στις εκλογές, πρώτον για να συμβάλουν στην επίλυση περιφερειακών προβλημάτων και αξιοποίηση περιφερειακών δυνατοτήτων και έπειτα για να εκπροσωπήσουν τους συμπολίτες τους και να λύσουν τα προβλήματά τους. Τρίτο κίνητρό τους για την συμμετοχή τους στις εκλογές είναι για να συμβάλουν από το περιφερειακό επίπεδο στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της χώρας και τελευταίο για να ανελιχθούν προσωπικά.

2.3.2 Θεσμικό Πλαίσιο Αιρετής Περιφέρειας

Πίνακας 2.12 Αξιολόγηση του νέου θεσμού της αιρετής περιφέρειας

ΕΡΩΤΗΣΗ 13 Αξιολόγηση του νέου θεσμού της αιρετής περιφέρειας		
Είναι στη σωστή κατεύθυνση	4	10%
Είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες	34	87%
Είναι σε λάθος κατεύθυνση	1	3%
Δξ/δα	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	39	100%

Διάγραμμα 2.12 Αξιολόγηση του νέου θεσμού της αιρετής περιφέρειας

Όσον αφορά την αξιολόγηση του νέου θεσμού της αιρετής περιφέρειας, το 87% των αιρετών δηλώνει ότι είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες, το 10% θεωρεί ότι είναι στη σωστή κατεύθυνση και το υπόλοιπο 3% δηλώνει ότι ο νέος θεσμός είναι σε λάθος κατεύθυνση.

Πίνακας 2.13 Σημαντικά προβλήματα θεσμικού πλαισίου

ΕΡΩΤΗΣΗ 14 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την αιρετή περιφέρεια	
Ασαφές πλαίσιο αρμοδιοτήτων	19
Επικάλυψη στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ περιφέρειας, δήμων και αποκεντρωμένης διοίκησης	13
Ανεπαρκείς πόροι σε σχέση με τις αρμοδιότητες	33
Έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας	13
Εξάρτηση από τη κεντρική διοίκηση (διοικητική, πολιτική, οικονομική)	22
Άλλο (προσδιορίστε) ³ :	2
Δξ/δα	0

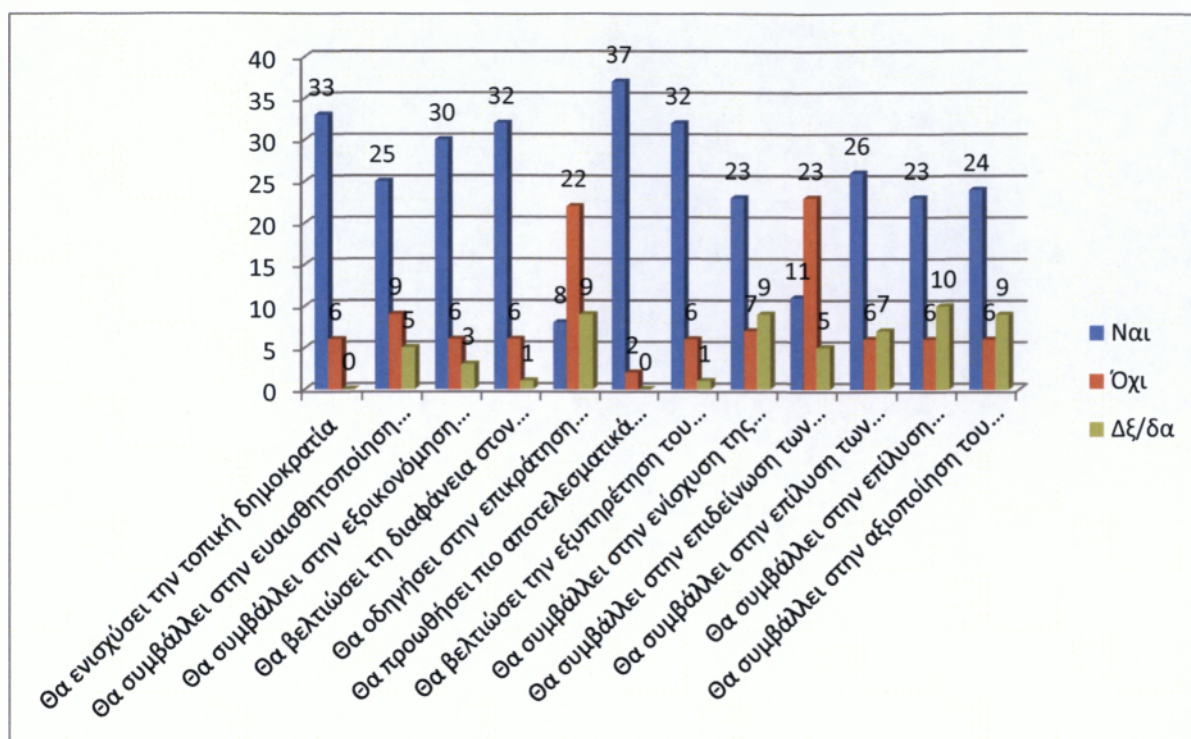
Διάγραμμα 2.13 Σημαντικά προβλήματα θεσμικού πλαισίου

Στο διάγραμμα παρουσιάζονται τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την αιρετή περιφέρεια. Οι περισσότεροι αιρετοί (33) θεωρούν σημαντικό πρόβλημα τους ανεπαρκείς πόρους σε σχέση με τις αρμοδιότητες. Ένας αρκετά μεγάλος αριθμός αιρετών (22), πιστεύει ότι σημαντικό πρόβλημα είναι η εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση.

³ Μη δημοκρατική εμπάθυνση, καθυστέρηση παλαιού διατάγματος

Πίνακας 2.14 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου

ΕΡΩΤΗΣΗ 15 Η αιρετή περιφέρεια όπως θεσμοθετήθηκε:	Ναι	Όχι	Δξ/δα
Θα ενισχύσει την τοπική δημοκρατία	33	6	0
Θα συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών (ενίσχυση των συμμετοχικών διαδικασιών)	25	9	5
Θα συμβάλλει στην εξοικονόμηση πόρων (με οικονομίες κλίμακας στη χρήση των οικονομικών και ανθρώπινων πόρων και με τον περιορισμό των λειτουργικών δαπανών)	30	6	3
Θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης και υλοποίησης των διοικητικών αποφάσεων (ειδικά όσων σχετίζονται και εξυπηρετούν οικονομικά συμφέροντα)	32	6	1
Θα οδηγήσει στην επικράτηση τοπικών ομάδων συμφερόντων (τοπικές ελίτ) και στην εγκαθίδρυση πελατειακών σχέσεων & ευνοιοκρατίας	8	22	9
Θα προωθήσει πιο αποτελεσματικά την τοπική ανάπτυξη	37	2	0
Θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει τις συνθήκες της ζωής του (καλύτερη γνώση και εξυπηρέτηση των τοπικών αναγκών)	32	6	1
Θα συμβάλλει στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας (με στόχο την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων και της τοπικής ανάπτυξης)	23	7	9
Θα συμβάλλει στην επιδείνωση των περιφερειακών ανισοτήτων (λόγω έλλειψης κεντρικού σχεδιασμού και των διαφορών στις περιφερειακές δυνατότητες)	11	23	5
Θα συμβάλλει στην επίλυση των προβλημάτων κακοδιοίκησης (με το θεσμό του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης που δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων)	26	6	7
Θα συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τους μετανάστες που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια (με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής)	23	6	10
Θα συμβάλλει στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που θα απασχολείται στο νέο θεσμό	24	6	9

Διάγραμμα 2.14 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου

Όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο θεσμοθετήθηκε η αιρετή περιφέρεια, 37 αιρετοί πιστεύουν ότι θα προωθήσει πιο αποτελεσματικά την τοπική ανάπτυξη, 33 θεωρούν ότι θα ενισχύσει την τοπική δημοκρατία, 32 αιρετοί θεωρούν ότι θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης και υλοποίησης των διοικητικών αποφάσεων (ειδικά όσων σχετίζονται και εξυπηρετούν οικονομικά συμφέροντα), ο ίδιος αριθμός αιρετών πιστεύει ότι θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει τις συνθήκες της ζωής του (καλύτερη γνώση και εξυπηρέτηση των τοπικών αναγκών).

Αρκετοί είναι και οι αιρετοί που πιστεύουν ότι η περιφέρεια όπως θεσμοθετήθηκε, θα συμβάλει στην εξοικονόμηση πόρων (με οικονομίες κλίμακας στη χρήση των οικονομικών και ανθρώπινων πόρων και με τον περιορισμό των λειτουργικών δαπανών), στην επίλυση των προβλημάτων κακοδιοίκησης (με το θεσμό του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης που δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων), στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που θα απασχολείται στο νέο θεσμό και στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών (ενίσχυση των συμμετοχικών διαδικασιών). Από την άλλη, πολλοί αιρετοί πιστεύουν ότι δεν θα συμβάλει στην επιδείνωση των περιφερειακών ανισοτήτων

(λόγω έλλειψης κεντρικού σχεδιασμού και των διαφορών στις περιφερειακές δυνατότητες) και ότι δεν θα οδηγήσει στην επικράτηση τοπικών ομάδων συμφερόντων (τοπικές ελίτ) και στην εγκαθίδρυση πελατειακών σχέσεων & ευνοιοκρατίας.

Πίνακας 2.15 Ορισμός αντιπεριφερειάρχων

ΕΡΩΤΗΣΗ 16 Η διάταξη του νόμου για τον εξαρχής ορισμό των αντιπεριφερειάρχων στις περιφερειακές ενότητες, αντί της εκλογής τους είναι σωστή;		
Ναι	16	41%
Όχι	23	59%
Δξ/δα	0	0%
	39	100%

Διάγραμμα 2.15 Ορισμός αντιπεριφερειάρχων

Από το παραπάνω διάγραμμα, διαπιστώνουμε ότι λίγο περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς (59%) πιστεύουν ότι η διάταξη του νόμου για τον εξαρχής ορισμό των αντιπεριφερειάρχων στις περιφερειακές ενότητες, αντί της εκλογής τους δεν είναι σωστή. Το υπόλοιπο 41% θεωρεί ότι η διάταξη είναι σωστή.

Πίνακας 2.16 Νέο σύστημα εποπτείας

ΕΡΩΤΗΣΗ 17 Αξιολόγηση του νέου συστήματος εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων των περιφερειών		
Είναι σωστό	26	68%
Δεν είναι σωστό	7	18%
ΔΞ/ΔΑ	5	13%
	38	100%

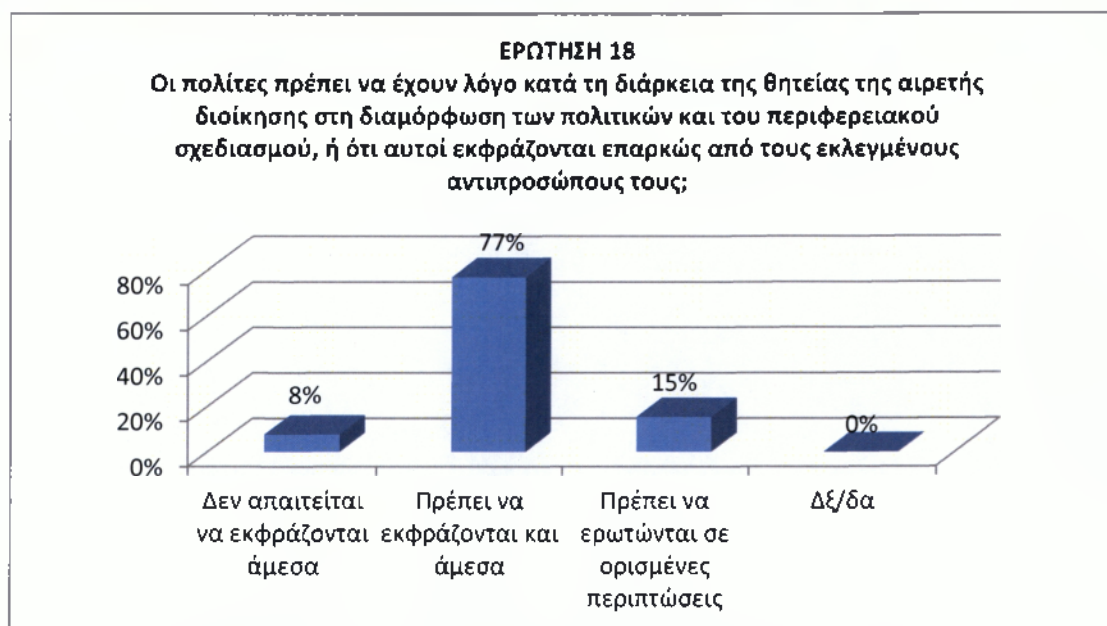

Διάγραμμα 2.16 Νέο σύστημα εποπτείας

Σχετικά με την αξιολόγηση του νέου συστήματος εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων των περιφερειών, το 68% των αιρετών πιστεύει ότι είναι σωστή. Το 18% των αιρετών δεν θεωρεί ότι είναι σωστή και το υπόλοιπο 13% δεν ξέρει ή δεν απαντά.

Πίνακας 2.17 Οι πολίτες στην διαμόρφωση πολιτικών και περιφερειακού σχεδιασμού

ΕΡΩΤΗΣΗ 18 Οι πολίτες πρέπει να έχουν λόγο κατά τη διάρκεια της θητείας της αιρετής διοίκησης στη διαμόρφωση των πολιτικών και του περιφερειακού σχεδιασμού, ή ότι αυτοί εκφράζονται επαρκώς από τους εκλεγμένους αντιπροσώπους τους;		
Δεν απαιτείται να εκφράζονται άμεσα	3	8%
Πρέπει να εκφράζονται και άμεσα	30	77%
Πρέπει να ερωτώνται σε ορισμένες περιπτώσεις	6	15%
Δξ/δα	0	0%
	39	100%

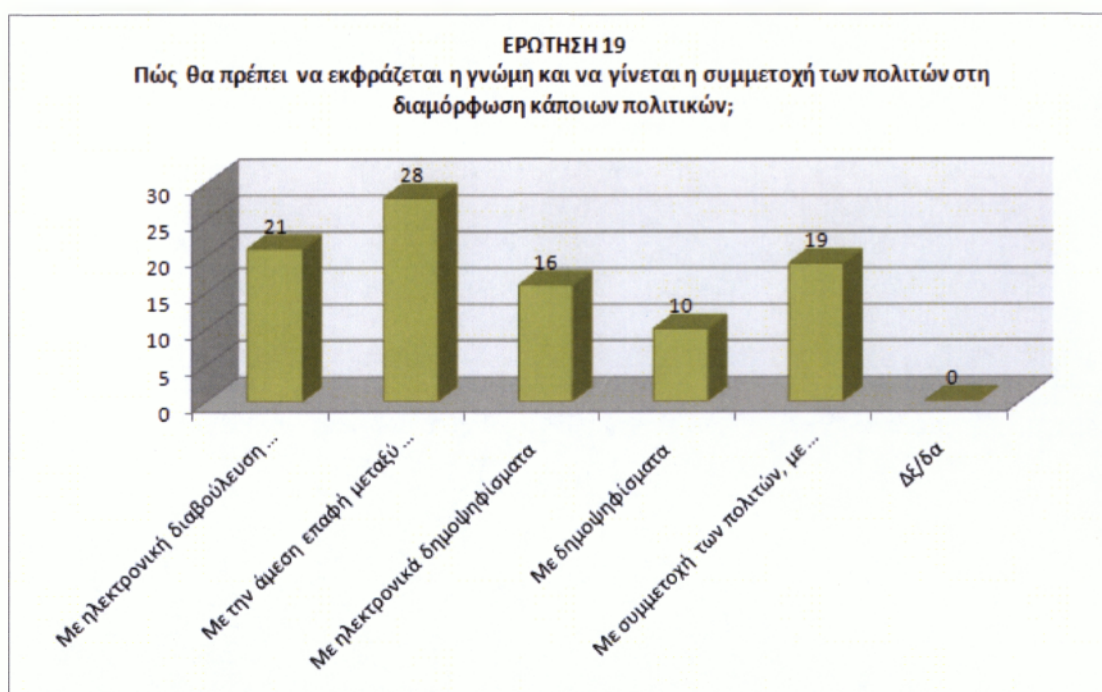

Διάγραμμα 2.17 Οι πολίτες στην διαμόρφωση πολιτικών και περιφερειακού σχεδιασμού

Το παραπάνω διάγραμμα μας πληροφορεί για τον αν οι αιρετοί πιστεύουν ότι οι πολίτες πρέπει να συμμετέχουν στην διαμόρφωση των πολιτικών και του περιφερειακού σχεδιασμού. Σύμφωνα με αυτό, το 77% των αιρετών πιστεύει ότι οι πολίτες πρέπει να εκφράζονται και μάλιστα άμεσα. Το 15% πιστεύει ότι οι πολίτες πρέπει να ερωτώνται σε ορισμένες περιπτώσεις και το υπόλοιπο 8% θεωρεί ότι δεν απαιτείται να εκφράζονται άμεσα.

Πίνακας 2.18 Συμμετοχή πολιτών στη διαμόρφωση πολιτικών

ΕΡΩΤΗΣΗ 19 Πώς θα πρέπει να εκφράζεται η γνώμη και να γίνεται η συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση κάποιων πολιτικών;	
Με ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω διαδικτύου	21
Με την άμεση επαφή μεταξύ περιφερ. συμβούλων και πολιτών	28
Με ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα	16
Με δημοψηφίσματα	10
Με συμμετοχή των πολιτών, με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου	19
Δέ/δα	0

Διάγραμμα 2.18 Συμμετοχή πολιτών στη διαμόρφωση πολιτικών

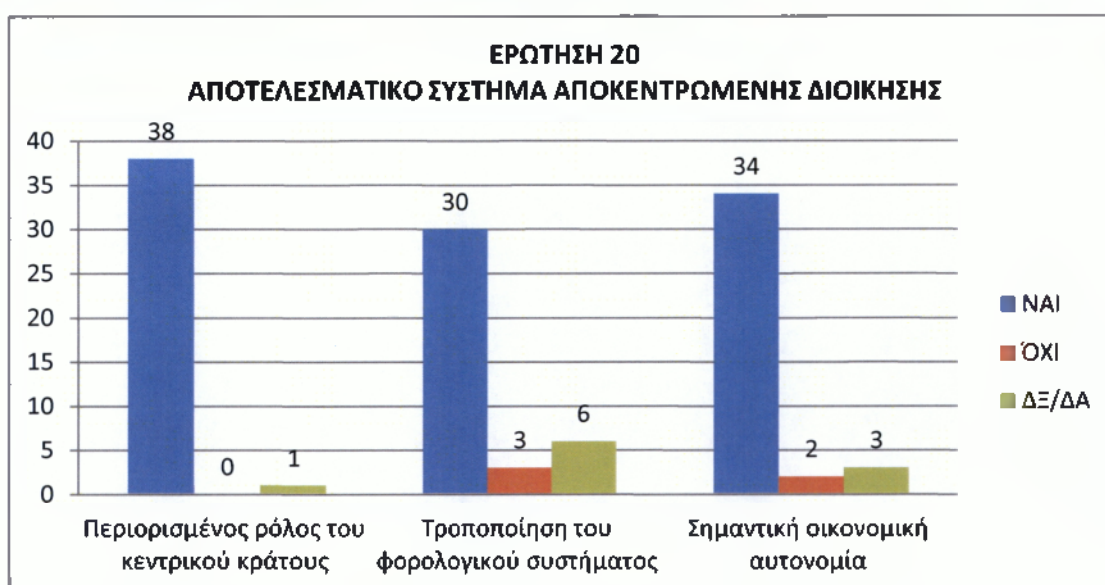
Όσον αφορά τη συμμετοχή των πολιτών, οι περισσότεροι αιρετοί (28) πιστεύουν ότι στη διαμόρφωση πολιτικών θα συμβάλει η άμεση επαφή μεταξύ περιφερ. συμβούλων και πολιτών. 21 αιρετοί θεωρούν ότι οι πολίτες πρέπει να συμμετέχουν με ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω διαδικτύου, 19 αιρετοί πιστεύουν ότι πρέπει να έχουν δικαίωμα λόγου στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, 16 αιρετοί

είναι υπέρ των ηλεκτρονικών δημοψηφισμάτων και 10 αιρετοί είναι υπέρ των δημοψηφισμάτων.

Πίνακας 2.19 Αποτελεσματικό σύστημα αποκεντρωμένης διοίκησης

ΕΡΩΤΗΣΗ 20 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ			
ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ
Περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους	38	0	1
Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος	30	3	6
Σημαντική οικονομική αυτονομία	34	2	3

Διάγραμμα 2.19 Αποτελεσματικό σύστημα αποκεντρωμένης διοίκησης

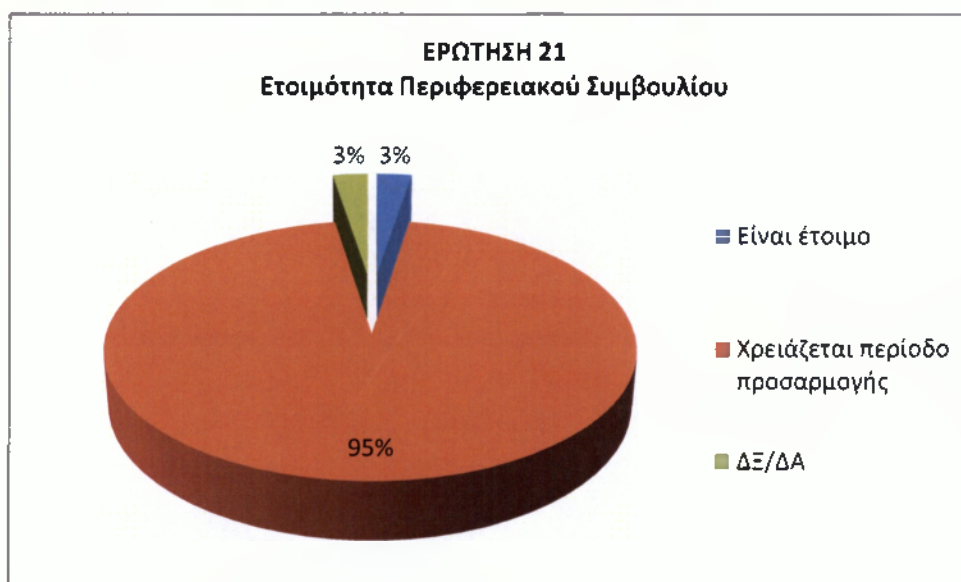
Όλοι οι αιρετοί (εκτός από έναν) θεωρούν ότι ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης, πρέπει να περιλαμβάνει περιορισμένο ρόλο του κεντρικού κράτους. 34 αιρετοί πιστεύουν ότι πρέπει να έχει σημαντική οικονομική αυτονομία και 30 αιρετοί θεωρούν ότι πρέπει να τροποποιήσει το φορολογικό σύστημα.

2.3.3 Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

2.3.3.1 Εφαρμογή της διοικητικής μεταρρύθμισης στην περιφέρεια

Πίνακας 2.20 Ετοιμότητα Περιφερειακού Συμβουλίου

ΕΡΩΤΗΣΗ 21 Ετοιμότητα Περιφερειακού Συμβουλίου		
Είναι έτοιμο	1	3%
Χρειάζεται περίοδο προσαρμογής	37	95%
ΔΞ/ΔΑ	1	3%
	39	100%

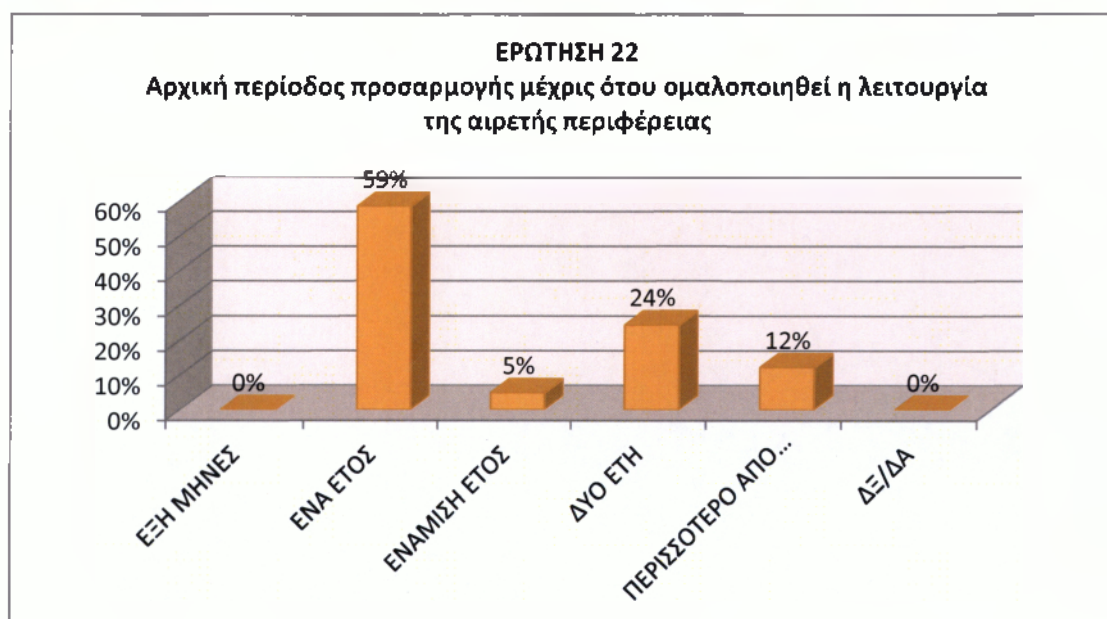

Διάγραμμα 2.20 Ετοιμότητα Περιφερειακού Συμβουλίου

Από το παραπάνω διάγραμμα συμπεραίνουμε ότι το 95% των αιρετών θεωρεί ότι το περιφερειακό συμβούλιο χρειάζεται περίοδο προσαρμογής. Το 3% των αιρετών θεωρεί ότι είναι έτοιμο και το υπόλοιπο 3% δεν ξέρει ή δεν απαντά.

Πίνακας 2.21 Περίοδος προσαρμογής

ΕΡΩΤΗΣΗ 22 Αρχική περίοδος προσαρμογής μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία της αιρετής περιφέρειας		
ΕΞΗ ΜΗΝΕΣ	0	0%
ΕΝΑ ΕΤΟΣ	24	59%
ΕΝΑΜΙΣΗ ΕΤΟΣ	2	5%
ΔΥΟ ΕΤΗ	10	24%
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΔΥΟ ΕΤΗ	5	12%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	41	100%

Διάγραμμα 2.21 Περίοδος προσαρμογής

Σχετικά με την περίοδο προσαρμογής του περιφερειακού συμβουλίου, το 59% των αιρετών θεωρεί ότι χρειάζεται ένα έτος μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία της αιρετής περιφέρειας. Το 24% των αιρετών θεωρεί ότι το περιφερειακό συμβούλιο χρειάζεται δύο έτη για να προσαρμοστεί, το 12% πιστεύει ότι χρειάζεται περισσότερο από δύο έτη και το υπόλοιπο 5% θεωρεί ότι το περιφερειακό συμβούλιο χρειάζεται ενάμιση έτος.

Πίνακας 2.22 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός

ΕΡΩΤΗΣΗ 23 Τι απαιτείται για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην περιφέρεια;	
Εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό	31
Κατάρτιση του προσωπικού	17
Ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού	33
Πολιτική βούληση των αιρετών	24
Έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος (όπου απαιτείται) και κωδικοποίηση της νομοθεσίας	19
Άλλο (προσδιορίστε):	0
Δξ/δα	0

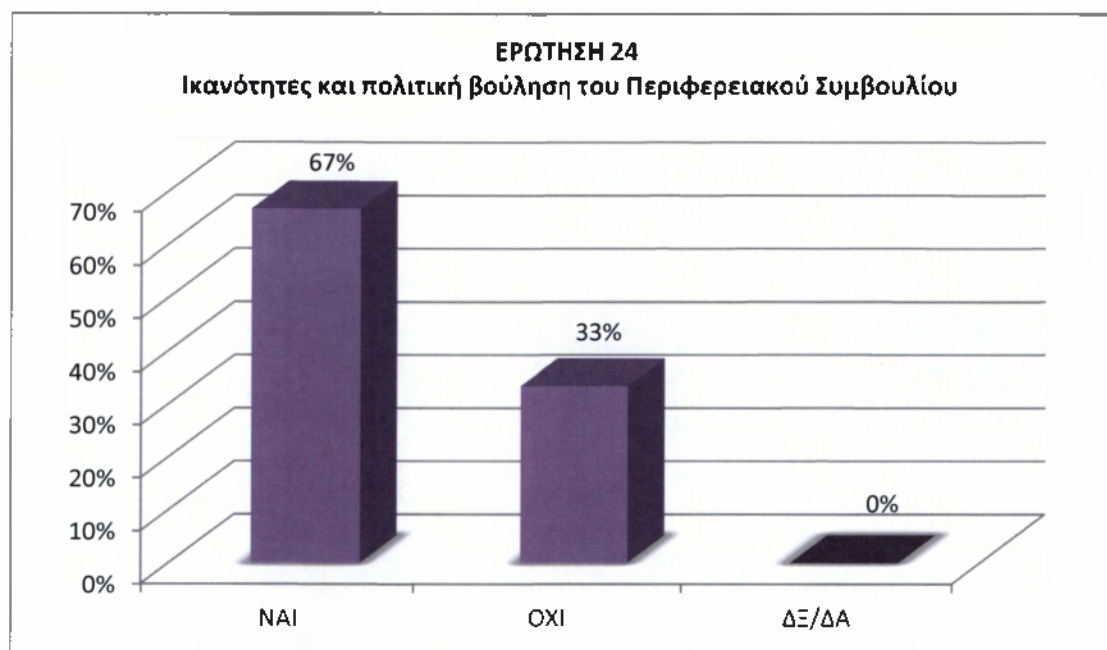
Διάγραμμα 2.22 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός

Σχετικά με το τι απαιτείται για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην περιφέρεια, οι περισσότεροι αιρετοί (33) πιστεύουν ότι απαιτούνται ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού. 31 αιρετοί θεωρούν ότι απαιτείται εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό, 24 πιστεύουν ότι απαιτείται πολιτική βούληση των αιρετών, 19

πιστεύουν στην έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος (όπου απαιτείται) και κωδικοποίηση της νομοθεσίας και 17 αιρετοί πιστεύουν στην κατάρτιση του προσωπικού.

Πίνακας 2.23 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΠΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 24 Ικανότητες και πολιτική βούληση του Περιφερειακού Συμβουλίου		
ΝΑΙ	26	67%
ΟΧΙ	13	33%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	39	100%

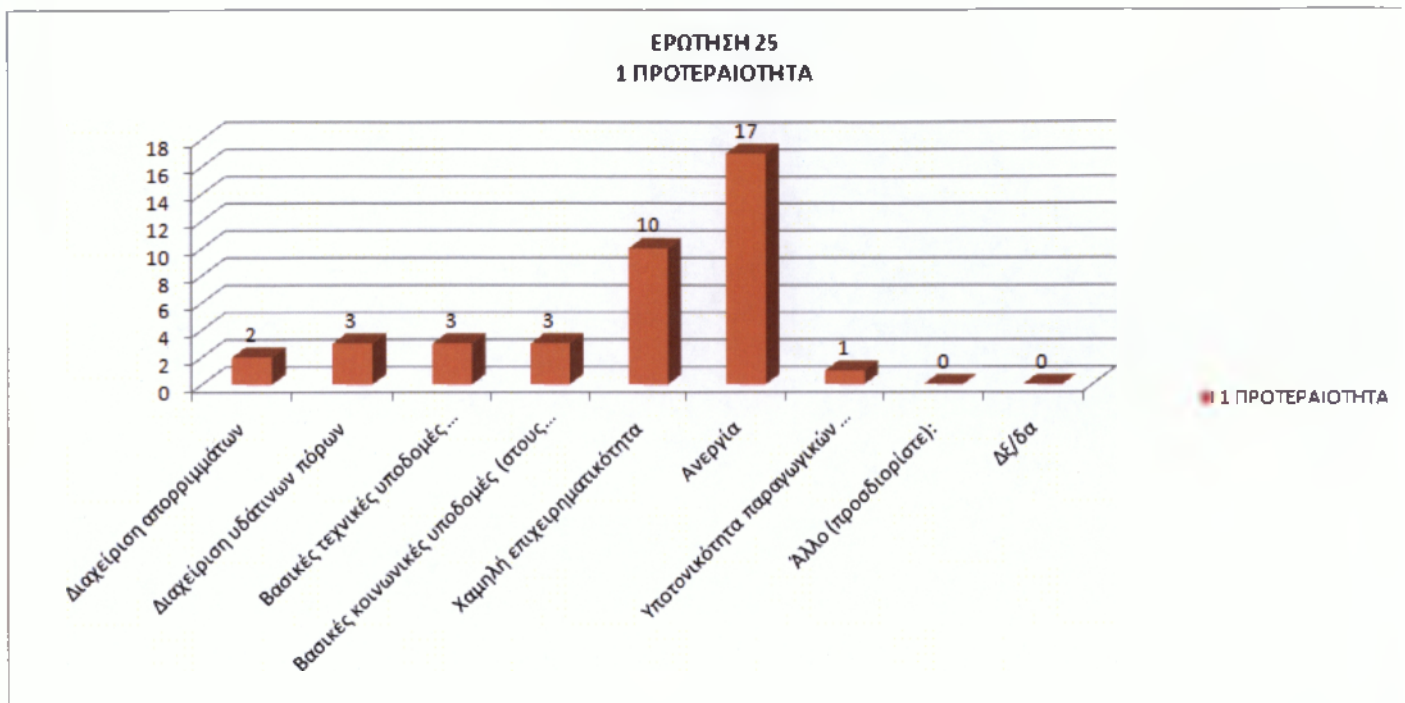

Διάγραμμα 2.23 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΠΣ

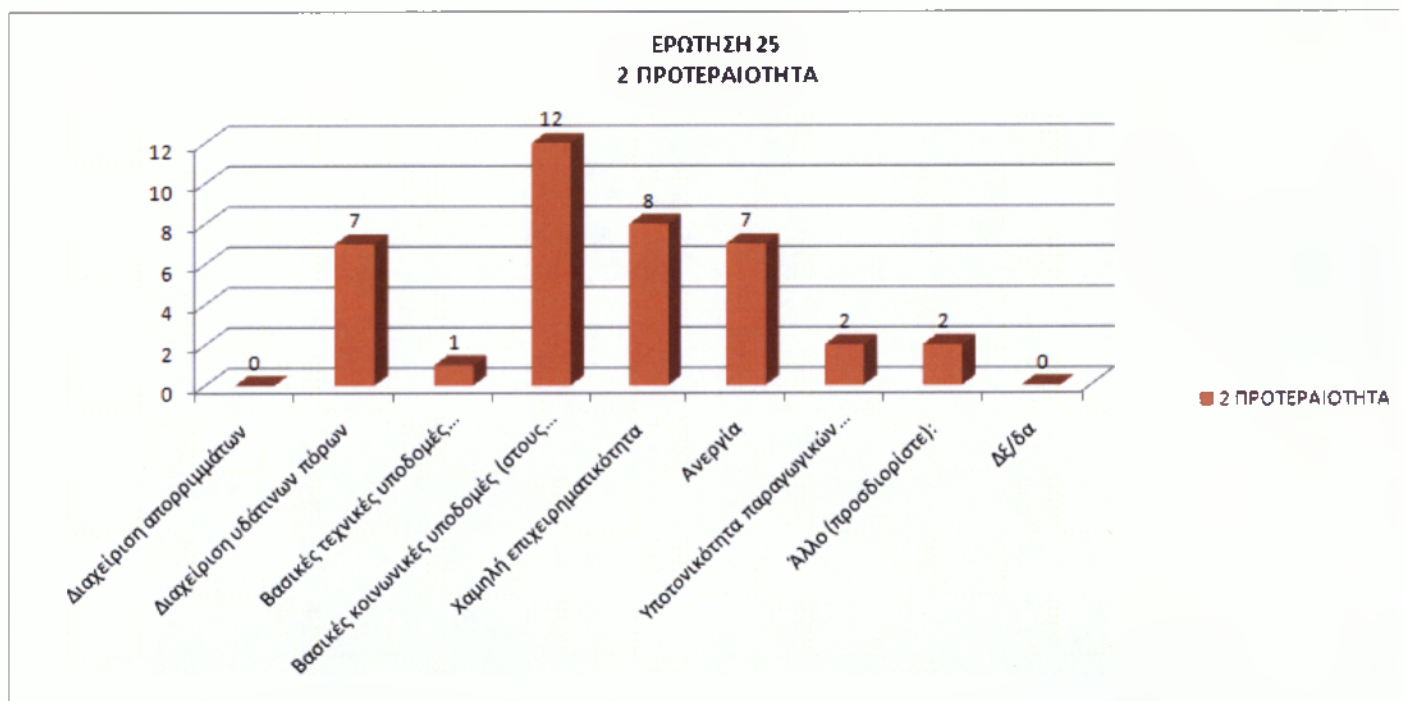
Από το παραπάνω διάγραμμα διαπιστώνουμε ότι το 67% των αιρετών πιστεύει ότι το αιρετό συμβούλιο της περιφέρειας διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του. Σε αντίθεση με το 33% των αιρετών που πιστεύει ότι δεν διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση.

Πίνακας 2.24 Κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας

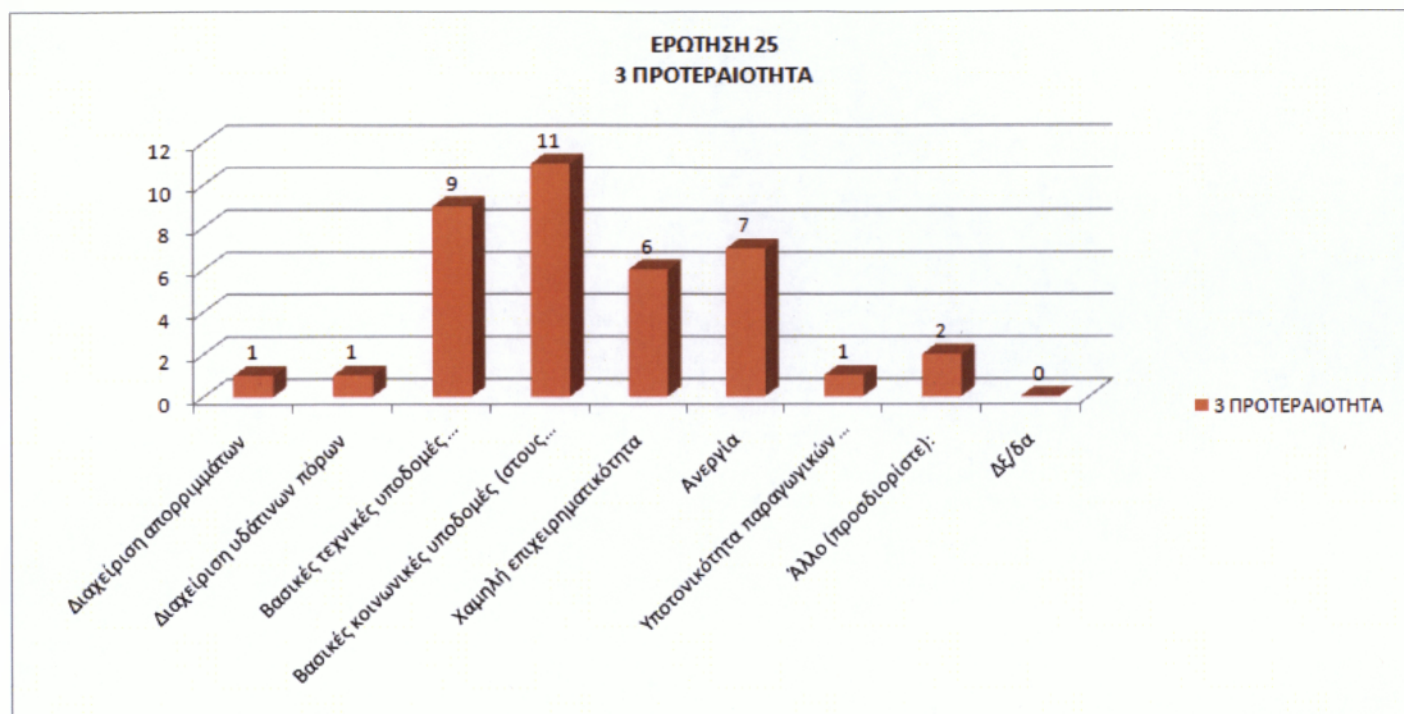
ΕΡΩΤΗΣΗ 25 Κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Διαχείριση απορριμμάτων	2	0	1	6	7	7	10	1	0
Διαχείριση υδάτινων πόρων	3	7	1	5	9	6	4	0	0
Βασικές τεχνικές υποδομές (δρόμοι, δίκτυα ύδρευσης-αποχέτευσης, βιολογικοί καθαρισμοί, εγχειοβελτιωτικά έργα κλπ.)	3	1	9	9	4	6	2	0	0
Βασικές κοινωνικές υποδομές (στους τομείς υγείας, κοινωνικής αλληλεγγύης, παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού)	3	12	11	2	3	2	0	0	0
Χαμηλή επιχειρηματικότητα	10	8	6	2	2	5	1	0	0
Ανεργία	17	7	7	2	0	1	0	0	0
Υποτονικότητα παραγωγικών επενδύσεων	1	2	1	9	4	1	8	1	0
Άλλο (προσδιορίστε):	0	2	2	0	0	0	0	0	0
Δέ/δα	0	0	0	0	0	0	0	0	0

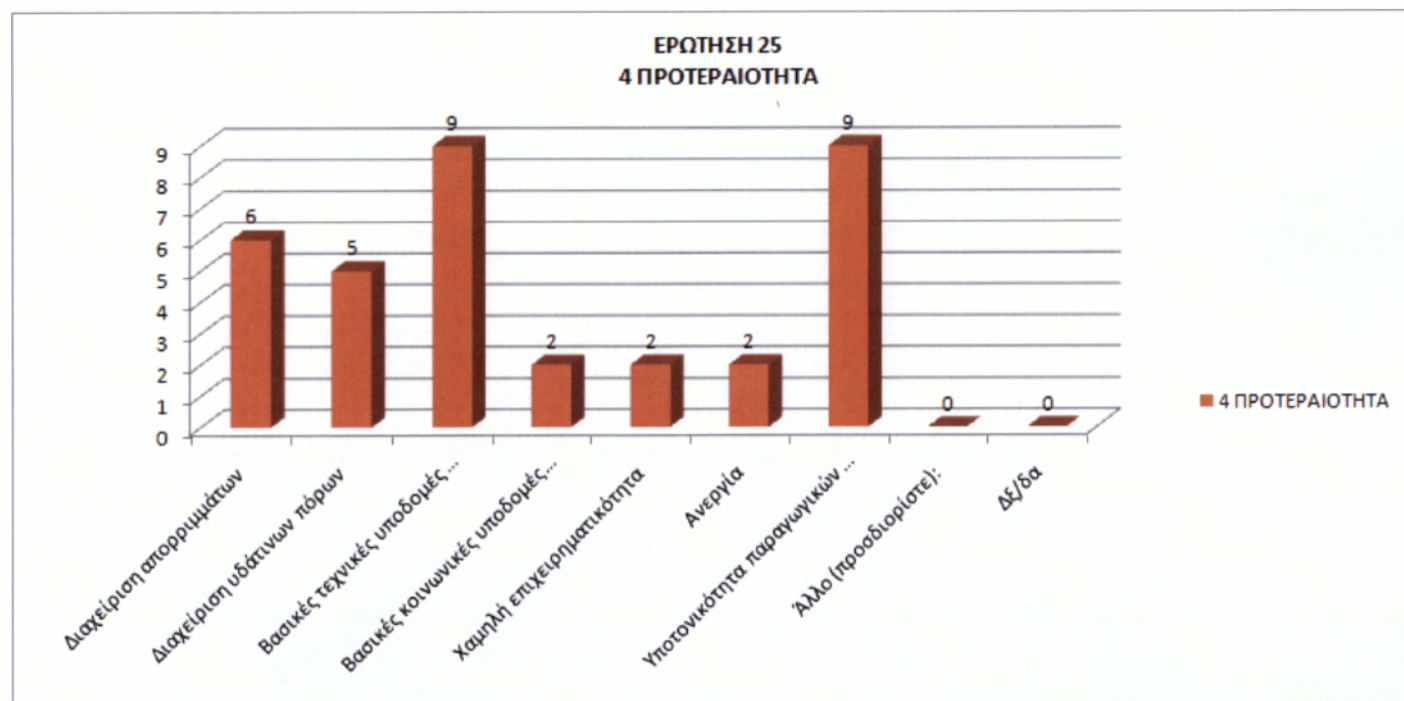
Διάγραμμα 2.24 Κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας (1η Προτεραιότητα)

Διάγραμμα 2.25 Κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας (2η Προτεραιότητα)

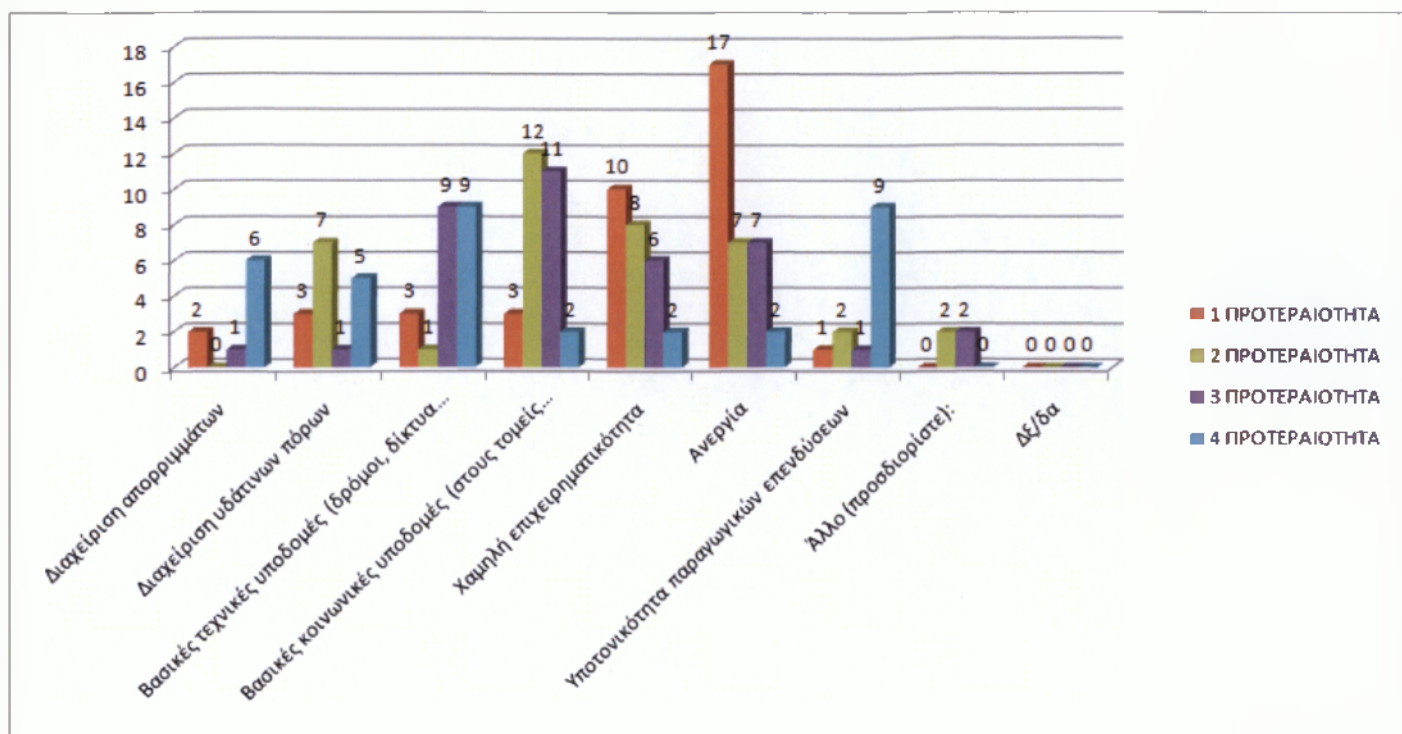

Διάγραμμα 2.26 Κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας (3η Προτεραιότητα)

Διάγραμμα 2.27 Κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας (4η Προτεραιότητα)

Διάγραμμα 2.28 Κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας (1-4 Προτεραιότητες)

Τα παραπάνω διαγράμματα αφορούν τα κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα σύμφωνα με την άποψη των αιρετών της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Σύμφωνα με αυτά, οι περισσότεροι αιρετοί (17) θεωρούν ότι πρέπει πρώτα να αντιμετωπιστεί η ανεργία που πλήττει την Περιφέρεια. Σε δεύτερη προτεραιότητα έρχονται οι βασικές κοινωνικές υποδομές (στους τομείς υγείας, κοινωνικής αλληλεγγύης, παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού) σύμφωνα με 12 αιρετούς. 11 αιρετοί θεωρούν ότι οι βασικές κοινωνικές υποδομές πρέπει να αντιμετωπισθούν σαν τρίτη προτεραιότητα, ενώ 9 αιρετοί θεωρούν ότι θα πρέπει να αντιμετωπισθούν οι βασικές τεχνικές υποδομές (δρόμοι, δίκτυα ύδρευσης-αποχέτευσης, βιολογικοί καθαρισμοί, εγχειοβελτιωτικά έργα κλπ.). Τον ίδιο τομέα πάλι 9 αιρετοί τον κατατάσσουν σαν τέταρτη προτεραιότητα, μαζί με την υποτονικότητα παραγωγικών επενδύσεων.

Πίνακας 2.25 Περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας

ΕΡΩΤΗΣΗ 26 Περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας τα οποία πρέπει να αντιμετωπισθούν	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Διαχείριση απορριμμάτων	1	5	7	6	2	6	7	0	0
Διαχείριση υδάτινων πόρων	10	13	4	7	1	1	2	0	0
Ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	14	8	7	3	4	0	0	0	0
Λειψυδρία	0	0	6	2	4	8	8	0	0
Απώλεια βιοποικιλότητας	4	1	3	9	8	5	1	0	0
Ερημοποίηση	4	4	4	3	4	6	3	0	0
Προστασία δασών	3	7	6	2	6	1	4	0	0
Άλλο (προσδιορίστε) ⁴	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Δξ/δα	0	0	0	0	0	0	0	0	0

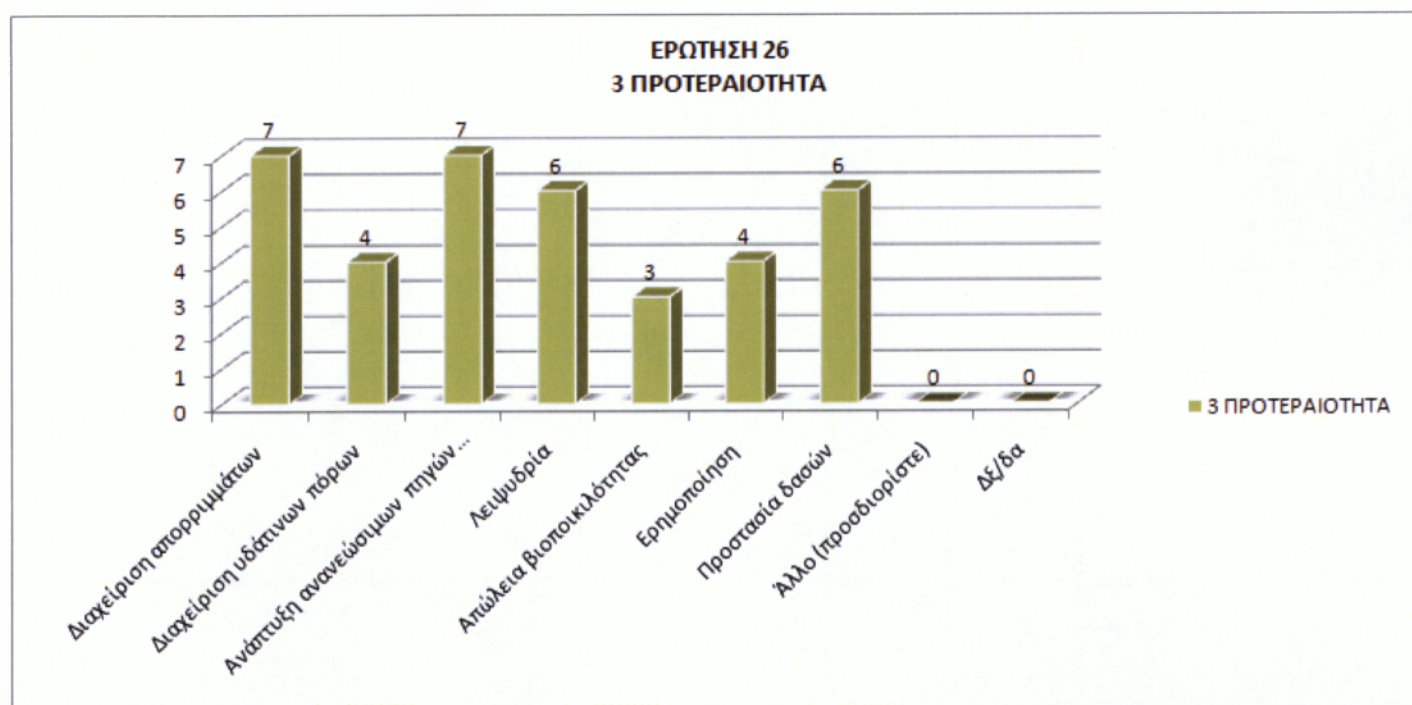

Διάγραμμα 2.29 Περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας (1η προτεραιότητα)

⁴ Εξορμητική δραστηριότητα της ΔΕΗ ΑΕ

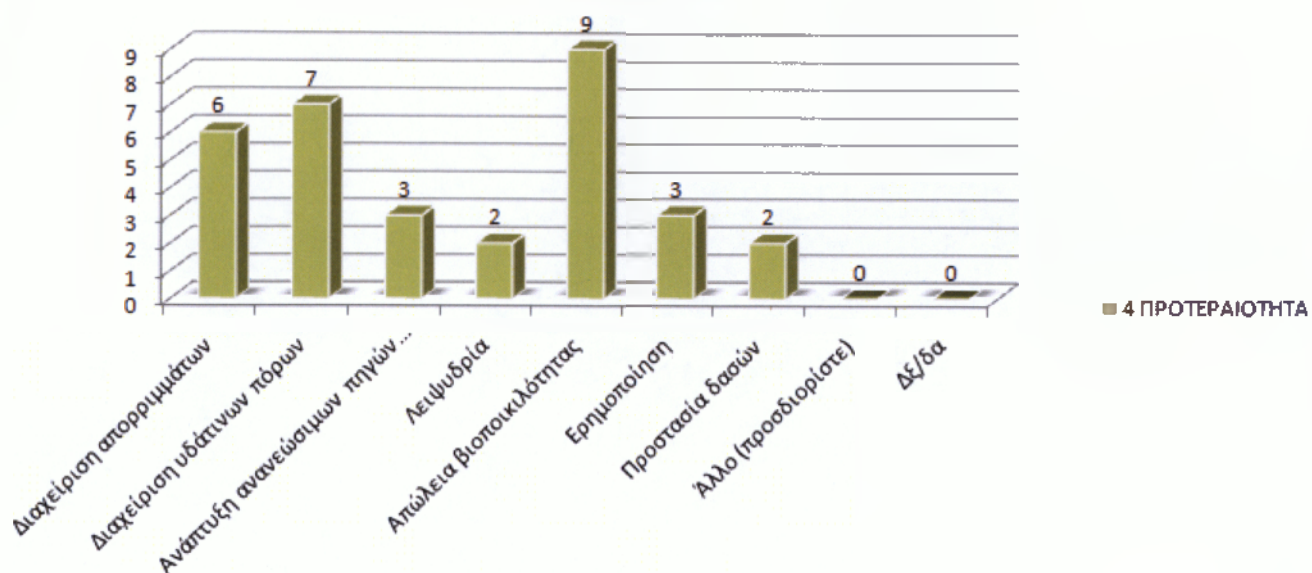

Διάγραμμα 2.30 Περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας (2η προτεραιότητα)

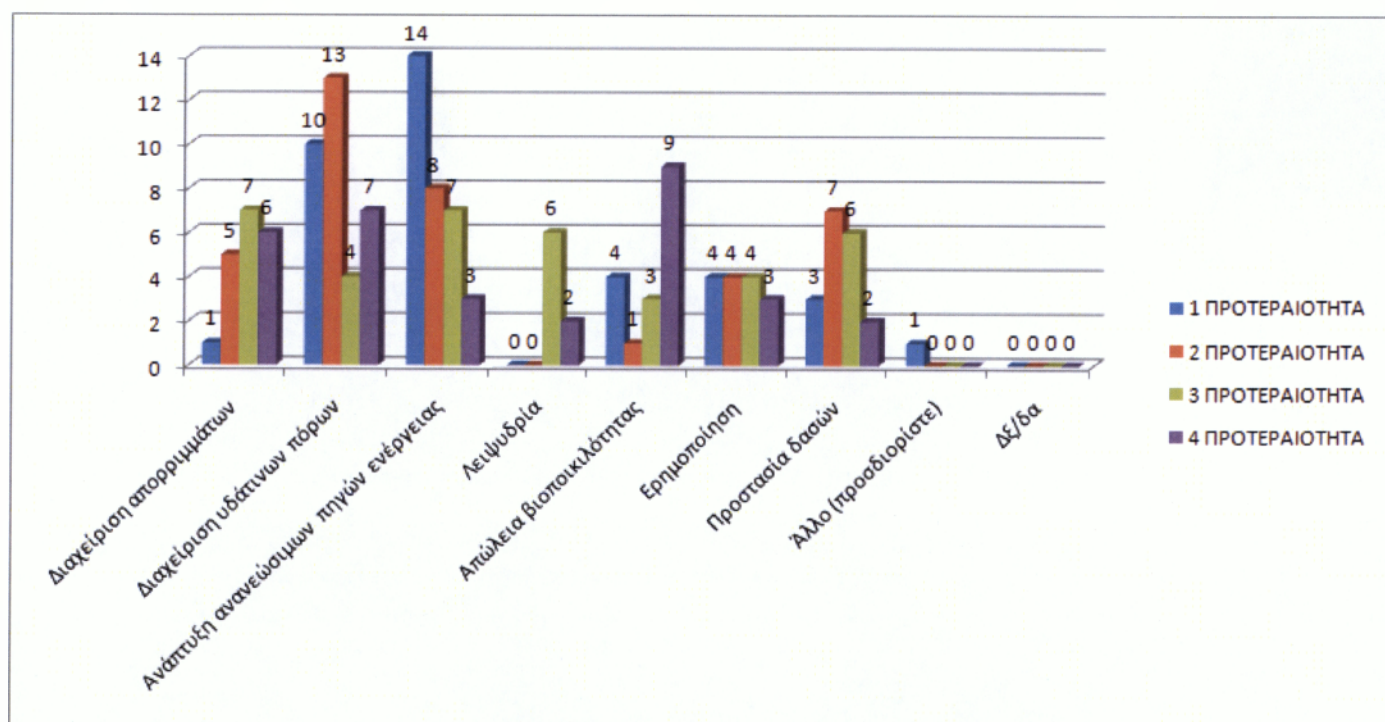

Διάγραμμα 2.31 Περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας (3η προτεραιότητα)

**ΕΡΩΤΗΣΗ 26
4 ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ**

Διάγραμμα 2.32 Περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας (4η προτεραιότητα)

Διάγραμμα 2.33 Περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας (1-4 προτεραιότητες)

Τα παραπάνω διαγράμματα αφορούν τα περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα σύμφωνα με την άποψη των αιρετών της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Σαν πρώτη προτεραιότητα εμφανίζεται η ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με 14 αιρετούς. 10 αιρετοί θεωρούν ότι πρώτα θα πρέπει να γίνει σωστή διαχείριση των υδάτινων πόρων. Βέβαια περισσότεροι είναι οι αιρετοί (13) που την διαχείριση των υδάτινων πόρων την κατατάσσουν σε δεύτερη προτεραιότητα. 7 αιρετοί πιστεύουν ότι η διαχείριση απορριμμάτων και η ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα πρέπει να αντιμετωπισθούν σαν τρίτη προτεραιότητα. Η απώλεια βιοποικιλότητας κατατάσσεται σαν τέταρτη προτεραιότητα σύμφωνα με 9 αιρετούς.

Πίνακας 2.26 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων

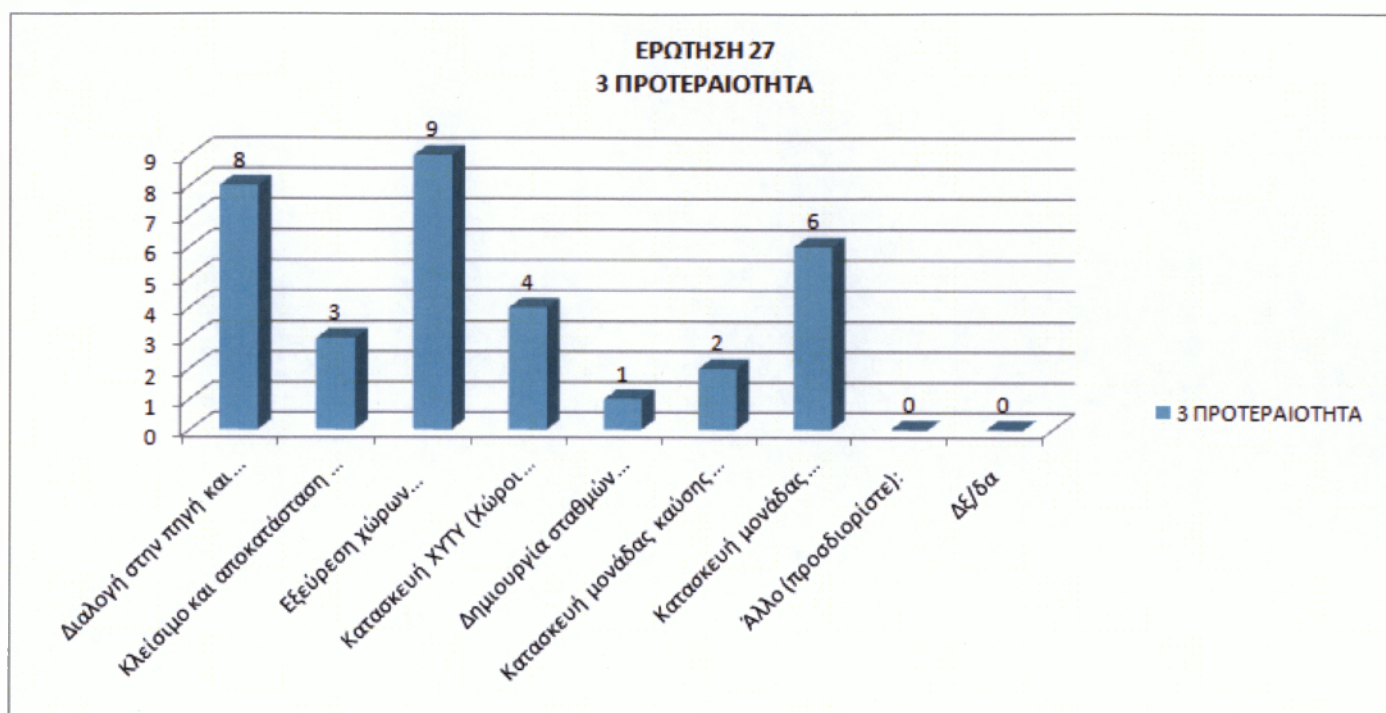
ΕΡΩΤΗΣΗ 27 Προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το Περιφερειακό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	12	7	8	4	2	0	0	0	0
Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	12	6	3	2	2	0	0	0	0
Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	2	3	9	8	3	1	1	0	0
Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ό,τι μένει μετά την επεξεργασία)	3	5	4	6	5	3	1	0	0
Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων		1	1	4	7	4	4	0	0
Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	7	1	2	3		6	7	0	0
Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	2	13	6		2	5	4		0
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Δξ/δα	1	0	0	0	0	0	0	0	0

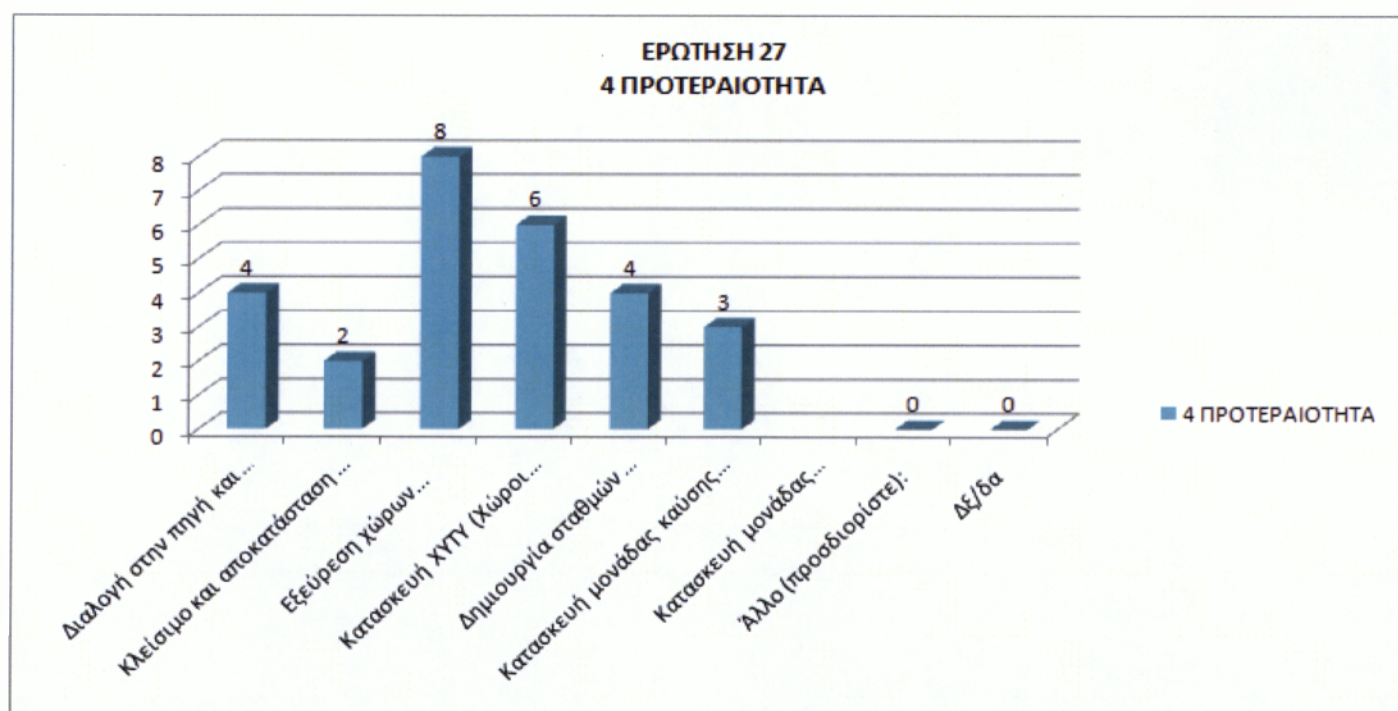
Διάγραμμα 2.34 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων (1η προτεραιότητα)

Διάγραμμα 2.35 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων (2η προτεραιότητα)

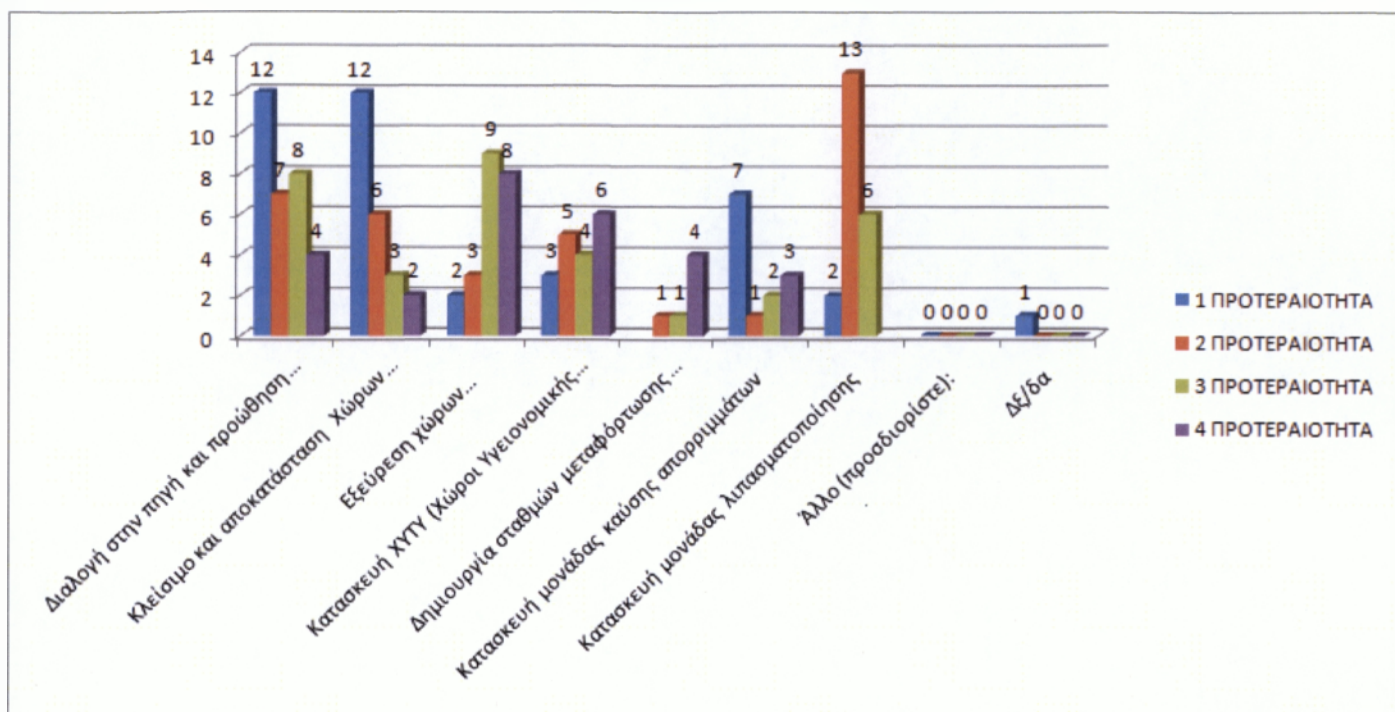

Διάγραμμα 2.36 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων (3η προτεραιότητα)

Διάγραμμα 2.37 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων (4η προτεραιότητα)

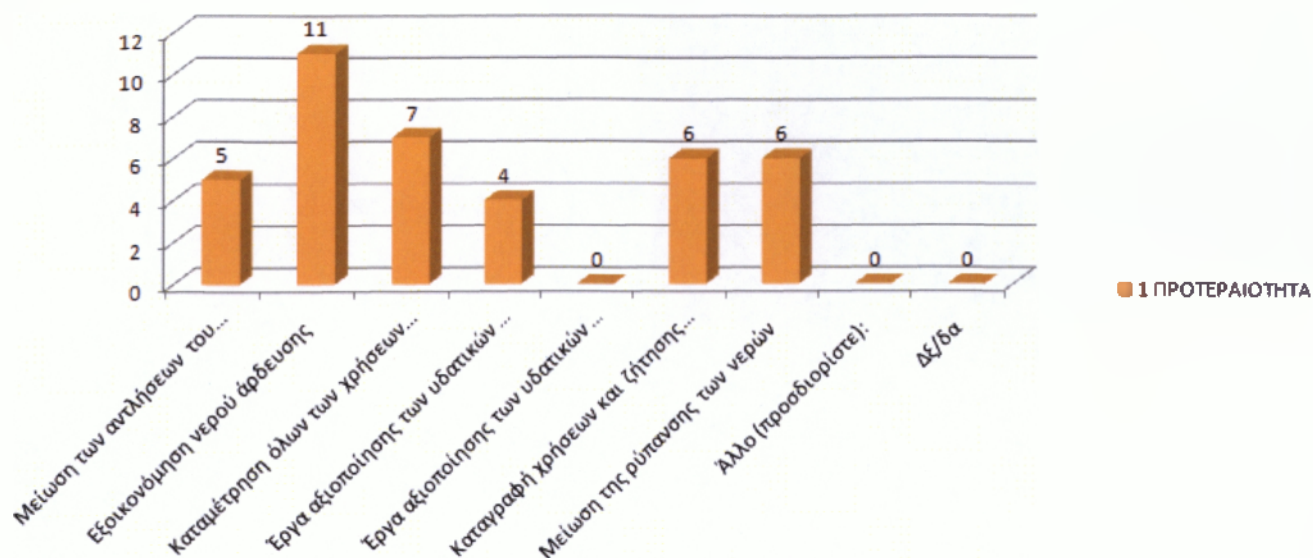
Διάγραμμα 2.38 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων (1-4 προτεραιότητες)

Τα παραπάνω διαγράμματα αφορούν τις προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το Περιφερειακό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων, σύμφωνα με την άποψη των αιρετών της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Σύμφωνα με 12 αιρετούς, θα πρέπει πρώτα να γίνει διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης και κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ). Έπειτα θα πρέπει να κατασκευαστεί μονάδα λιπασματοποίησης σύμφωνα με 13 αιρετούς. Η εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων κατατάσσεται σαν τρίτη προτεραιότητα από 9 αιρετούς και σαν τέταρτη προτεραιότητα από 8 αιρετούς.

Πίνακας 2.27 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων

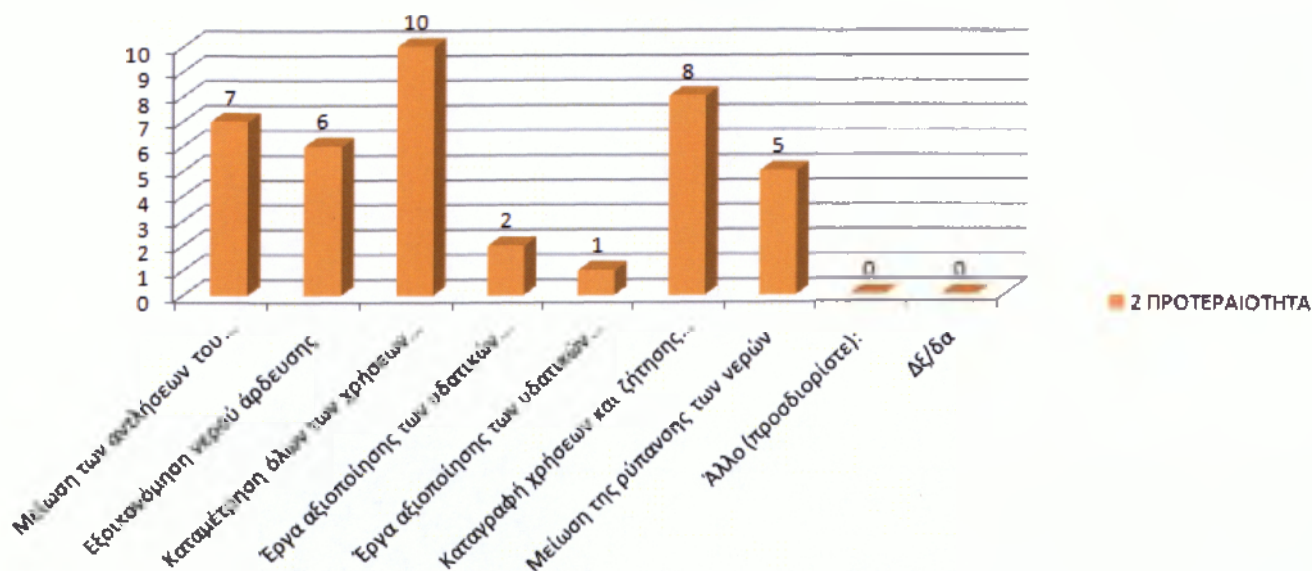
ΕΡΩΤΗΣΗ 28 Προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το Περιφερειακό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	5	7	4	9	5	4		0	0
Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	11	6	8	3	6	0	1	0	0
Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	7	10	8	1	3	1	2	0	0
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων με φράγματα	4	2	2	6	2	12	1	0	0
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων με γεωτρήσεις	0	1	2	5	8	1	11	0	0
Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	6	8	3	5	3	4	1	0	0
Μείωση της ρύπανσης των νερών	6	5	7	3	2	2	6	0	0
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Δξ/δα	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ΕΡΩΤΗΣΗ 28
1 ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

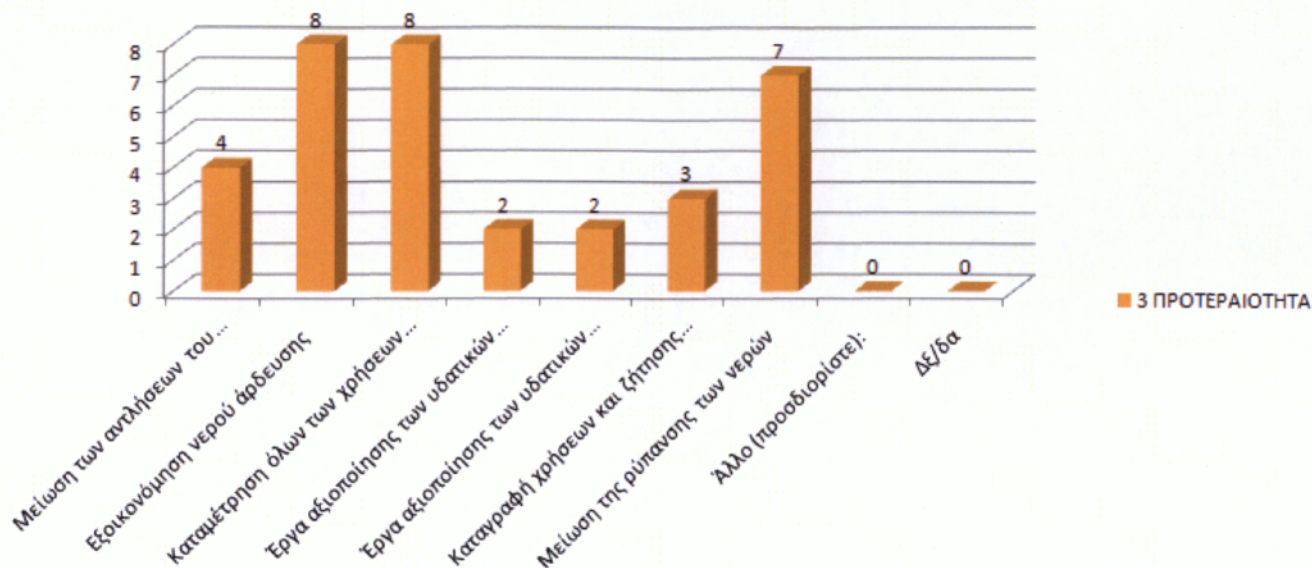
Διάγραμμα 2.39 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων (1η προτεραιότητα)

ΕΡΩΤΗΣΗ 28
2 ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

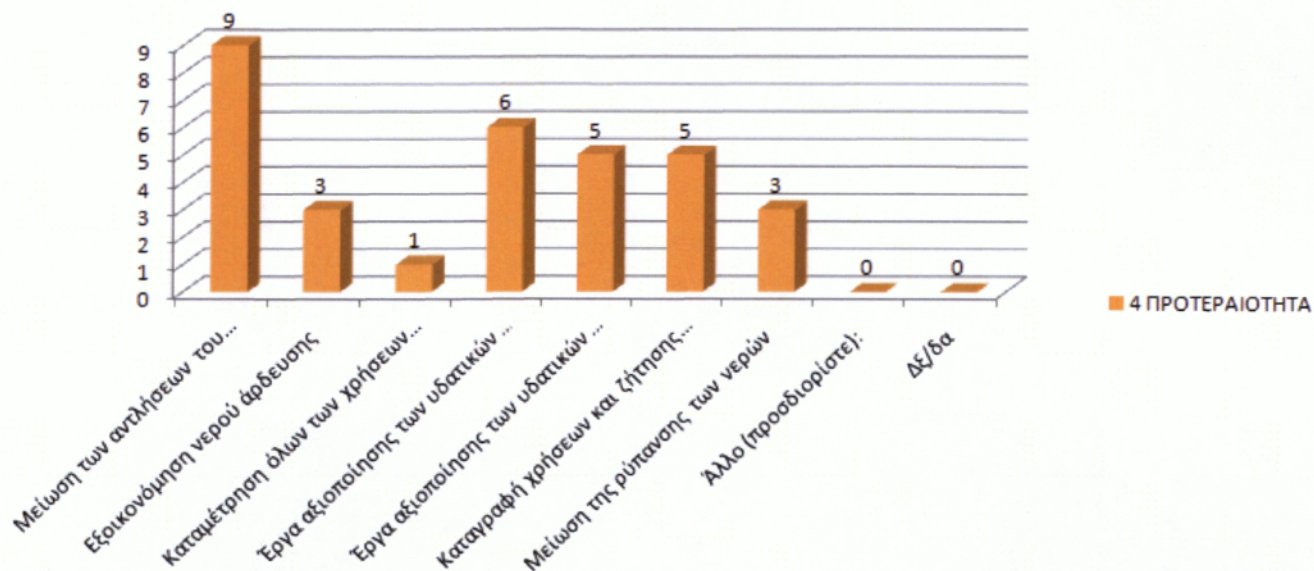
Διάγραμμα 2.40 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων (2η προτεραιότητα)

ΕΡΩΤΗΣΗ 28
3 ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

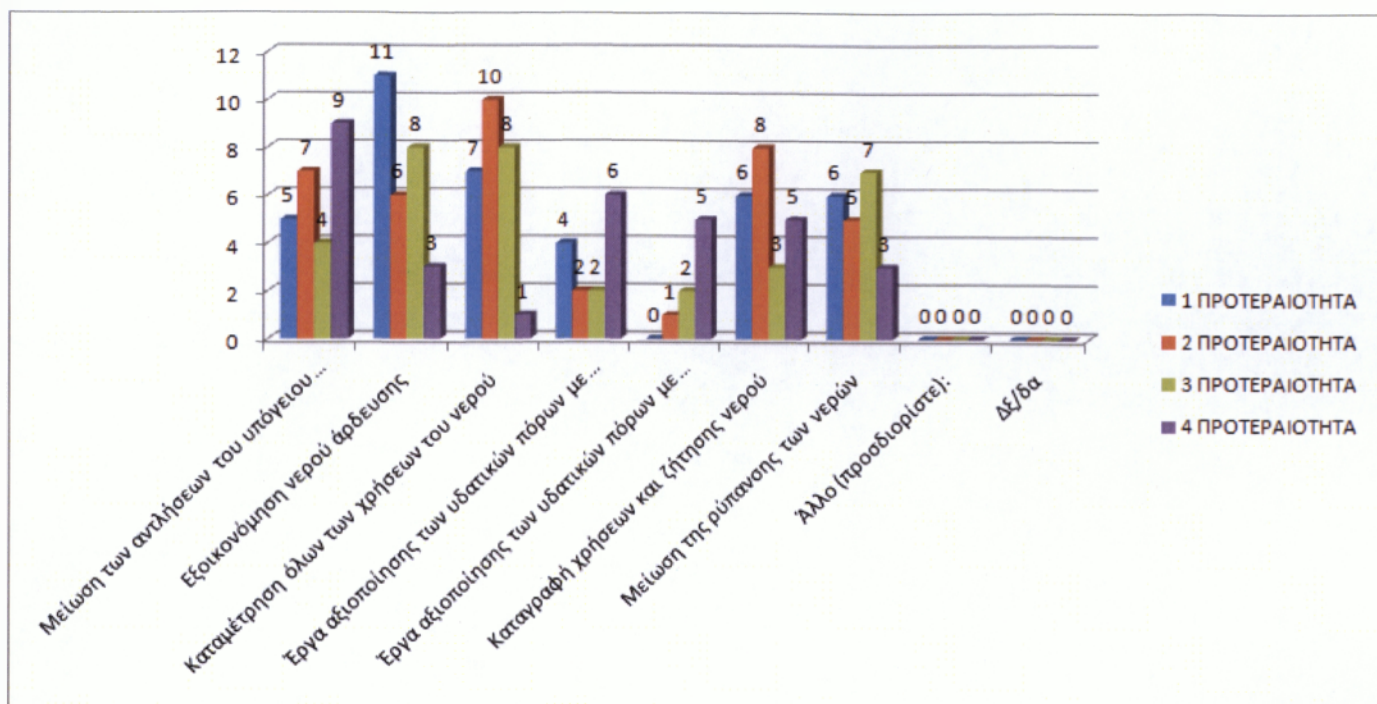

Διάγραμμα 2.41 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων (3η προτεραιότητα)

ΕΡΩΤΗΣΗ 28
4 ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

Διάγραμμα 2.42 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων (4η προτεραιότητα)

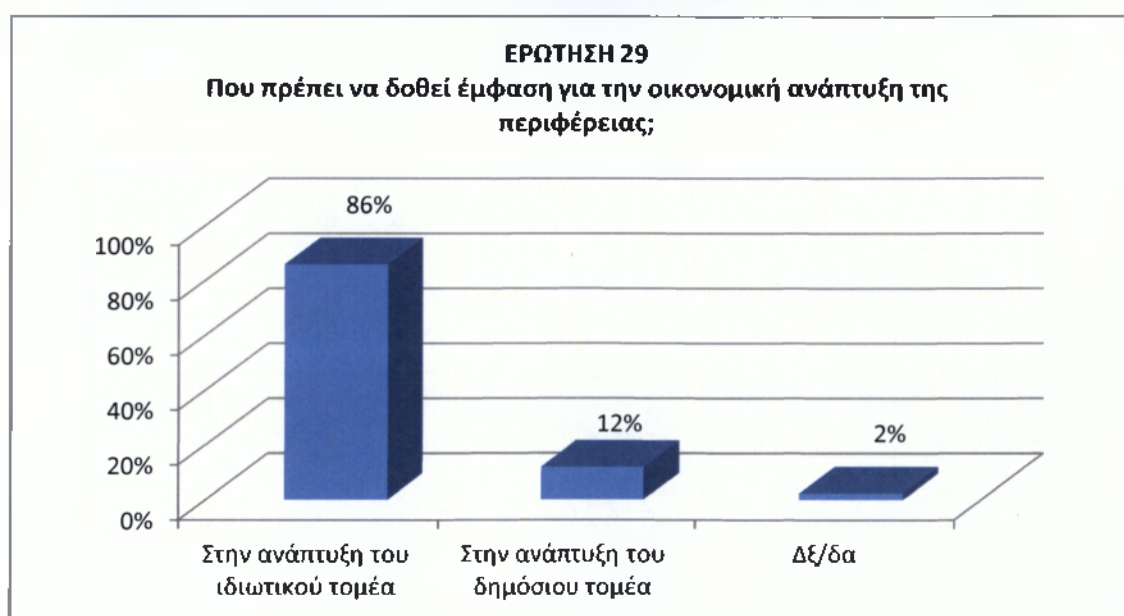

Διάγραμμα 2.43 Προτεραιότητες σε θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων (1-4 προτεραιότητες)

Τα παραπάνω διαγράμματα αφορούν τις προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το Περιφερειακό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων, σύμφωνα με την άποψη των αιρετών της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Πρώτα απ' όλα, θα πρέπει να γίνει εξοικονόμηση νερού άρδευσης σύμφωνα με 11 αιρετούς. Έπειτα θα πρέπει να καταμετρηθούν όλες οι χρήσεις του νερού σύμφωνα με 10 αιρετούς. Τόσο η εξοικονόμηση νερού άρδευσης, όσο και η καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού, κατατάσσονται σαν τρίτη προτεραιότητα από 8 αιρετούς. Τέλος, η μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού κατατάσσεται σαν τέταρτη προτεραιότητα σύμφωνα με 9 αιρετούς.

Πίνακας 2.28 Οικονομική ανάπτυξη περιφέρειας

ΕΡΩΤΗΣΗ 29 Που πρέπει να δοθεί έμφαση για την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας;		
Στην ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα	36	86%
Στην ανάπτυξη του δημόσιου τομέα	5	12%
Δξ/δα	1	2%
	42	100%

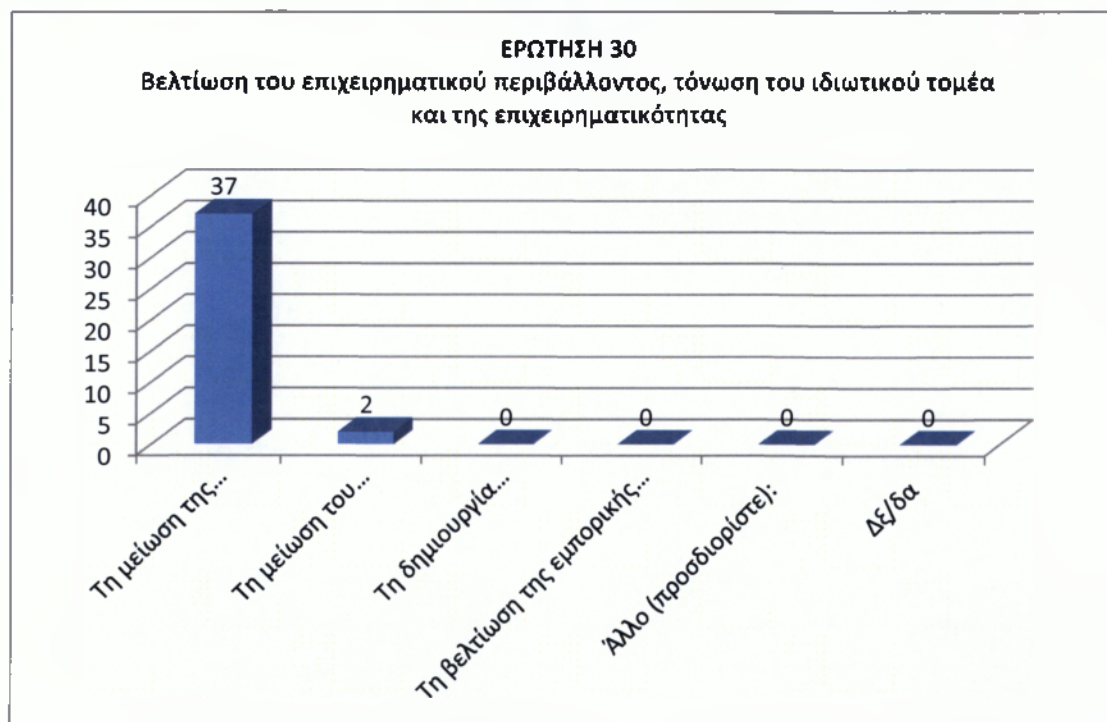

Διάγραμμα 2.44 Οικονομική ανάπτυξη περιφέρειας

Σχετικά με την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας, το 86% των αιρετών πιστεύει ότι πρέπει να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα, το 12% ότι πρέπει να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη του δημόσιου τομέα και το υπόλοιπο 2% δεν ξέρει ή δεν απαντά.

Πίνακας 2.29 Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος

ΕΡΩΤΗΣΗ 30 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας	
Τη μείωση της γραφειοκρατίας και την απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών για την προσέλκυση και υλοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων (π.χ. με τη δημιουργία one-stop-shop στα επιμελητήρια)	37
Τη μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας (με την πιστή τήρηση της προβλεπόμενης εμπορικής νομοθεσίας)	2
Τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων	0
Τη βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα(σαφείς και λειτουργικοί κανόνες χωροταξίας και πολεοδόμησης για τις εμπορικές δραστηριότητες)	0
Άλλο (προσδιορίστε):	0
Δξ/δα	0

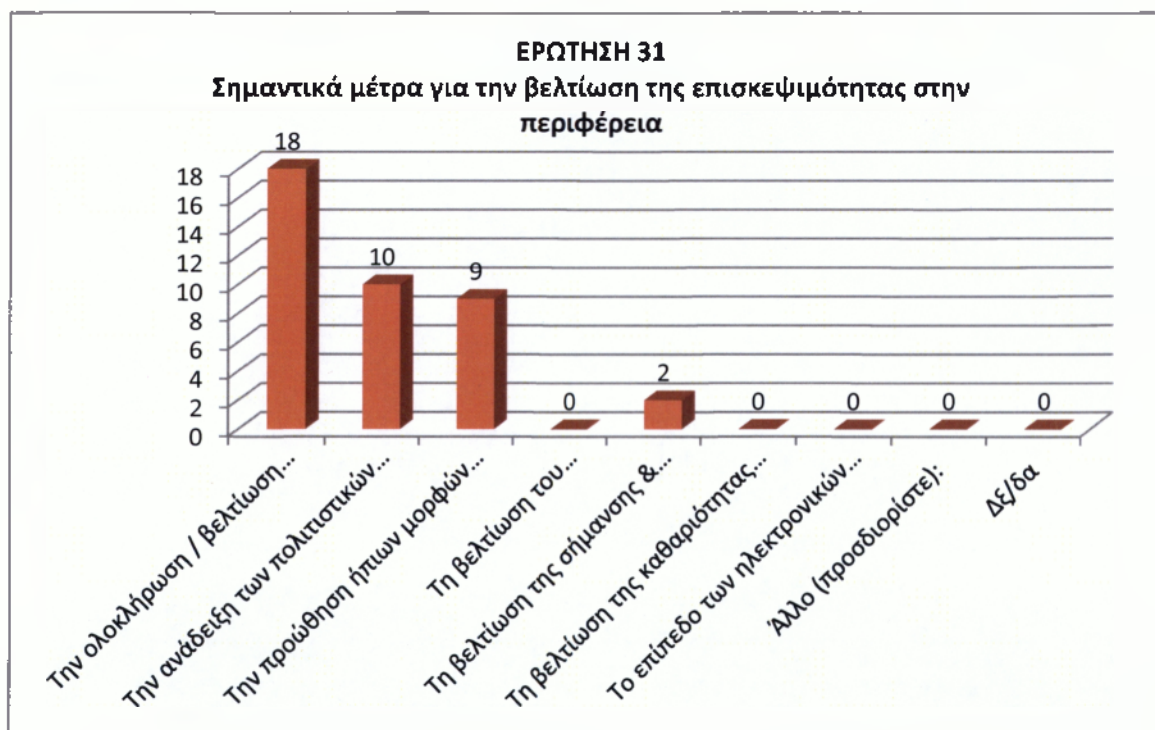
Διάγραμμα 2.45 Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Σύμφωνα με το παραπάνω διάγραμμα, 37 αιρετοί πιστεύουν ότι για να βελτιωθεί το επιχειρηματικό περιβάλλον και να τονωθεί ο ιδιωτικός τομέας και η επιχειρηματικότητα, θα πρέπει να μειωθεί η γραφειοκρατία και να απλοποιηθούν οι διοικητικές διαδικασίες για την προσέλκυση και υλοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων (π.χ. με τη δημιουργία one-stop-shop στα επιμελητήρια). 2 αιρετοί θεωρούν ότι θα πρέπει να μειωθεί το παραεμπόριο και η παραοικονομία (με την πιστή τήρηση της προβλεπόμενης εμπορικής νομοθεσίας).

Πίνακας 2.30 Βελτίωση επισκεψιμότητας

ΕΡΩΤΗΣΗ 31 Σημαντικά για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στην περιφέρεια	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΠΕΤΩΝ
Την ολοκλήρωση / βελτίωση των οδικών δικτύων	18
Την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων	10
Την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού	9
Τη βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος	0
Τη βελτίωση της σήμανσης & πληροφόρησης για τους επισκέπτες	2
Τη βελτίωση της καθαριότητας και της εικόνας	0
Το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο	0
Άλλο (προσδιορίστε):	0
Δξ/δα	0

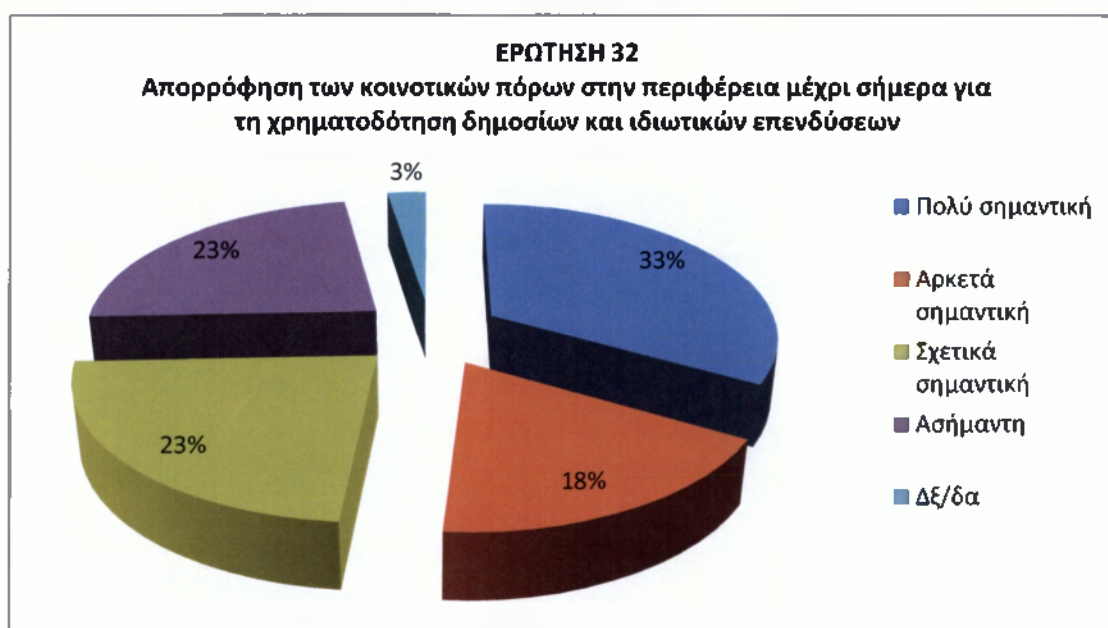

Διάγραμμα 2.46 Βελτίωση επισκεψιμότητας

Από το παραπάνω διάγραμμα, διαπιστώνουμε ότι για την βελτιωθεί η επισκεψιμότητα στην περιφέρεια, θα πρέπει να ολοκληρωθούν ή αν βελτιωθούν τα οδικά δίκτυα, σύμφωνα με 18 αιρετούς. Επιπλέον σύμφωνα με 10 αιρετούς θα πρέπει να αναδειχθούν οι πολιτιστικοί πόροι, να προωθηθούν οι ήπιες μορφές τουρισμού (9 αιρετοί) και τέλος σύμφωνα με 2 αιρετούς θα πρέπει να βελτιωθεί η σήμανση και η πληροφόρηση για τους επισκέπτες.

Πίνακας 2.31 Απορρόφηση κοινοτικών πόρων

ΕΡΩΤΗΣΗ 32 Απορρόφηση των κοινοτικών πόρων στην περιφέρεια μέχρι σήμερα για τη χρηματοδότηση δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων		
Πολύ σημαντική	13	33%
Αρκετά σημαντική	7	18%
Σχετικά σημαντική	9	23%
Ασήμαντη	9	23%
Δξ/δα	1	3%
	39	100%

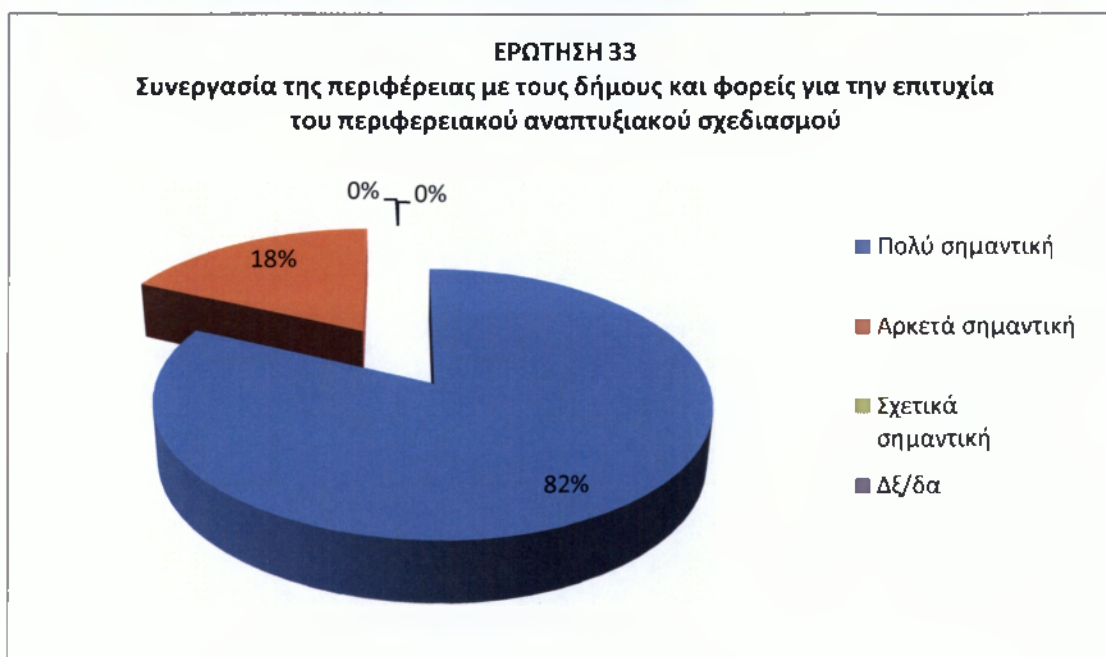

Διάγραμμα 2.47 Απορρόφηση κοινοτικών πόρων

Σχετικά με την απορρόφηση των κοινοτικών πόρων στην περιφέρεια μέχρι σήμερα για τη χρηματοδότηση δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων, το 33% των αιρετών πιστεύει ότι είναι πολύ σημαντική. Το 18% των αιρετών θεωρεί ότι η απορρόφηση είναι αρκετά σημαντική, το 23% την θεωρεί σχετικά σημαντικά, ένα επίσης 23% την θεωρεί ασήμαντη και το υπόλοιπο 3% δεν ξέρει ή δεν απαντά.

Πίνακας 2.32 Συνεργασία περιφέρειας με τους δήμους

ΕΡΩΤΗΣΗ 33 Συνεργασία της περιφέρειας με τους δήμους και φορείς για την επιτυχία του περιφερειακού αναπτυξιακού σχεδιασμού		
Πολύ σημαντική	32	82%
Αρκετά σημαντική	7	18%
Σχετικά σημαντική	0	0%
Δξ/δα	0	0%
	39	100%

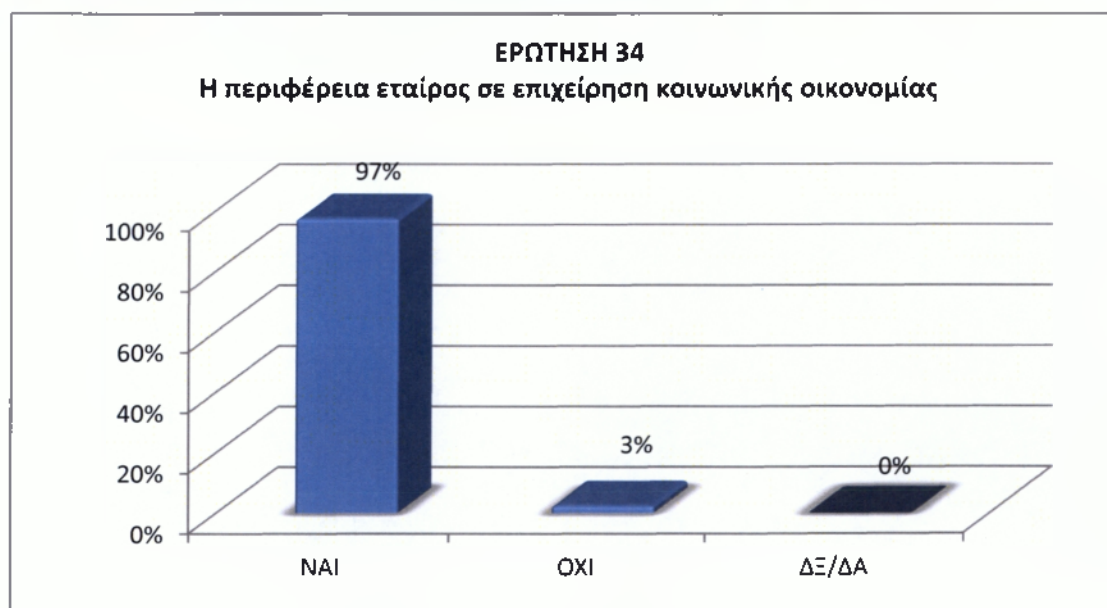
Διάγραμμα 2.48 Συνεργασία περιφέρειας με τους δήμους

Όσον αφορά τη συνεργασία της περιφέρειας με τους δήμους και φορείς για την επιτυχία του περιφερειακού αναπτυξιακού σχεδιασμού, το 82% των αιρετών θεωρεί ότι είναι πολύ σημαντική, ενώ το 18% πιστεύει ότι είναι αρκετά σημαντική.

2.3.3.2 Κοινωνική οικονομία και εθελοντισμός, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση

Πίνακας 2.33 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας

ΕΡΩΤΗΣΗ 34 Η περιφέρεια εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας		
ΝΑΙ	38	97%
ΟΧΙ	1	3%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	39	100%

Διάγραμμα 2.49 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας

Από το παραπάνω διάγραμμα διαπιστώνουμε ότι το 97% των αιρετών πιστεύει ότι η περιφέρεια μπορεί να είναι εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας. Μόνο το 3% πιστεύει ότι δεν μπορεί να είναι εταίρος.

Πίνακας 2.34 Τομείς δραστηριοποίησης σε κοινωνική επιχείρηση

ΕΡΩΤΗΣΗ 35 Τομείς δραστηριοποίησης της περιφέρειας σε κοινωνική επιχείρηση		
Συντήρηση εγκαταστάσεων, πράσινο	16	11%
Καθαριότητα, ανακύκλωση	15	11%
Βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή	23	16%
Παραγωγή τοπικών προϊόντων	25	18%
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων	21	15%
Εστίαση, catering	3	2%
Βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία	10	7%
Παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών (ηλικιωμένοι, παιδιά, ανάπηροι)	28	20%
Άλλο (προσδιορίστε) ⁵ :	1	1%
Δξ/δα	0	0%
	142	100%

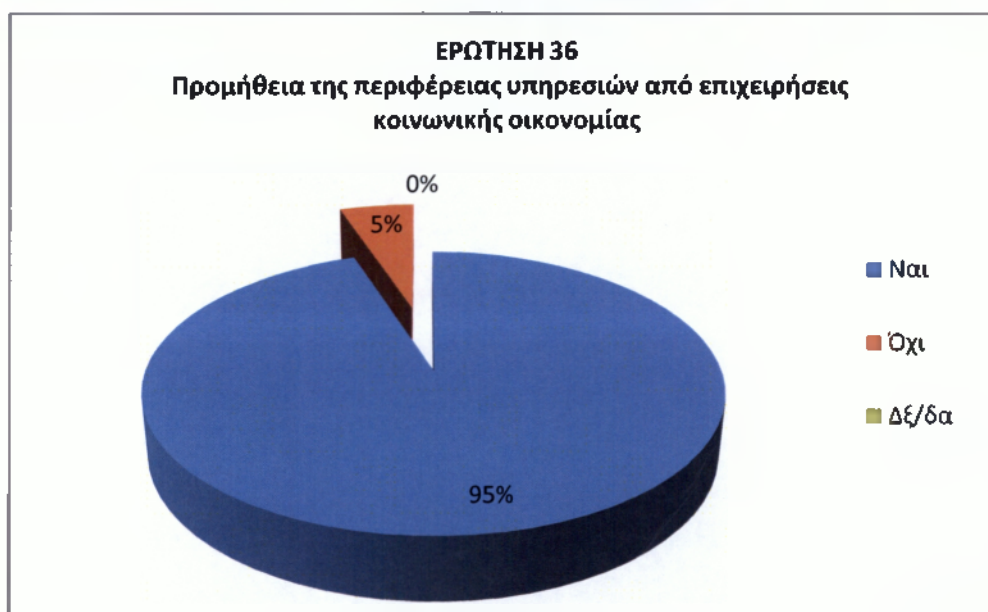
Διάγραμμα 2.50 Τομείς δραστηριοποίησης σε κοινωνική επιχείρηση

⁵ Συνεδριακός τουρισμός

Όσο για τους τομείς που θα δραστηριοποιούνταν μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή της περιφέρειας, το 20% των αιρετών δηλώνουν την παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών (ηλικιωμένοι, παιδιά, ανάπηροι). Ακολουθεί η παραγωγή τοπικών προϊόντων με 18%, οι βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή με ποσοστό 16% και τα έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων με ποσοστό 15%. 11% των αιρετών θεωρεί πως μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή της περιφέρειας, θα μπορούσε να δραστηριοποιείται στη συντήρηση εγκαταστάσεων, πράσινο αλλά και στην καθαριότητα, ανακύκλωση. Τα βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία συγκεντρώνουν το 7% και η εστίαση, catering το 2%. Τέλος ένα 1% πιστεύει ότι θα μπορούσε να δραστηριοποιείται στον συνεδριακό τουρισμό.

Πίνακας 2.35 Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας

ΕΡΩΤΗΣΗ 36 Προμήθεια της περιφέρειας υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας		
Ναι	37	95%
Όχι	2	5%
Δξ/δα	0	0%
	39	100%

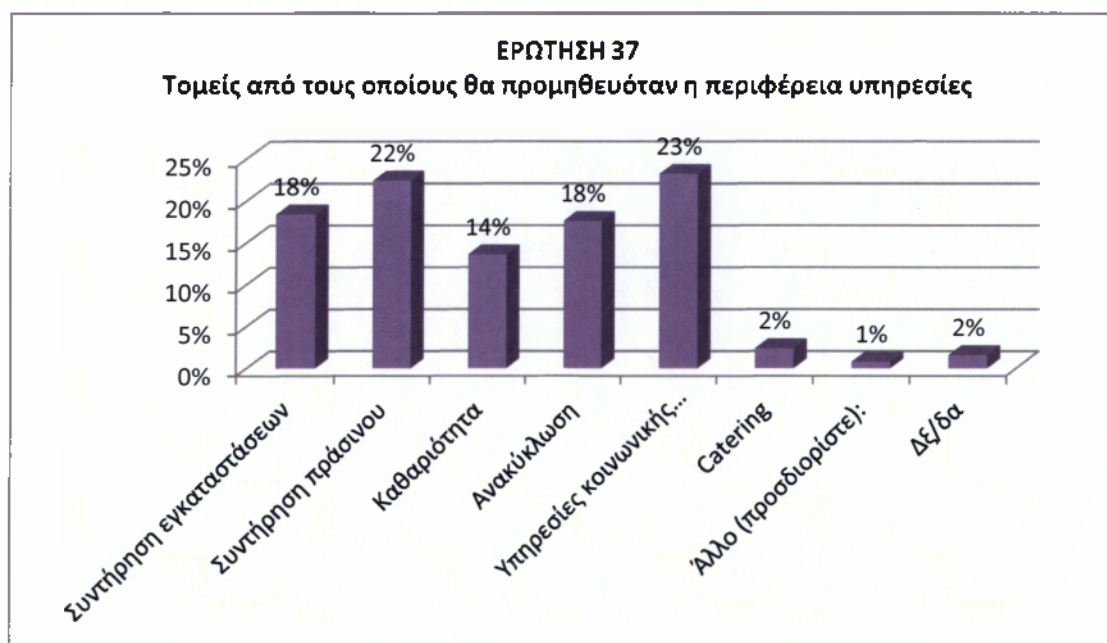
Διάγραμμα 2.51 Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας

Από το παραπάνω διάγραμμα, διαπιστώνουμε ότι το 95% των αιρετών πιστεύει ότι, η περιφέρεια θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας. Μόλις το 5% δεν το πιστεύει αυτό.

Πίνακας 2.36 Τομείς για προμήθεια υπηρεσιών

ΕΡΩΤΗΣΗ 37 Τομείς από τους οποίους θα προμηθευόταν η περιφέρεια υπηρεσίες		
Συντήρηση εγκαταστάσεων	23	18%
Συντήρηση πράσινου	28	22%
Καθαριότητα	17	14%
Ανακύκλωση	22	18%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	29	23%
Catering	3	2%
Άλλο (προσδιορίστε) ⁶ :	1	1%
Δξ/δα	2	2%
	125	100%

Διάγραμμα 2.52 Τομείς για προμήθεια υπηρεσιών

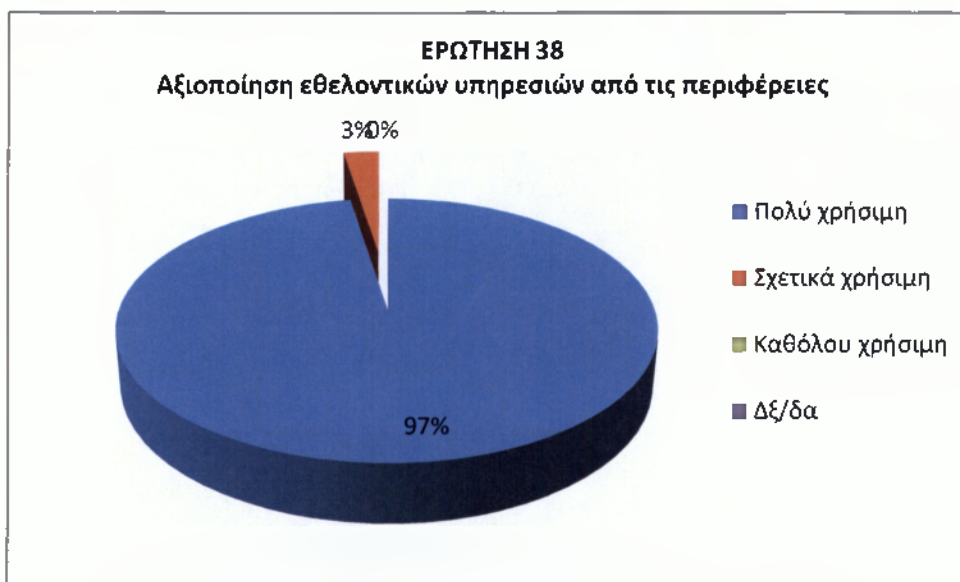
Όσο για τους τομείς από τους οποίους θα μπορούσε η περιφέρεια να προμηθευτεί υπηρεσίες, το 23% των αιρετών δηλώνει τις υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας, το 22% δηλώνει τη συντήρηση πρασίνου, το 18% συγκεντρώνει η ανακύκλωση και η

⁶ Συνεδριακός τουρισμός

συντήρηση εγκαταστάσεων και το 14%η καθαριότητα. Υπάρχει επίσης ένα 2% των αιρετών που δηλώνει το catering, ένα 1% δηλώνει τον συνεδριακό τουρισμό και υπάρχει και ένα 2% που δεν ξέρει ή δεν απαντά.

Πίνακας 2.37 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών

ΕΡΩΤΗΣΗ 38 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τις περιφέρειες		
Πολύ χρήσιμη	38	97%
Σχετικά χρήσιμη	1	3%
Καθόλου χρήσιμη	0	0%
Δέ/δα	0	0%
	39	100%

Διάγραμμα 2.53 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών

Από το παραπάνω διάγραμμα συμπεράνουμε ότι σχεδόν όλοι οι αιρετοί (97%), θεωρούν την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τις περιφέρειες πολύ χρήσιμη. Το υπόλοιπο 3% την θεωρεί σχετικά χρήσιμη.

Πίνακας 2.38 Τομείς για αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών

ΕΡΩΤΗΣΗ 39 Τομείς που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων		
Πράσινο - Καθαριότητα	33	33%
Ανακύκλωση	29	29%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	37	37%
Άλλο (προσδιορίστε)⁷:	1	1%
Δξ/δα	0	0%
	100	100%

Διάγραμμα 2.54 Τομείς για αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών

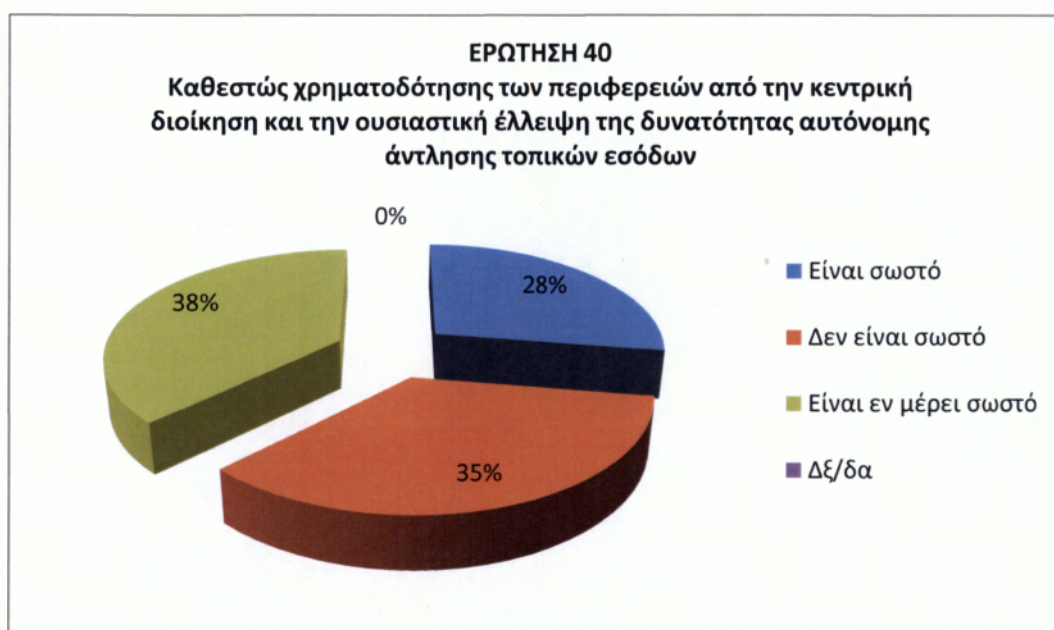
Όσον αφορά τους τομείς που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων, το 37% των αιρετών δηλώνει τις υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας, το 33% δηλώνει το πράσινο – καθαριότητα, το 29% την ανακύκλωση και το 1% δηλώνει τον συνεδριακό τουρισμό.

⁷ Συνεδριακός τουρισμός

2.3.4 Οικονομική πολιτική – Πόροι

Πίνακας 2.39 Χρηματοδότηση των περιφερειών από την κεντρική διοίκηση

ΕΡΩΤΗΣΗ 40 Καθεστώς χρηματοδότησης των περιφερειών από την κεντρική διοίκηση και την ουσιαστική έλλειψη της δυνατότητας αυτόνομης άντλησης τοπικών εσόδων		
Είναι σωστό	11	28%
Δεν είναι σωστό	14	35%
Είναι εν μέρει σωστό	15	38%
Δξ/δα	0	0%
	40	100%

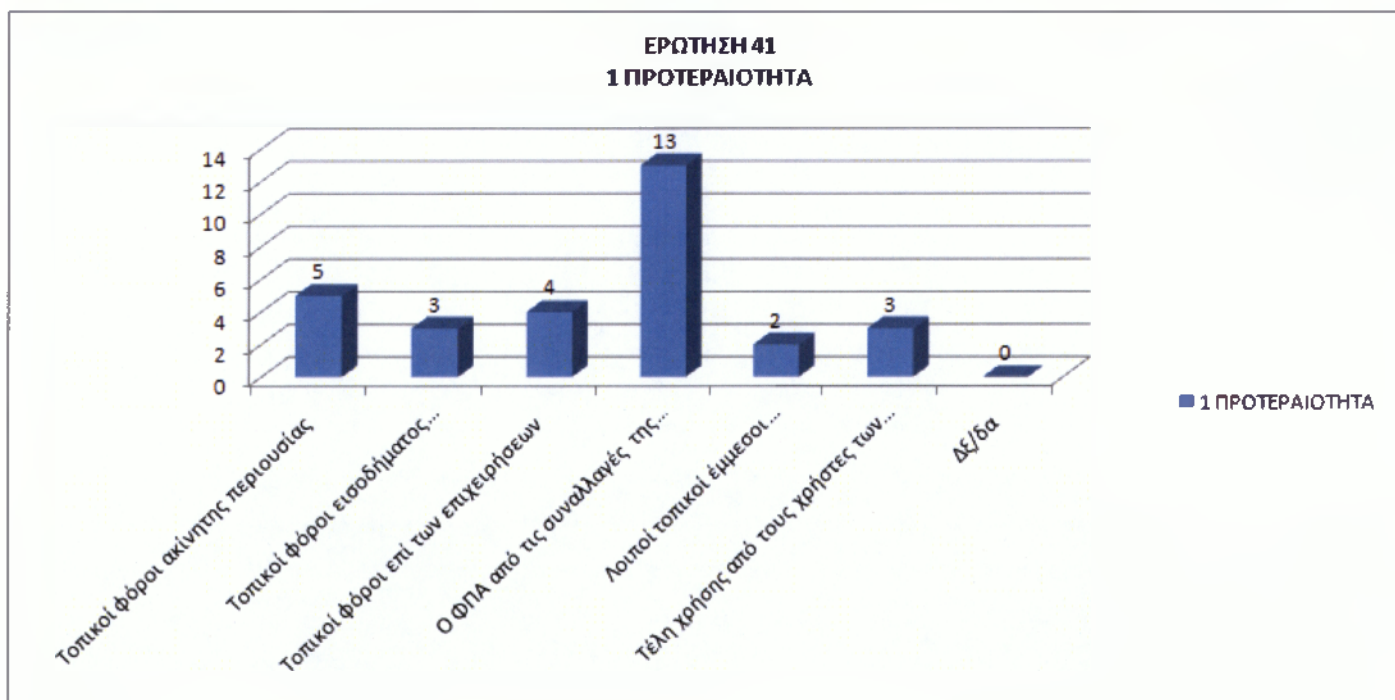

Διάγραμμα 2.55 Χρηματοδότηση των περιφερειών από την κεντρική διοίκηση

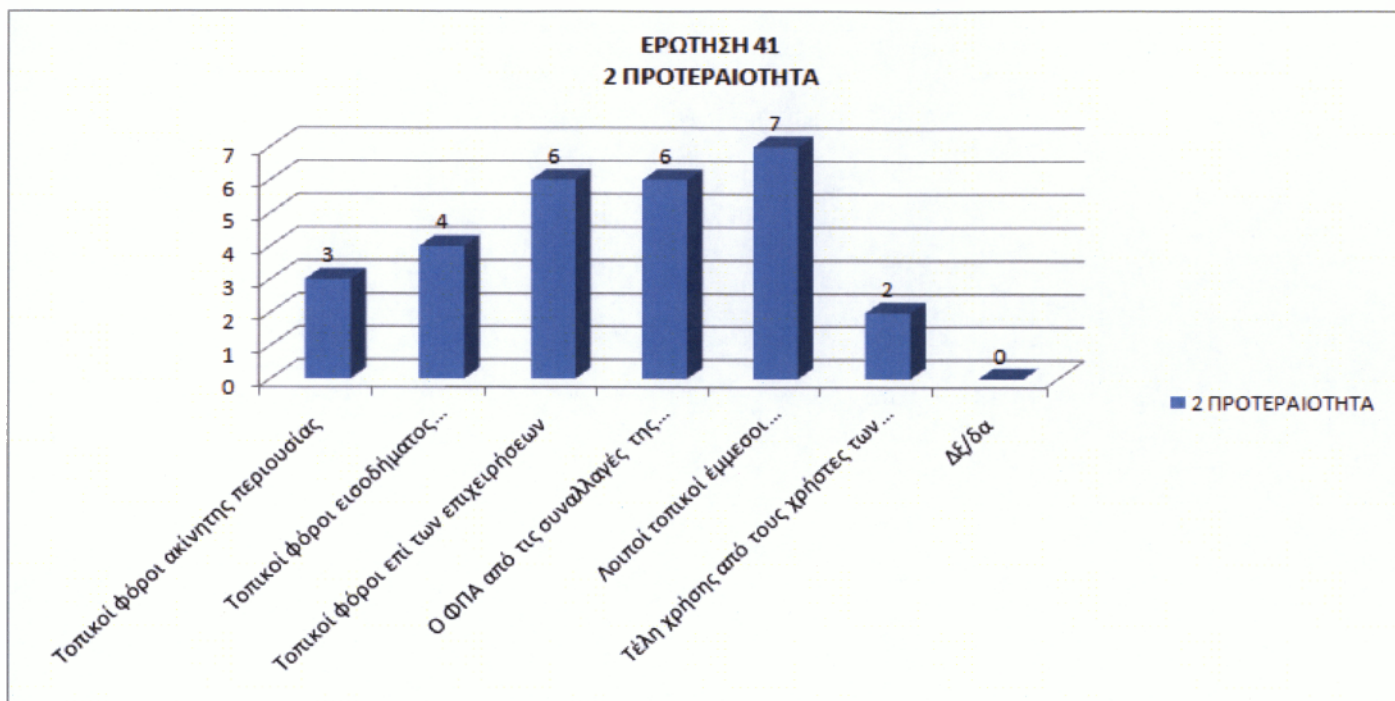
Σχετικά με το καθεστώς χρηματοδότησης των περιφερειών από την κεντρική διοίκηση και την ουσιαστική έλλειψη της δυνατότητας αυτόνομης άντλησης τοπικών εσόδων, το 38% των αιρετών πιστεύει ότι είναι εν μέρει σωστό. Το 35% δεν το θεωρεί σωστό, ενώ το υπόλοιπο 28% είναι υπέρ του καθεστώτος χρηματοδότησης.

Πίνακας 2.40 Τοπικές πηγές εσόδων

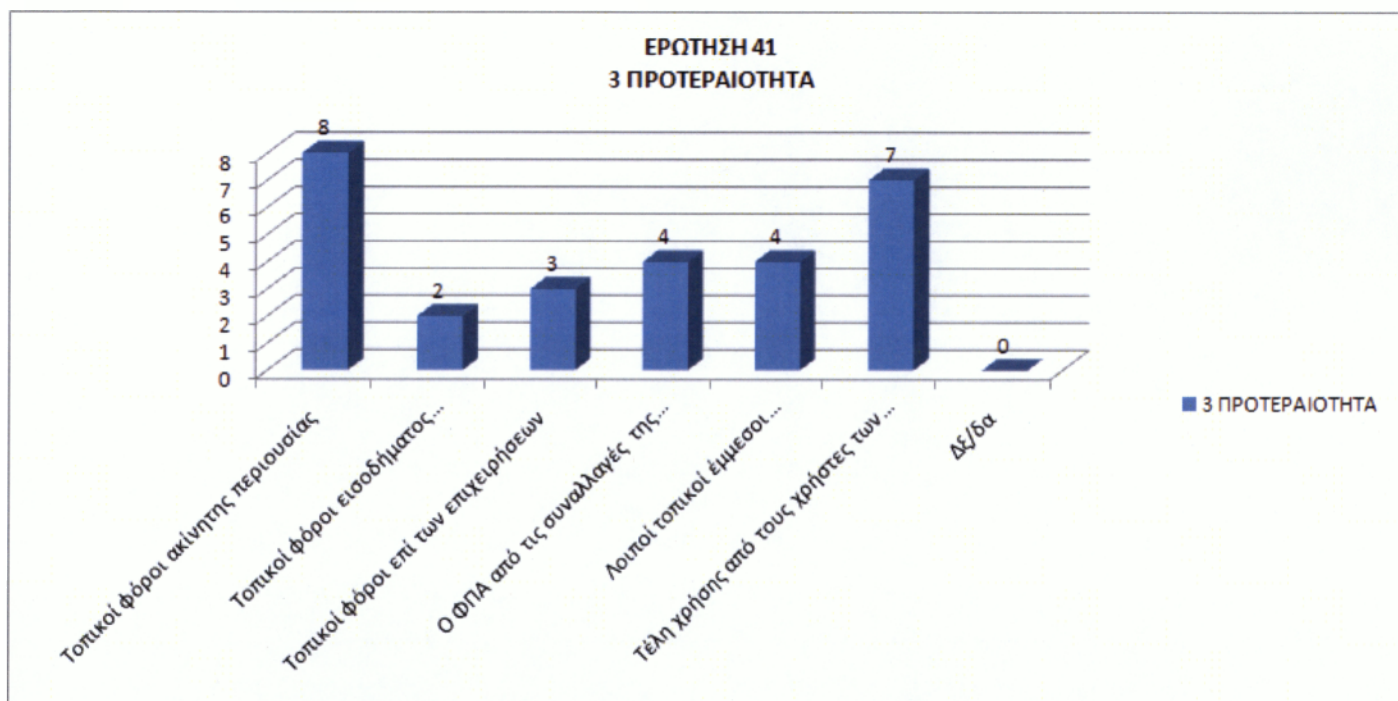
ΕΡΩΤΗΣΗ 41 Τοπικές πηγές εσόδων που είναι πιο σημαντικές ή πιο κατάλληλες για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων	1	2	3	4	5	6	7
	Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	5	3	8	3	3	3
Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	3	4	2	6	1	6	0
Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	4	6	3	1	6	3	0
Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	13	6	4	1	4	0	0
Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ (όπως π.χ. φόρος στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων)	2	7	4	7	0	1	0
Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	3	2	7	3	4	2	0
Δέ/δα	0	0	0	0	0	0	0

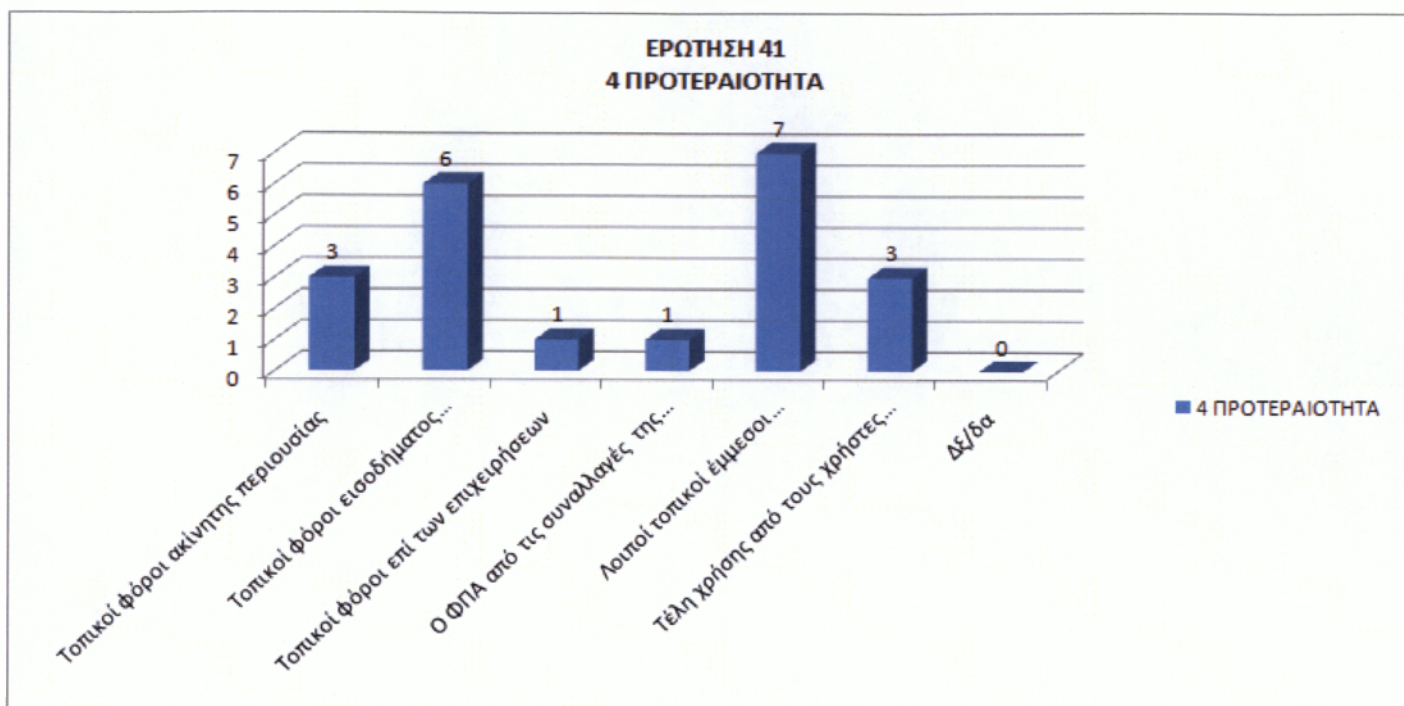
Διάγραμμα 2.56 Τοπικές πηγές εσόδων (1η προτεραιότητα)

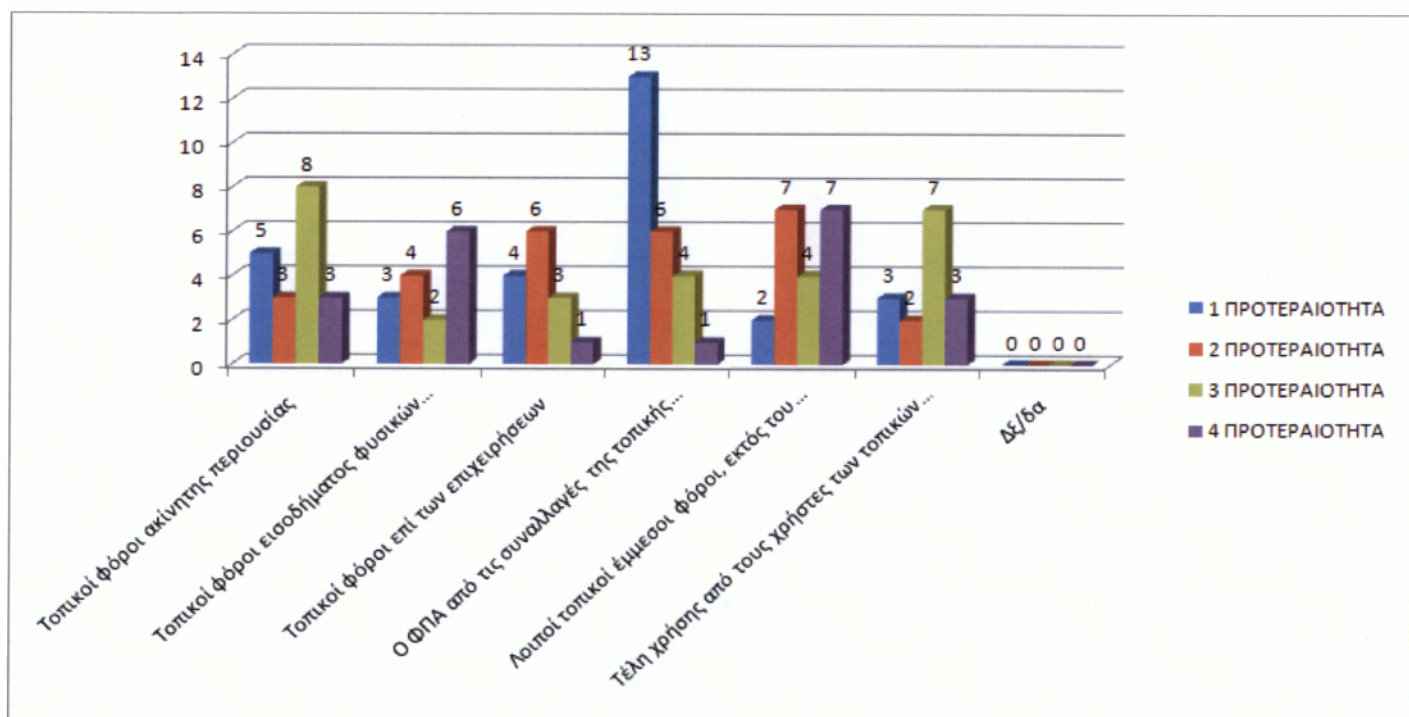
Διάγραμμα 2.57 Τοπικές πηγές εσόδων (2η προτεραιότητα)

Διάγραμμα 2.58 Τοπικές πηγές εσόδων (3η προτεραιότητα)

Διάγραμμα 2.59 Τοπικές πηγές εσόδων (4η προτεραιότητα)

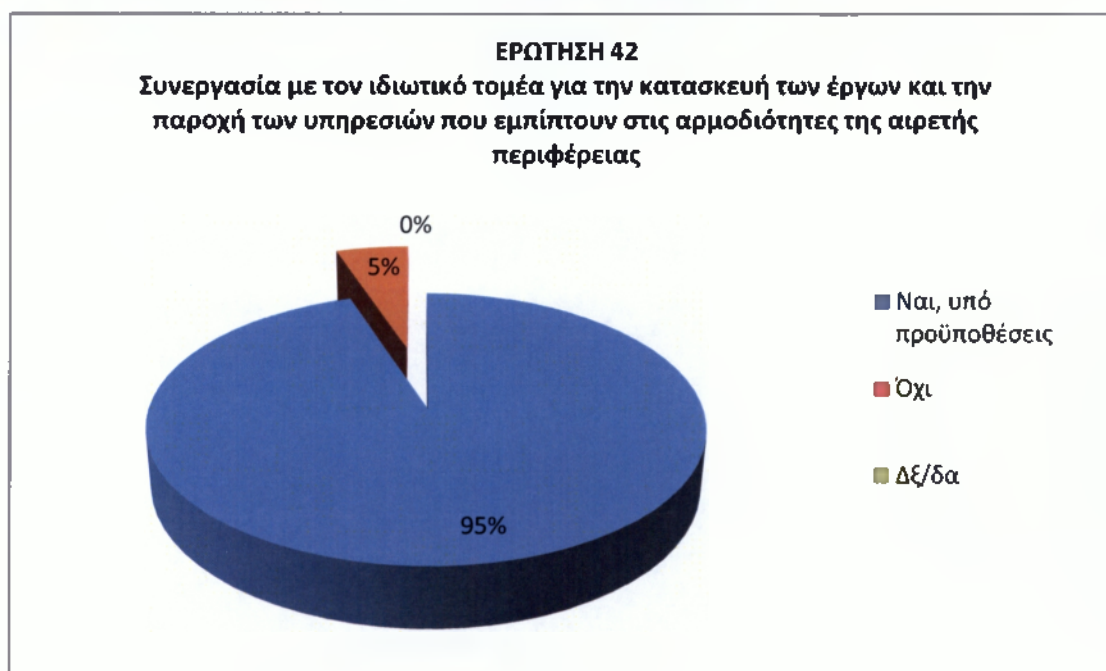
Διάγραμμα 2.60 Τοπικές πηγές εσόδων (1-4 προτεραιότητες)

Τα παραπάνω διαγράμματα μας πληροφορούν για τις τοπικές πηγές εσόδων που είναι πιο σημαντικές ή πιο κατάλληλες σύμφωνα με τους αιρετούς της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων. Πιο σημαντική πηγή εσόδων, σύμφωνα με 13 αιρετούς, αποτελεί ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας. Επόμενη σημαντική πηγή εσόδων, θεωρούν οι περισσότεροι αιρετοί (7), ότι είναι οι λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ (όπως π.χ. φόρος στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων). Έπειτα σημαντική πηγή αποτελούν οι τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσία σύμφωνα με 8 αιρετούς. Τέλος και πάλι οι περισσότεροι αιρετοί (7), πιστεύουν ότι οι λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ αποτελούν την τέταρτη κατά σειρά σημαντική πηγή τοπικών εσόδων.

Πίνακας 2.41 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα

ΕΡΩΤΗΣΗ 42 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της αιρετής περιφέρειας		
Ναι, υπό προϋποθέσεις	37	95%
Όχι	2	5%
Δξ/δα	0	0%
	39	100%

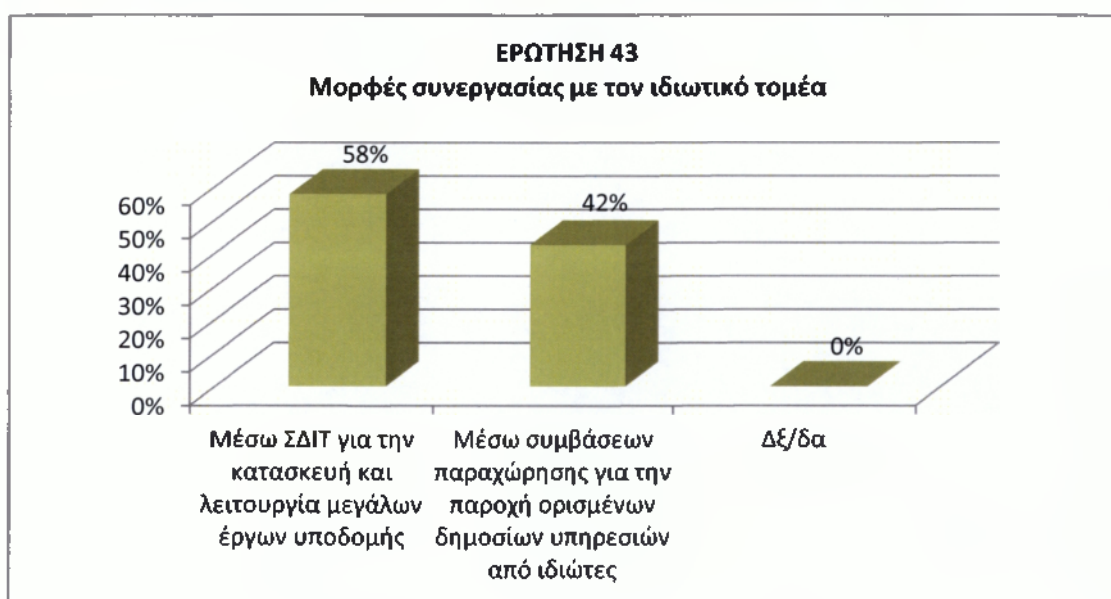

Διάγραμμα 2.61 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα

Σύμφωνα με το διάγραμμα, το 95% των αιρετών είναι υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της αιρετής περιφέρειας, αλλά υπό προϋποθέσεις. Το υπόλοιπο 5% δεν είναι σύμφωνο με αυτή την άποψη.

Πίνακας 2.42 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα

ΕΡΩΤΗΣΗ 43 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα		
Μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής	34	58%
Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες	25	42%
Δέ/δα	0	0%
	59	100%

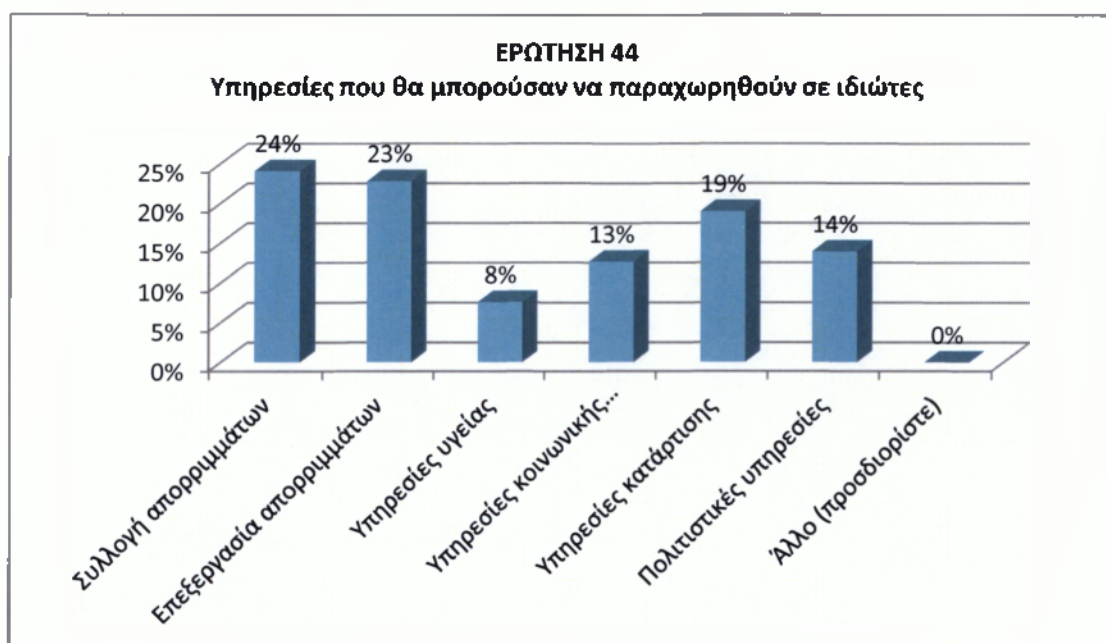

Διάγραμμα 2.62 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα

Όσο για τις μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα, το 58% δηλώνει ότι πρέπει να γίνει μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής και το υπόλοιπο 42% ότι πρέπει να γίνει μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες.

Πίνακας 2.43 Παραχώρηση υπηρεσιών σε ιδιώτες

ΕΡΩΤΗΣΗ 44 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες		
Συλλογή απορριμμάτων	19	24%
Επεξεργασία απορριμμάτων	18	23%
Υπηρεσίες υγείας	6	8%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης	10	13%
Υπηρεσίες κατάρτισης	15	19%
Πολιτιστικές υπηρεσίες	11	14%
Άλλο (προσδιορίστε)	0	0%
	79	100%

Διάγραμμα 2.63 Παραχώρηση υπηρεσιών σε ιδιώτες

Οι υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες σύμφωνα με το διάγραμμα, το 24% δηλώνει τη συλλογή απορριμμάτων, το 23% την επεξεργασία απορριμμάτων, το 19% τις υπηρεσίες κατάρτισης, το 14% των αιρετών δηλώνει τις πολιτιστικές υπηρεσίες, το 13% τις υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης και ένα 8% δηλώνει τις υπηρεσίες υγείας.

Συμπεράσματα

Σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση των απόψεων των αιρετών για το νέο σύστημα διοίκησης ως θεσμού και τις δυνατότητες αποτελεσματικής εφαρμογής του στον συγκεκριμένο δήμο.

Έτσι, από την παραπάνω παρουσίαση της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στους αιρετούς της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, προκύπτουν κάποια χρήσιμα συμπεράσματα για το νέο σύστημα διοίκησης των τοπικών υποθέσεων στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.

Ξεκινώντας από τα κίνητρα συμμετοχής των αιρετών στις τελευταίες εκλογές, οι περισσότεροι αιρετοί έλαβαν μέρος στις εκλογές, πρώτον για να συμβάλουν στην επίλυση περιφερειακών προβλημάτων και αξιοποίηση περιφερειακών δυνατοτήτων και έπειτα για να εκπροσωπήσουν τους συμπολίτες τους και να λύσουν τα προβλήματά τους.

Όσον αφορά την αξιολόγηση του νέου θεσμού της αιρετής περιφέρειας, πιστεύουν ότι είναι στη σωστή κατεύθυνση, αλλά έχει αδυναμίες.

Θεωρούν ότι υπάρχουν προβλήματα στο θεσμικό πλαίσιο για την αιρετή περιφέρεια και πως το σημαντικό πρόβλημα είναι οι ανεπαρκείς πόροι σε σχέση με τις αρμοιότητες, αλλά και η εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση.

Βέβαια είναι και αισιόδοξοι, καθώς πιστεύουν ότι ο τρόπος με τον οποίο θεσμοθετήθηκε η αιρετή περιφέρεια, θα προωθήσει πιο αποτελεσματικά την τοπική ανάπτυξη, θα ενισχύσει την τοπική δημοκρατία, έπειτα θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης και υλοποίησης των διοικητικών αποφάσεων (ειδικά όσων σχετίζονται και εξυπηρετούν οικονομικά συμφέροντα) και θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει τις συνθήκες της ζωής του (καλύτερη γνώση και εξυπηρέτηση των τοπικών αναγκών).

Όσον αφορά τη συμμετοχή των πολιτών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, οι περισσότεροι αιρετοί πιστεύουν ότι πρέπει να έχουν λόγο κατά τη διάρκεια της θητείας της αιρετής διοίκησης στη διαμόρφωση των πολιτικών και του περιφερειακού σχεδιασμού και πως αυτοί δεν εκφράζονται επαρκώς από τους εκλεγμένους αντιπροσώπους τους. Επιπλέον θα πρέπει να εκφράζεται η γνώμη τους και μάλιστα άμεσα. Αυτό μπορεί να γίνει είτε με άμεση επαφή μεταξύ περιφερειακών συμβούλων και πολιτών, είτε με ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω διαδικτύου, είτε με το να έχουν δικαίωμα λόγου στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου.

Σκοπός της νέας διοικητικής μεταρρύθμισης μεταξύ των άλλων είναι να δημιουργηθεί ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης. Για να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει να περιοριστεί ο ρόλος του κεντρικού κράτους, να υπάρχει σημαντική οικονομική αυτονομία και να τροποποιηθεί το φορολογικό σύστημα.

Σχετικά με τις νέες αρμοδιότητες που πλέον ασκούν οι περιφέρειες, οι αιρετοί της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, θεωρούν ότι το περιφερειακό συμβούλιο χρειάζεται περίοδο προσαρμογής και αυτή την περίοδο την υπολογίζουν περίπου στο ένα έτος μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία της αιρετής περιφέρειας.

Επιπλέον για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, απαιτούνται ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού. Και δηλώνουν ότι το αιρετό συμβούλιο της περιφέρειας διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του.

Εκτός όμως από τα αισιόδοξα μηνύματα που λαμβάνουμε από τους αιρετούς της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, υπάρχουν σημαντικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν και οι αιρετοί το γνωρίζουν αυτό. Έτσι λοιπόν, οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι πρέπει πρώτα να αντιμετωπιστεί η ανεργία που πλήττει την Περιφέρεια. Συμφωνούμε απόλυτα με αυτή την άποψη των αιρετών, γιατί υπάρχει μεγάλο ποσοστό ανεργίας σε άτομα νεαρής ηλικίας. Όμως δεν βλέπουμε κάποια αντιμετώπιση από την πλευρά τους. Π.χ. ένα μεγάλο ποσοστό της περιφέρειας

απασχολείται στα εργοστάσια της ΔΕΗ που είναι στην ουσία τα μόνα που απασχολούν τόσα πολλά άτομα και μας κάνει εντύπωση που 17 από τις 39 απαντήσεις αιρετών είχαν σαν πρώτη προτεραιότητα την ανεργία. Πιστεύουμε ότι η ανεργία θα έπρεπε να είναι η καθολική απάντηση των αιρετών. Γενικά συμφωνούμε με την άποψη των αιρετών με τις προτεραιότητές τους, αλλά δεν βλέπουμε άμεση αντιμετώπιση με αποφασιστικές κινήσεις των προβλημάτων αυτών.

Σχετικά με τα περιβαλλοντικά προβλήματα, η ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αποτελεί το σημαντικότερο σύμφωνα με τους αιρετούς. Οι περισσότεροι αιρετοί μας έδειχναν από την συνέντευξη ότι δεν ήταν ενήμεροι για τα περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας. Αξιοσημείωτο παράδειγμα είναι αυτό της διαχείρισης απορριμμάτων διότι η περιφέρειά μας έχει ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης απορριμμάτων και δεν υπάρχει κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα και αυτό το γνωρίζουμε από την πρακτική άσκηση (Πασχαλίδου) στην Διάδυμα Α.Ε. Επίσης μας κάνει ιδιαίτερη εντύπωση το γεγονός το ότι κανένας αιρετός και ιδιαίτερα του Ν. Κοζάνης δεν ανέφερε από μόνος του την ατμοσφαιρική ρύπανση που υπόκειται από τα εργοστάσια της ΔΕΗ. Και συνεπώς θα έπρεπε να το είχαν σαν κύρια προτεραιότητα αντιμετώπισης αυτού του προβλήματος. Αυτό θα μπορούσε να γίνει με την πίεση που θα ασκούσε η περιφέρεια στην διοίκηση της ΔΕΗ για την προστασία της ατμόσφαιρας με διάφορους τρόπους όπως π.χ. τοποθέτηση φίλτρων.

Στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων, θα πρέπει πρώτα να γίνει διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης και κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ). Όσον αφορά την ερώτηση αυτή, πιστεύουμε ότι δεν πρέπει να αναφέρεται το κλείσιμο των ΧΑΔΑ σαν προτεραιότητα διότι υπάρχει ολοκληρωμένο σύστημα ΧΥΤΑ όπου εκεί θάβονται τα απορρίμματα αρά δεν υφίσταται ότι υπάρχουν ΧΑΔΑ. Απ' αυτό φαίνεται ότι μεγάλο ποσοστό των αιρετών δεν γνωρίζουν βασικά ζητήματα που αφορούν τη περιφέρεια. Τέλος, όσον αφορά την διαχείριση υδάτινων πόρων, η πλειοψηφία των αιρετών θεωρεί ότι πρώτα απ' όλα, θα πρέπει να γίνει εξοικονόμηση νερού άρδευσης. Η άποψη αυτή μας βρίσκει απόλυτα σύμφωνους.

Ένας από τους βασικούς στόχους των περιφερειών είναι να βελτιωθεί το επιχειρηματικό περιβάλλον και να τονωθεί ο ιδιωτικός τομέας και η επιχειρηματικότητα. Γι' αυτό και θα πρέπει να μειωθεί η γραφειοκρατία και να απλοποιηθούν οι διοικητικές διαδικασίες για την προσέλκυση και υλοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων (π.χ. με τη δημιουργία one-stop-shop στα επιμελητήρια). Επιπλέον στόχος είναι να βελτιωθεί η επισκεψιμότητα στην περιφέρεια, οπότε θα πρέπει να ολοκληρωθούν ή αν βελτιωθούν τα οδικά δίκτυα.

Η απορρόφηση των κοινοτικών πόρων στην περιφέρεια μέχρι σήμερα για τη χρηματοδότηση δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων, πιστεύεται από τους αιρετούς ότι είναι πολύ σημαντική. Όπως και πολύ σημαντική είναι η συνεργασία της περιφέρειας με τους δήμους και φορείς για την επιτυχία του περιφερειακού αναπτυξιακού σχεδιασμού.

Η κοινωνική οικονομία και ο εθελοντισμός, θεωρούνται νέοι τομείς προς αξιοποίηση. Γι' αυτό και οι αιρετοί πιστεύουν ότι η περιφέρεια μπορεί να είναι εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας, που θα δραστηριοποιείται στην παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών (ηλικιωμένοι, παιδιά, ανάπηροι). Επιπλέον η περιφέρεια θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας και κυρίως υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας. Όλοι οι αιρετοί θεωρούν την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τις περιφέρειες πολύ χρήσιμη. Τέτοιες μπορεί να είναι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και το πράσινο – καθαριότητα.

Τα συμπεράσματα ολοκληρώνονται με την οικονομική πολιτική που ακολουθούν οι περιφέρειες και τους πόρους που διαθέτουν. Έτσι λοιπόν, σχετικά με το καθεστώς χρηματοδότησης των περιφερειών από την κεντρική διοίκηση και την ουσιαστική έλλειψη της δυνατότητας αυτόνομης άντλησης τοπικών εσόδων, οι απόψεις των αιρετών είναι μοιρασμένες. Κάποιοι πιστεύουν ότι είναι εν μέρει σωστό και κάποιοι δεν το θεωρούν σωστό.

Οι πιο πολλοί αιρετοί πιστεύουν ότι την πιο σημαντική πηγή εσόδων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων, αποτελεί ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας. Την επόμενη

σημαντική πηγή εσόδων, αποτελούν οι λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ (όπως π.χ. φόρος στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων).

Επιπλέον οι περισσότεροι είναι υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της αιρετής περιφέρειας, αλλά υπό προϋποθέσεις. Όσο για την μορφή συνεργασίας, δηλώνουν ότι πρέπει να γίνει μέσω ΣΔΙΤ.

Τέλος, θεωρούν ότι καλό θα ήταν κάποιες υπηρεσίες να παραχωρηθούν σε ιδιώτες και αυτές θα μπορούσαν να είναι η συλλογή απορριμμάτων, καθώς και η επεξεργασία τους. Κυρίως μετά τα τελευταία γεγονότα και τις απεργιακές κινητοποιήσεις των υπαλλήλων καθαριότητας, η κατάσταση με τα απορρίμματα θα μπορούσε να είναι διαφορετική αν η συλλογή τους είχε παραχωρηθεί σε ιδιώτες.

Κλείνοντας, αυτό που αποκομίσαμε από την έρευνα των αιρετών, είναι ότι οι περισσότεροι, παρά τις δυσκολίες που έχουν προκύψει από τα νέα δεδομένα της αυτοδιοίκησης, είναι αρκετά αισιόδοξοι. Με τον κατάλληλο σχεδιασμό / προγραμματισμό και φυσικά με τους κατάλληλους πόρους, η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, θα καταφέρει να έχει αποτελεσματικό σύστημα διοίκησης.

Βιβλιογραφία

1. **Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, (2002)**, *Επιχειρησιακό Σχέδιο στο πλαίσιο Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας»* εκπονήθηκε από την ένωση εταιρειών ΑΝ.ΚΟ Α.Ε. - Lamans s.a. – Infogroup s.a. – B.A. Consultancy Α.Ε.
2. Σύσταση – συγκρότηση Δήμων, Περιφερειών και Αποκεντρωμένης Διοίκησης, πρόγραμμα Καλλικράτης, Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Απρίλιος 2010.
3. **Ν. 3852/2010**, «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης*», ΦΕΚ 87, τεύχος 'Α, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα.
4. **Ν. 2539/4-12-97**, «*Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης*» ΦΕΚ 244, τεύχος 'Α, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα.
5. Πρόγραμμα "Καλλικράτης" - διοικητική διαίρεση, <http://www.apdhpdm.gov.gr/portal/index.php/component/content/article/103-program-kallikrates-administrative-division.html>, αναρτήθηκε 26 Ιανουαρίου 2011
6. Π.Δ. 141 - Οργανισμός της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, ΦΕΚ Α' 234 / 27.12.2010
7. Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος –ΕΣΥΕ, Απογραφή πληθυσμού 1981.
8. Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος –ΕΣΥΕ, Απογραφή πληθυσμού 1991.
9. Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος –ΕΣΥΕ, Απογραφή πληθυσμού 2001.

Παράρτημα Ι

Ονόματα αιρετών που έλαβαν μέρος στην έρευνα

1.ΑΔΑΜΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	21.ΑΔΑΜΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΣ
2. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	22.ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
3.ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ ΚΥΡΙΑΚΗ	23.ΓΕΩΡΚΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
4.ΓΙΑΤΣΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	24.ΓΚΕΡΕΧΤΕΣ ΛΑΖΑΡΟΣ
5.ΔΟΥΦΛΙΑ ΑΓΛΑΙΑ	25.ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
6.ΗΛΙΑΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦ.ΦΛΩΡΙΝΑΣ	26.ΘΕΩΔΟΡΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
7.ΚΑΤΣΑΟΥΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	27.ΚΙΟΣΕΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
8.ΚΟΣΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡ.ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ	28.ΚΟΥΡΕΛΛΑΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ
9.ΚΟΥΤΣΙΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	29.ΚΥΡΙΝΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΕΡΙΦ.ΣΥΜΒ.
10.ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	30.ΜΕΝΤΕΣΙΔΟΥ ΠΙΝΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΕΡΙΦ.ΣΥΜΒ.
11.ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ ΚΩΝ/ΝΑ	31.ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
12.ΝΑΟΥΜ ΧΡΗΣΤΟΣ	32.ΟΙΚΟΝ ΟΜΙΔΟΥ ΦΙΛΑΡΕΤΗ
13.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	33.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
14.ΠΑΠΑΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	34.ΠΑΤΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
15.ΠΛΑΚΕΝΤΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒ.	35.ΣΑΜΑΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
16.ΣΗΜΑΝΔΡΑΚΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	36.ΣΟΚΟΥΤΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦ.ΚΟΖΑΝΗΣ
17.ΣΠΟΝΔΗ ΕΛΙΣΑΒΕΤ	37.ΤΑΛΙΔΗΣ ΦΙΛΩΤΑΣ
18.ΤΟΠΑΛΙΔΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	38.ΤΣΑΚΝΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
19.ΧΑΡΟΥΜΕΝΟΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡ.ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ	39.ΧΑΤΖΗΖΗΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
20.ΨΕΥΤΟΓΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	

Παράρτημα II
Ερωτηματολόγιο

Ερωτηματολόγιο για τους αιρετούς της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης

Οι απαντήσεις στον ερωτηματολόγιο είναι ΑΚΡΩΣ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΕΣ. Οι απαντήσεις σας θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς στατιστικής και κανένας δε θα λάβει γνώση των ατομικών σας στοιχείων, ούτε Δημόσια Αρχή ούτε ιδιώτης.

Βασικές διευκρινίσεις:

- Υπάρχουν τρεις τύποι ερωτήσεων: (α) πολλαπλών απαντήσεων χωρίς ιεράρχηση, (β) πολλαπλών απαντήσεων με ιεράρχηση, (γ) μοναδικής απάντησης. Οι δύο πρώτοι τύποι ερωτήσεων προσδιορίζονται, όπου απαντώνται, με **‘δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση’** ή **‘ιεραρχήστε’**, αντίστοιχα. Όλες οι άλλες ερωτήσεις για τις οποίες δεν προσδιορίζεται ο τρόπος απάντησης, ανήκουν στην τρίτη κατηγορία.
- Οι παραπάνω κανόνες δεν ισχύουν με συνέπεια για τις ερωτήσεις 1-11 (‘Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου’).
- Όπου ζητείται **ιεράρχηση** των απαντήσεων, χρησιμοποιούμε την κλίμακα: **‘1: το πιο σημαντικό, 2: το δεύτερο πιο σημαντικό, κλπ’**.
- Σημειώστε τις απαντήσεις σας με Χ.

ΑΜ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: _____

ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ: _____

Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου

1. Στοιχεία εκλογής (α)

1.01	Περιφέρεια		
1.02	Περιφερειακή ενότητα		
1.03	Όνοματεπώνυμο		
1.04	Τηλέφωνο		
1.05	Δ/νση ηλεκτρ. ταχυδρομείου (email)		
	Συνδυασμός	1.06 Επώνυμο επικεφαλής	
		1.07 Επιτυχών [1]	
		1.08 Επιλαχών [2]	
1.09	Εκλογική ταυτότητα	Επικεφαλής συνδυασμού	(1)
		Αντιπεριφερειάρχης (σε Περιφ. ενότητα)	(2)
		Περιφερ. Σύμβουλος	(3)
1.10	Αναληφθείσα θέση ευθύνης	Αντιπεριφερειάρχης (θεματικός)	(1)
		Άλλη (προσδιορίστε) 1.11	(2)
		Καμία	(3)

2. Φύλο ερωτώμενου (α)

Άρρεν	(1)
Θήλυ	(2)

3. Ηλικιακή ομάδα (α)

18-24	(1)
25-34	(2)
35-44	(3)
45-54	(4)
55-64	(5)
65+	(6)

4. Επίπεδο εκπαίδευσης (α)

Δημοτικό		(1)
Γυμνάσιο		(2)
Λύκειο		(3)
Μεταλυκειακή Εκπαίδευση (ΙΕΚ)		(4)
ΑΕΙ/ΤΕΙ		(5)
Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό		(6)

5. Απασχόληση (πριν την πρόσφατη εκλογή σας ή πριν την πρώτη εκλογή σας αν είχατε επανεκλεγεί σε θέση αιρετού) (α)

Δημόσιος Υπάλληλος		(1)
Ιδιωτικός Υπάλληλος		(2)
Επιχειρηματίας		(3)
Ελεύθερος Επαγγελματίας		(4)
Εργάτης		(5)
Αγρότης		(6)
Συνταξιούχος		(7)
Δεν εργάζεται		(8)

6. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

7. Προηγούμενη συμμετοχή σας σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης, ως: (α)

	7.1	Κωδικοί 7.1	7.2 Έτη Συμμετοχής
Νομάρχης		(1)	
Δήμαρχος		(2)	
Πρόεδρος Κοινότητας		(3)	
Νομαρχιακός Σύμβουλος		(4)	
Δημοτικός Σύμβουλος		(5)	
Κοινοτικός Σύμβουλος		(6)	
Τοπικός Σύμβουλος		(7)	
Πάρεδρος		(8)	
Άλλο (προσδιορίστε):		(9)	

8. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (κράτος ή ΔΕΚΟ ή νομικά πρόσωπα της αυτοδιοίκησης); (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

9. Προηγούμενη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα, ως: (α)

		Έτη
Βουλευτής		(1)
Στο ΔΣ οργανισμού		(2)
Επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας		(3)
Άλλο (προσδιορίστε):		(4)

10. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

11. Προηγούμενη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα, ως: (β)

	μέλος του ΔΣ (1)	απλό μέλος (2)	Έτη
11.1 Πολιτιστικός/περιβαλλοντικός σύλλογος			11.1.1
11.2 Συνεταιρισμός			11.2.1
11.3 Επιμελητήριο			11.3.1
11.4 Επαγγελματικός σύλλογος (προσδιορίστε)			11.4.1
11.5 Αθλητικός σύλλογος			11.5.1
11.6 Άλλο (προσδιορίστε)			11.6.1

12. Ποια ήταν τα κίνητρα συμμετοχής σας στις περιφερειακές εκλογές; (ιεραρχήστε) (α)

12.1	Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	
12.2	Για να συμβάλω στην επίλυση περιφερειακών προβλημάτων και αξιοποίηση περιφερειακών δυνατοτήτων	
12.3	Για να συμβάλω από το περιφερειακό επίπεδο στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της χώρας	
12.4	Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	
12.5	Άλλο 12.5.1 Προσδιορίστε:	

Τμήμα Β. Θεσμικό Πλαίσιο Αιρετής Περιφέρειας

13. Πώς αξιολογείτε το νέο θεσμό της αιρετής περιφέρειας; (α)

Είναι στη σωστή κατεύθυνση	(1)
Είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες	(2)
Είναι σε λάθος κατεύθυνση	(3)
Δέ/δα	(4)

14. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την αιρετή περιφέρεια; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

14.01 Ασαφές πλαίσιο αρμοδιοτήτων	
14.02 Επικάλυψη στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ περιφέρειας, δήμων και αποκεντρωμένης διοίκησης	
14.03 Ανεπαρκείς πόροι σε σχέση με τις αρμοδιότητες	
14.04 Έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας	
14.05 Εξάρτηση από τη κεντρική διοίκηση (διοικητική, πολιτική, οικονομική)	
14.06 Άλλο (προσδιορίστε):	
14.07 Δέ/δα	

15. Θεωρείτε ότι η αιρετή περιφέρεια όπως θεσμοθετήθηκε: (α)

		Ναι (1)	Όχι (2)	Δξ/δα (3)
15.01	Θα ενισχύσει την τοπική δημοκρατία			
15.02	Θα συμβάλει στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών (ενίσχυση των συμμετοχικών διαδικασιών)			
15.03	Θα συμβάλει στην εξοικονόμηση πόρων (με οικονομίες κλίμακας στη χρήση των οικονομικών και ανθρώπινων πόρων και με τον περιορισμό των λειτουργικών δαπανών)			
15.04	Θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης και υλοποίησης των διοικητικών αποφάσεων (ειδικά όσων σχετίζονται και εξυπηρετούν οικονομικά συμφέροντα)			
15.05	Θα οδηγήσει στην επικράτηση τοπικών ομάδων συμφερόντων (τοπικές ελίτ) και στην εγκαθίδρυση πελατειακών σχέσεων & ευνοιοκρατίας			
15.06	Θα προωθήσει πιο αποτελεσματικά την τοπική ανάπτυξη			
15.07	Θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει τις συνθήκες της ζωής του (καλύτερη γνώση και εξυπηρέτηση των τοπικών αναγκών)			
15.08	Θα συμβάλει στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας (με στόχο την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων και της τοπικής ανάπτυξης)			
15.09	Θα συμβάλει στην επιδείνωση των περιφερειακών ανισοτήτων (λόγω έλλειψης κεντρικού σχεδιασμού και των διαφορών στις περιφερειακές δυνατότητες)			
15.10	Θα συμβάλει στην επίλυση των προβλημάτων κακοδιοίκησης (με το θεσμό του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης που δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων)			
15.11	Θα συμβάλει στην επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τους μετανάστες που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια (με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής)			
15.12	Θα συμβάλει στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που θα απασχολείται στο νέο θεσμό			

16. Θεωρείτε σωστή τη διάταξη του νόμου για τον εξαρχής ορισμό των αντιπεριφερειάρχων στις περιφερειακές ενότητες, αντί της εκλογής τους; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

17. Πώς αξιολογείτε το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων των περιφερειών; (β)

Είναι σωστό		(1)
Δεν είναι σωστό		(2)
Δξ/δα		(3)

18. Θεωρείτε ότι οι πολίτες πρέπει να έχουν λόγο κατά τη διάρκεια της θητείας της αιρετής διαίκτησης στη διαμόρφωση των πολιτικών και του περιφερειακού σχεδιασμού, ή ότι αυτοί εκφράζονται επαρκώς από τους εκλεγμένους αντιπροσώπους τους; (α)

Δεν απαιτείται να εκφράζονται άμεσα		(1)
Πρέπει να εκφράζονται και άμεσα		(2)
Πρέπει να ερωτώνται σε ορισμένες περιπτώσεις		(3)
Δξ/δα		(4)

Αν απαντήσατε (2) ή (3) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

19. Πώς νομίζετε ότι θα πρέπει να εκφράζεται η γνώμη και να γίνεται η συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση κάποιων πολιτικών; (**δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση**) (α)

19.1	Με ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω διαδικτύου	
19.2	Με την άμεση επαφή μεταξύ περιφερ. συμβούλων και πολιτών	
19.3	Με ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα	
19.4	Με δημοψηφίσματα	
19.5	Με συμμετοχή των πολιτών, με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου	
19.6	Δέ/δα	

20. Ποια από τα παρακάτω θεωρείτε ότι πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης; (α)

(α) (β) (γ)
Ναι Όχι Δέ/δα

20.01 Περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους [το κράτος να παρέχει μόνο τα δημόσια αγαθά εθνικής εμβέλειας (όπως άμυνα, δικαιοσύνη, θεσμικό/ρυθμιστικό πλαίσιο) και να ασκεί μόνο αρμοδιότητες συντονισμού και κατεύθυνσης στις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες (εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική αλληλεγγύη, κλπ)]				(1)
20.02 Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος με δυνατότητα αυτόνομης επιβολής και είσπραξης φόρων από τα τρία επίπεδα διοίκησης (κεντρικό κράτος, περιφέρειες, δήμοι)				(2)
20.03 Σημαντική οικονομική αυτονομία των βαθμίδων αυτοδιοίκησης, με δικά τους έσοδα και μικρότερη εξάρτηση από τις κρατικές επιχορηγήσεις				(3)
20.04 Άλλο (προσδιορίστε):				(4)
20.05 Δέ/δα				(5)

Τμήμα Γ. Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

Γ.1 Εφαρμογή της διοικητικής μεταρρύθμισης στην περιφέρειά σας

21. Θεωρείτε ότι το περιφερειακό συμβούλιο στην περιφέρειά σας είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του νέου συστήματος διοίκησης, ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής; (α)

Είναι έτοιμο		(1)
Χρειάζεται περίοδο προσαρμογής		(2)
Δέ/δα		(3)

Αν απαντήσατε (2) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

22. Πόσο εκτιμάτε ότι θα διαρκέσει η αρχική περίοδος προσαρμογής μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία της αιρετής περιφέρειας; (α)

Έξη μήνες		(1)
Ένα έτος		(2)
Ενάμιση έτος		(3)
Δύο έτη		(4)
Περισσότερο από δύο έτη (προσδιορίστε):		(5)
Δέ/δα		(6)

23. Τι απαιτείται κατά τη γνώμη σας για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην περιφέρειά σας; **(δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση)** (α)

23.1	Εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό	
23.2	Κατάρτιση του προσωπικού	
23.3	Ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού	
23.4	Πολιτική βούληση των αιρετών	
23.5	Έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος (όπου απαιτείται) και κωδικοποίηση της νομοθεσίας	
23.6	Άλλο (προσδιορίστε):	
23.7	Δξ/δα	

24. Θεωρείτε ότι το αιρετό συμβούλιο της περιφέρειάς σας διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

25. Ποια θεωρείτε ως τα **κρίσιμα ζητήματα** της περιφέρειάς σας τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν **κατά προτεραιότητα; (ιεραρχήστε)** (α)

25.01	Διαχείριση απορριμμάτων	
25.02	Διαχείριση υδάτινων πόρων	
25.03	Βασικές τεχνικές υποδομές (δρόμοι, δίκτυα ύδρευσης-αποχέτευσης, βιολογικοί καθαρισμοί, εγχειοβελτιωτικά έργα κλπ.)	
25.04	Βασικές κοινωνικές υποδομές (στους τομείς υγείας, κοινωνικής αλληλεγγύης, παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού)	
25.05	Χαμηλή επιχειρηματικότητα	
25.06	Ανεργία	
25.07	Υποτονικότητα παραγωγικών επενδύσεων	
25.08	Άλλο (προσδιορίστε):	
25.09	Δξ/δα	

26. Ποια περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειάς σας θεωρείτε ότι θα πρέπει να αντιμετωπισθούν **κατά προτεραιότητα; (ιεραρχήστε)** (α)

26.01	Διαχείριση απορριμμάτων	
26.02	Διαχείριση υδάτινων πόρων	
26.03	Ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	
26.04	Λειψυδρία	
26.05	Απώλεια βιοποικιλότητας	
26.06	Ερημοποίηση	
26.07	Προστασία δασών	
26.08	Άλλο (προσδιορίστε)	
26.09	Δξ/δα	

27. Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το Περιφερειακό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων; **(ιεραρχήστε)** (α)

27.01	Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	
27.02	Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	
27.03	Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	
27.04	Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ό,τι μένει μετά την επεξεργασία)	
27.05	Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	
27.06	Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	
27.07	Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	
27.08	Άλλο (προσδιορίστε):	
27.09	Δε/δα	

28. Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το Περιφερειακό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων; **(ιεραρχήστε)** (γ)

28.01	Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	
28.02	Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	
28.03	Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	
28.04	Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων με φράγματα	
28.05	Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων με γεωτρήσεις	
28.06	Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	
28.07	Μείωση της ρύπανσης των νερών	
28.08	Άλλο (προσδιορίστε):	
28.09	Δε/δα	

29. Που νομίζετε ότι πρέπει να δοθεί η έμφαση για την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειάς σας; (α)

Στην ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα (μέσω της δημιουργίας του κατάλληλου επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την προσέλκυση επενδύσεων και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης)	(1)
Στην ανάπτυξη του δημόσιου τομέα (μέσω των επενδύσεων σε τεχνικές και κοινωνικές υποδομές και την παροχή κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών προς τους πολίτες - από την περιφέρεια και τους δήμους)	(2)
Δε/δα	(3)

30. Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στην περιφέρειά σας; **(ιεραρχήστε)** (β)

30.01	Τη μείωση της γραφειοκρατίας και την απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών για την προσέλκυση και υλοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων (π.χ. με τη δημιουργία one-stop-shop στα επιμελητήρια)	
30.02	Τη μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας (με την πιστή τήρηση της προβλεπόμενης εμπορικής νομοθεσίας)	
30.03	Τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων	
30.04	Τη βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα (σαφείς και λειτουργικοί κανόνες χωροταξίας και πολεοδόμησης για τις εμπορικές δραστηριότητες)	
30.05	Άλλο (προσδιορίστε):	
30.06	Δε/δα	

31. Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στην περιφέρειά σας; (ιεραρχήστε) (γ)

31.01	Την ολοκλήρωση / βελτίωση των οδικών δικτύων	
31.02	Την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων	
31.03	Την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού	
31.04	Τη βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος στα αστικά κέντρα	
31.05	Τη βελτίωση της σήμανσης & πληροφόρησης για τους επισκέπτες	
31.06	Τη βελτίωση της καθαριότητας και της εικόνας των αστικών κέντρων	
31.07	Το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο (όπως info kiosks κλπ)	
31.08	Άλλο (προσδιορίστε):	
31.09	Δξ/δα	

32. Πώς αξιολογείτε την απορρόφηση των κοινοτικών πόρων στην περιφέρειά σας μέχρι σήμερα για τη χρηματοδότηση δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων; (ως προς το ύψος των κονδυλίων και ως προς την τοποθέτησή τους και τα πολλαπλασιαστικά τους οφέλη) (γ)

Πολύ σημαντική		(1)
Αρκετά σημαντική		(2)
Σχετικά σημαντική		(3)
Ασήμαντη		(4)
Δξ/δα		(5)

33. Πόσο σημαντική είναι κατά τη γνώμη σας η συνεργασία της περιφέρειας με τους δήμους και τους κοινωνικούς/επαγγελματικούς/επιστημονικούς φορείς για την επιτυχία του περιφερειακού αναπτυξιακού σχεδιασμού; (γ)

Πολύ σημαντική		(1)
Αρκετά σημαντική		(2)
Σχετικά σημαντική		(3)
Δξ/δα		(4)

Γ.2 Κοινωνική οικονομία και εθελοντισμός, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση

34. [Η Κοινωνική Οικονομία, για την οποία ετοιμάζεται θεσμικό πλαίσιο που θα αρχίσει να εφαρμόζεται από το 2011, αποτελεί τον τρίτο τομέα της οικονομίας ανάμεσα στον ιδιωτικό τομέα και τον δημόσιο τομέα. Απευθύνεται σε ευπαθείς ομάδες (μακροχρόνια ανέργους, ΑμεΑ, νέους ανέργους, άνεργες γυναίκες κλπ) και τους επιτρέπει να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά σε κοινωφελείς δραστηριότητες και σε ένα προστατευόμενο περιβάλλον με φοροαπαλλαγές, εισφοροαπαλλαγές και δυνατότητα απευθείας ανάθεσης υπηρεσιών από δημόσιους φορείς. Με βάση τα παραπάνω:]

Θεωρείτε ότι η περιφέρειά σας θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

35. Σε ποιους τομείς θα δραστηριοποιούνταν μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή της περιφέρειας; **(δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)**

35.01	Συντήρηση εγκαταστάσεων, πράσινο	
35.02	Καθαριότητα, ανακύκλωση	
35.03	Βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή	
35.04	Παραγωγή τοπικών προϊόντων	
35.05	Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων	
35.06	Εστίαση, catering	
35.07	Βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία	
35.08	Παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών (ηλικιωμένοι, παιδιά, ανάπηροι)	
35.09	Άλλο (προσδιορίστε):	
35.10	Δέ/δα	

36. Θεωρείτε ότι η περιφέρειά σας θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δέ/δα		(3)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

37. Σε ποιους τομείς θα προμηθευόταν η περιφέρεια υπηρεσίες; **(δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)**

37.01	Συντήρηση εγκαταστάσεων	
37.02	Συντήρηση πράσινου	
37.03	Καθαριότητα	
37.04	Ανακύκλωση	
37.05	Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	
37.06	Catering	
37.07	Άλλο (προσδιορίστε):	
37.08	Δέ/δα	

38. Θεωρείτε την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τις περιφέρειες; (β)

Πολύ χρήσιμη		(1)
Σχετικά χρήσιμη		(2)
Καθόλου χρήσιμη		(3)
Δέ/δα		(4)

Αν απαντήσατε **(1)** ή **(2)** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

39. Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων; **(δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)**

39.01	Πράσινο - Καθαριότητα	
39.02	Ανακύκλωση	
39.03	Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	
39.04	Άλλο (προσδιορίστε):	
39.05	Δέ/δα	

40. Πώς κρίνετε το καθεστώς χρηματοδότησης των περιφερειών από την κεντρική διοίκηση και την ουσιαστική έλλειψη της δυνατότητας αυτόνομης άντλησης τοπικών εσόδων; (α)

Είναι σωστό (οι περιφέρειες θα πρέπει να χρηματοδοτούνται από το κράτος)		(1)
Δεν είναι σωστό (οι περιφέρειες θα πρέπει να βασίζονται σε δικά τους τοπικά έσοδα)		(2)
Είναι εν μέρει σωστό (είμαι υπέρ ενός μικτού συστήματος)		(3)
Δξ/δα		(4)

Αν απαντήσατε (2) ή (3) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

41. Ποιες από τις παρακάτω τοπικές πηγές εσόδων θεωρείτε ως τις πιο σημαντικές ή πιο κατάλληλες για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων; (ιεραρχήστε) (β)

41.1	Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	
41.2	Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	
41.3	Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	
41.4	Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	
41.5	Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ (όπως π.χ. φόρος στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων)	
41.6	Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	
41.7	Δξ/δα	

42. Είστε υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της αιρετής περιφέρειας; (α)

Ναι, υπό προϋποθέσεις		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

Αν απαντήσατε (1) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

43. Αναφέρατε τις μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με τις οποίες θα συμφωνούσατε (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

43.1	Μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής	
43.2	Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες	
43.3	Δξ/δα	

Αν απαντήσατε (43.2) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση

44. Ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες θεωρείτε ότι θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

44.1	Συλλογή απορριμμάτων		(1)
44.2	Επεξεργασία απορριμμάτων		(2)
44.3	Υπηρεσίες υγείας		(3)
44.4	Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης		(4)
44.5	Υπηρεσίες κατάρτισης		(5)
44.6	Πολιτιστικές υπηρεσίες		(6)
44.7	Άλλο (προσδιορίστε)		(7)

Τμήμα Ε. Κλείσιμο (ανοικτή ερώτηση)

Ποιο είναι το όραμά σας για την περιφέρεια κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής περιφερειακής διακυβέρνησης;